

Vilje
gir vekst

Kvalitetsmelding

Videregående opplæring 2016

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Innholdsfortegnelse

Forord	2	Overganger	40
Hvorfor kvalitetsmelding?.....	2	Skoleårsfullføringen har økt.....	41
Årets kvalitetsmelding	2	Elever som slutter i løpet av skoleåret	42
Sammendrag.....	4	Hevinger.....	43
Gode relasjoner gir gode resultater.....	4	Gjennomføring blant elever som mottar spesialundervisning.....	43
1. Mål og kunnskapsgrunnlag.....	7	Oppfølgingstjenesten	44
Målsettinger for Rogaland.....	7	Voksenopplæring	45
Nullvisjonen – forsterket innsats for økt gjennomføring.....	8	Fylkesrådmannens vurderinger	46
Kunnskapsgrunnlaget	8	6. Arbeidet med kvalitetsforbedring.....	47
Elever, lærlinger og lærere i videregående opplæring i Rogaland.....	11	Kvalitet i alle ledd	51
Ressursbruk	12		
2. Læringsmiljø	13		
Et læringsmiljø som fremmer læring	13		
Lærlingenes arbeidsmiljø	20		
Fylkesrådmannens vurderinger.....	20		
3. Vurdering for læring.....	23		
Å lære å lære.....	23		
Sluttvurdering	26		
Fylkesrådmannens vurderinger.....	28		
4. Læringsresultater	29		
Grunnskolerresultater har stor betydning	29		
Karakterutvikling	30		
Standpunkt- og eksamensresultater.....	31		
Privatister	34		
Resultater fag- og svenneprøven.....	35		
Fylkesrådmannens vurderinger.....	35		
5. Gjennomføring	37		
Framgang, men fylkestingets målsetting for 2010-kullet ble ikke nådd	37		
Hva vet vi om dem som ikke har fullført og bestått etter fem år?.....	39		

Forord

Hvorfor kvalitetsmelding?

Skoleeier er pålagt å ha et forsvarlig system for å vurdere om kravene i opplæringsloven er oppfylt. Som en del av ansvaret for å følge opp resultater fra vurderingene, utarbeides det en årlig rapport om tilstanden i den videregående opplæringen. Rapporten skal etter Opplæringsloven § 13.10 inneholde informasjon om læringsmiljø, læringsresultater og gjennomføring, og gi fylkestinget et grunnlag for å vurdere tilstanden i videregående opplæring. Kvalitetsmeldingen er Rogaland fylkeskommunes svar på dette lovkravet.

Kvalitetsmeldingen bidrar til en systematisk gjennomgang av kvaliteten på opplæringen, og den skal være et grunnlag for drøfting av utviklingstiltak

I tillegg til å være et utgangspunkt for kvalitetsutvikling i fylkeskommunen og i videregående opplæring, skal meldingen fungere som et styringsverktøy på systemnivå. Kvalitetsmeldingen gir den politiske ledelsen i fylkeskommunen et grunnlag for å gjøre nødvendige prioriteringer i arbeidet med oppfølgingen av de overordnede planene, og sikre

sammenheng mellom de økonomiske satsingene og behovene i fylkeskommunen.

Årets kvalitetsmelding

Kvalitetsmeldingen behandles i yrkesopplæringsnemnda 17. november, fylkesrådet for funksjonshemmede og opplæringsutvalget 21. november og i Fylkestinget 13. desember. Resultater fra den politiske behandlingen, finnes på www.rogfk.no/politikk.

Samlet sett er fylkesrådmannens vurdering at det arbeides målrettet og godt med å realisere de overordnede målsettingene for videregående opplæring. Det er fortsatt sider både ved læringsmiljøet og vurderingspraksisen som bør forbedres hvis vi skal realisere de politiske ambisjonene om å tilby en opplæring som øker alle elevenes og lærerens læringsutbytte og fører til at flest mulig elever fullfører og består videregående opplæring.

Mange har bidratt i årets kvalitetsmelding. Nytt av året er at lærerorganisasjonene er invitert til å bidra med innhold og refleksjoner. Skolenes bidrag er også mer målrettet og temabasert, med mindre fokus

på den enkelte skole. I tillegg har flere rådgivere i opplæringsavdelingen brukt betydelig tid på meldingen. Det har derfor blitt en grundig melding og et godt bakteppe for refleksjon vi kan bruke til å se framover for stadig å forbedre videregående opplæring i Rogaland.

Joar Loland
fylkesdirektør

Sammendrag

Gode relasjoner gir gode resultater

I de politisk vedtatte satsingsområdene i Rogaland er målene at alle elever skal oppleve et godt fysisk, psykisk og inkluderende læringsmiljø som bidrar til læring og en positiv utvikling for den enkelte elev, at skolen skal ha god praksis for elevvurdering og at skolen skal jobbe for bedre gjennomføring og læringsresultater. I tillegg er det et hovedmål for fagopplæringen at ungdom skal få utnyttet sine evner og realisert sine mål gjennom fag- og yrkesopplæring.

Kvalitetsmeldingen for videregående opplæring 2016 viser at realiseringen av disse ambisjonene krever et komplekst samspill, der de ulike målområdene i aller høyeste grad virker sammen.

Kvalitetsmeldingen viser gjennom datagrunnlaget og forskningsresultater at elever som har gode relasjoner til lærere og medelever har bedre psykisk helse, lavere fravær, de opplever en bedre vurderingspraksis, har lavere sannsynlighet for å slutte og de oppnår oftere gode resultater i videregående opplæring.

De aller fleste elever og lærlinger rapporterer at de trives i videregående opplæring, de opplever høyere grad av faglige utfordringer og støtte fra lærerne enn landsgjennomsnittet. Vi har imidlertid et forbedringspotensial når det gjelder å få tilbakemeldinger om hvordan de kan forbedre seg innenfor fagene.

Kvalitetsmeldingen viser at Rogaland de siste årene har hatt en liten økning i gjennomføring i løpet av fem år. Men vi nådde ikke fylkestingets målsetting om å øke gjennomføringen for 2010-kullet med seks prosentpoeng sammenlignet med 2005-kullet. Det er fortsatt for mange elever som ikke består opplæringen, som slutter i løpet av skoleåret eller fra lære, samt i overgangen fra Vg2 yrkesfag.

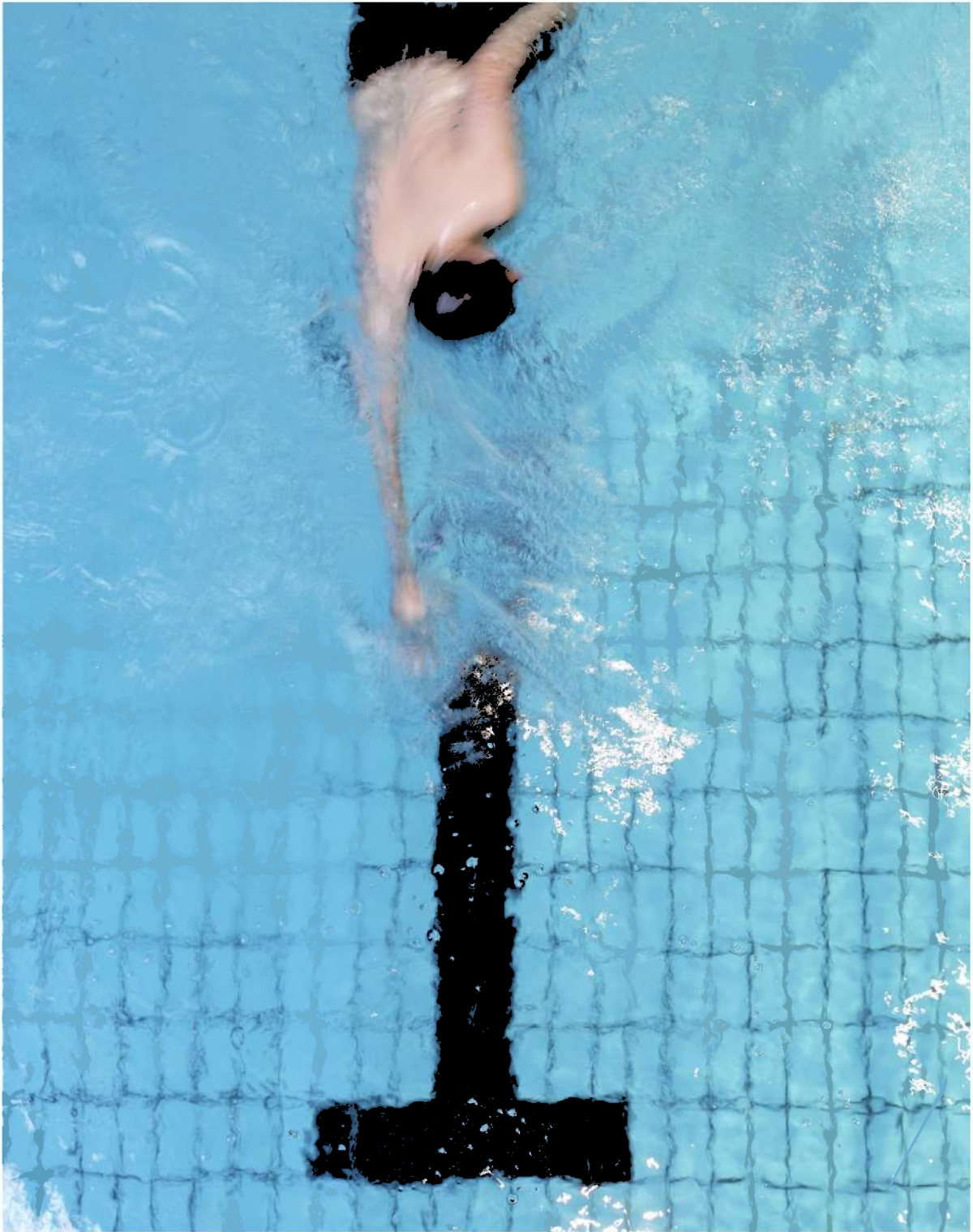
Dette betyr at det kontinuerlige forbedringsarbeidet innenfor videregående opplæring fortsetter med uforminsket kraft, nå forsterket gjennom nullvisjonen. Fylkesrådmannen vil i samarbeid med skolene og lærebedriftene arbeide med å forbedre det systematiske arbeidet for å øke elevenes og lærlingenes læringsutbytte. Dette vil skje gjennom satsing på et felles rammeverk for Rogalandsskolen og

realiseringen av strategiplanen for fagopplæring. Et viktig mål for arbeidet er å sikre at alle skoler har et sterkt profesjonsfellesskap som kan bidra til å utvikle en profesjonell kunnskapsbase og drive aktiv skoleutvikling i samarbeid med skoleledelsen, skoleeier og eksterne interessenter.

Innholdet i kvalitetsmeldingen

Kvalitetsmeldingens videre oppbygging er basert på temaene som er definert som lovmessige krav til tilstandsrapporten i Opplæringsloven § 13.10. Rapporten skal i henhold til loven inneholde informasjon om læringsmiljø, læringsresultater og gjennomføring. Disse temaene svares det på i kapittel 2, 4 og 5. Temaene sammenfaller for en stor grad med de politisk vedtatte satsingsområdene for Rogaland. Vi har i tillegg valgt å legge til et eget kapittel om vurdering, siden dette er et eget satsingsområde i Rogaland.

Fylkesrådmannen har valgt å kommentere resultatene underveis, og i tillegg foreta korte, tematiske vurderinger for hvert kapittel. Disse vurderingene danner grunnlaget for drøftingene i kapittel seks om status og veien videre.

1. Mål og kunnskapsgrunnlag

«Opplæringa i skole og lærebedrift skal, i samarbeid og forståing med heimen, opne dører mot verda og framtida og gi elevane og lærlingane historisk og kulturell innsikt og forankring. (...) Skolen og lærebedrifta skal møte elevane og lærlingane med tillit, respekt og krav og gi dei utfordringar som fremjar danning og lærelyst.»

Målsettinger for Rogaland

I tillegg til opplæringsloven – som er sitert ovenfor – og tilhørende forskrifter og læreplaner, er de nasjonalt fastsatte sektormålene for norsk grunnopplæring:

- Alle elever som går ut av grunnskolen skal mestre grunnleggende ferdigheter som gjør dem i stand til å delta i videre utdanning og arbeidsliv
- Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring med kompetansebevis som anerkjennes for videre studier eller i arbeidslivet

- Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring

Disse målene ble første gang presentert i St. meld. 31 2007/2008 *Kvalitet i skolen*. Det er tverrpolitisk enighet om målene, og de har blitt videreført og bekreftet av Stortinget i alle relevante sammenhenger siden. Sammen med målsettinger som er formulert i opplæringsloven og andre styringsdokumenter, er dette målene vi arbeider mot på alle nivåene i grunnopplæringen. I Rogaland fylkeskommune vedtar fylkestinget satsingsområdene for de videregående skolene. Satsingsområdene for skoleåret 2015/2016 ble vedtatt i FT-sak 5/15:

- ✓ Mål 1: Alle elever skal oppleve et godt fysisk, psykisk og inkluderende læringsmiljø som bidrar til læring og en positiv utvikling for den enkelte elev.
- ✓ Mål 2: Skolen skal ha god praksis for elevvurdering.
- ✓ Mål 3: Skolen skal jobbe for bedre gjennomføring og læringsresultater.

I tillegg vedtok fylkestinget i sak 105/15 Strategiplan for yrkesopplæringsnemnda 2016-2019 med følgende hovedmål:

- ✓ Hovedmål 1: Til enhver tid levere den fagkompetanse som arbeidslivet trenger
- ✓ Hovedmål 2: Bidra til at ungdom og voksne får utnyttet sine evner og realisert sine mål gjennom fag- og yrkesopplæring

Nullvisjonen – forsterket innsats for økt gjennomføring

Opplæringsutvalget har i flere omganger drøftet hvordan vi skal oppnå bedre gjennomføring for elever i de videregående skolene i Rogaland. I budsjettbehandlingen i fylkestinget ble det avsatt 15 millioner kroner årlig for tiltak som kan gi økt gjennomføring. Opplæringsutvalget fulgte opp med å vedta at følgende tiltak skal prioriteres iverksatt:

1. Tiltak for å utvikle gode attraktive tilbud slik at alle elever som begynner en yrkesfaglig opplæring får fullføre utdanningen de begynner på
2. Tiltak for at elever og lærlinger som ikke fullfører og består skoleår eller læretid får hente inn det de mangler i løpet av opplæringstida
3. Tiltak for å styrke elevers og lærlingers psykiske helse og heve kompetansen i sektoren.

Arbeidet med å oppfylle nullvisjonen vil være et sentralt grunnlag for utviklingsarbeidet i tida som kommer. Tiltakene er omtalt i OU-sak 9/16 og OU-sak 30/16. De viderefører og forsterker de mange tiltak som allerede er iverksatt for å oppfylle nasjonale og regionale mål om økt gjennomføring. De viktigste tiltakene i nullvisjonen kan oppsummeres i følgende hovedpunkter:

- Tilby fagbrev som alternativ Vg3 i skole i samarbeid med opplæringskontorene
- Modell for kvalifisering av elever som søker læreplass kalt «Veien til læreplass» og læreplasskurs
- Helhetlig fag- og yrkesopplæring (HFY)
- Opplæringskoordinator ved tre skoler
- Samarbeid med kommunene
- Kompetanseutvikling (FYR-kurs for lærere i fellesfag og programfag, kurs for lærere som underviser elever med svake faglige forutsetninger)
- Hospiteringsordninger for yrkes- og fellesfaglærere og instruktører
- Intensivopplæring for elever som står i fare for å stryke til eksamen eller standpunkt
- Intensivopplæring og høstskole for elever som har meldt seg opp til ny, utsatt og særskilt prøve (NUS)
- Sommerskole for elever som har fått karakteren 1 til eksamen og som vil ta ny prøve i fag med lokalgitt eksamen
- Tilbud om privatisteksamen med refusjon av eksamensavgift til elever som har avsluttet videregående opplæring uten å få vitnemål
- Kompetanseløft om psykisk helse for kontaktlærere
- Styrking av ressursen til sosialpedagogiske rådgivere

Kunnskapsgrunnlaget

I kvalitetsmeldingen brukes data fra ulike kilder; Statistisk sentralbyrå (SSB), Utdanningsdirektoratet (Udir) egne skoleadministrative systemer og fylkeskommunens eget IT-verktøy for vurdering og utvikling av kvalitet i videregående opplæring. Fra høsten 2016 erstatter IT-verktøyet Hjernen & Hjertet det

tidligere verktøyet kalt PULS. I Kvalitetsmeldingen er det brukt data fra Hjernen & Hjertet (H&H), noe som gjør at enkelte data presenteres på en annen måte enn tidligere år, og grenseverdiene for resultater i elevundersøkelsen er endret. Data om fagopplæringen er i hovedsak hentet fra årsoversikten for fagopplæring 2015 hvis ikke annet er oppgitt. Mer utfyllende informasjon finnes i OU-sak 41/16.

Flere av temaene som blir belyst i kvalitetsmeldingen, er presentert og drøftet i egne politiske saker. Dette gjelder spesielt følgende saker fra opplæringsutvalget:

Sak	Tittel
08/16	Etablering av mobbeombud i Rogaland
09/16	0-visjonen – Tre spor for økt gjennomføring i Rogaland
07/16	Kvalitetsutviklingstiltak realfag 2016-2017
18/16	Mobbing av elever fra voksne i skolen
19/16	Tiltak overfor minoritetsspråklig ungdom med kort botid og mangelfull kompetanse i norsk
26/16	Tilbud til voksne søkere uten rett til videregående opplæring
30/16	Handlingsplaner og tiltak for bedre gjennomføring i videregående opplæring, 0-visjonen
32/16	Rapport om skolekvalitet i videregående skoler
37/16	Lærling- og lærebedriftsundersøkelsen 2015. Fremlegg av resultat
41/16	Årsoversikt for fagopplæring 2015
43/16	Byråkratiske tidstyver i skolen
45/16	Disponering av forskningsmidler «0-visjonen»
46/16	Mobbing av elever fra voksne i skolen
48/16	Videregående opplæring til unge som har brukt opp opplæringsretten

Rogaland fylkeskommunes årsmelding og årsregnskap for 2015 ble presentert i FT-sak 41/16. I årsmeldingen presenteres aktivitet og resultater innenfor mange av de samme områdene som kvalitetsmeldingen behandler. Kvalitetsmeldingen er mindre detaljert på tall for aktivitetsnivå, men bestreber å ta i bruk det samlede kunnskapsgrunnlaget for å presentere informasjon om kvaliteten på tjenestetilbudet vårt som et diskusjonsgrunnlag for videre kvalitetsutvikling.

Nytt i årets kvalitetsmelding er tematiske refleksjoner rundt felles utfordringer i skolesektoren. Skolene har blitt utfordret til å presentere sine erfaringer og refleksjoner omkring noen utvalgte tema. Disse er sammenfattet i hovedteksten for å utdype de enkelte temaene. Til sammen gir disse skolebidragene et godt innsyn i praksis og ambisjoner i skolehverdagen. I den sammenheng er det også verdifullt at fagforeningene har spilt inn sine tanker om egen rolle i utviklingen av gode læringsmiljø ved våre videregående skoler.

Kunnskapsgrunnlag om lærerrollen

Ei ekspertgruppe ledet av professor Thomas Dahl fikk i oppdrag av Kunnskapsdepartementet å belyse hvordan lærerrollen har utviklet seg over tid og hvilke forventninger samfunnet har til lærerne i dag.

Ekspertgruppa understreker at undervisning er kjernen i lærerrollen. Å beherske både det relasjonelle og det faglige er det som sterkest kjennetegner lærerarbeidet og lærerrollen. Men en utvikling av lærerrollen innebærer også å bygge på relasjoner til andre. Rapporten peker blant annet på hvor viktig det er med et godt lærerfellesskap, der lærerne samarbeider om å styrke og utvikle undervisningen. Ekspertgruppa anbefaler å

styrke profesjonsfellesskapet på den enkelte skole, samt lokalt regionalt og nasjonalt.¹ Kunnskapsgrunnlaget fra ekspertgruppa refereres flere ganger i kvalitetsmeldingen.

Fagorganisasjonene Utdanningsforbundet, Lektorlaget, Fagforbundet, Skolenes landsforbund og Bibliotekarforbundet har deltatt i en gruppe som har gitt råd i forbindelse med utarbeidelsen av kvalitetsmeldingen. De ble oppfordret til å bidra med en uttalelse i meldingen om hvordan tillitsvalgte kan være en ressurs i utviklingen av framtidens skole. I sitt innspill, henviser organisasjonene til konklusjonene i ekspertgruppas rapport, og de trekker særlig fram følgende konklusjoner som viktige områder der tillitsvalgte kan spille en nøkkelrolle:

- *Senk reformtempoet og gi skolesektoren noen få, gode mål det er bred enighet om*
- *Styrk dialogen mellom skolemyndigheter og dem som jobber i skolen; her kan tillitsvalgte bringe inn de ansattes synspunkter*
- *Viktig å få flere profesjoner inn i skolen, så som helsesøstre og barnevernspedagoger for å bedre elevenes vilkår for læring samt frigjøre tid til det lærerne skal gjøre, undervise*
- *Utdanningsinstitusjonene må komme tettere på klasserommet for å ta nødvendige grep i lærerutdanningene. Her kan tillitsvalgte bidra med informasjon og innspill til hvordan framtidige pedagoger i skolen skal gjøres best forberedt til arbeidet i skolen.*

I tillegg pekes det fra fagorganisasjonene på at det er viktig å inkludere assistentene, miljøarbeiderne, miljøterapeutene og fagarbeiderne i utviklingsarbeidet.

Miljøpersonalet bidrar med støtte til det sosiale rundt eleven, og bidrar til å gi mange elever et bedre skoletilbud, samtidig som de letter arbeidet for pedagogene. Sammen kan ansatte med ulik fagbakgrunn skape et godt læringsmiljø.

Styringsdialogen – det viktigste verktøy for kunnskap og refleksjon om praksis i de videregående skolene

Vi har mye kvantitativ informasjon om aktiviteten i våre videregående skoler og i lærebedriftene. Mye av dette inngår i nasjonale og lokale databaser. I tillegg har vi mye kvalitativ informasjon i den enkelte skole og i opplæringsavdelingen. Styringsdialogen representerer et system for kvalitetssikring og refleksjon mellom skolene og opplæringsavdelingen. Styringsdialogen er fylkesrådmannens verktøy for å utøve ledelse av skolene. Like viktig er det å bruke styringsdialogen som arena for dialog med skolene og for å få tilbakemeldinger fra skolene til fylkesrådmannen. Målet er å ha et tett og målrettet samarbeid mellom skolene og fylkesrådmannen for å samhandle godt i alle ledd. De viktigste elementene i styringsdialogen er:

- Skolebesøkene
- Rektorsamtalene
- Rektorsamlingene
- SLG (strategisk ledergruppe)

Skoleåret 2015/2016 ble det prioritert å komme tettere på skolene og få en bedre

¹ Ekspertgruppa om lærerrollen. *Om lærerrollen. Et kunnskapsgrunnlag*. Lenke: <https://www.regjeringen.no/contentassets/17f6ce>

dialog om felles utfordringer. Tilbakemeldingene på dette har vært positive. Rektorene rapporterer i evalueringen for skoleåret 2015/2016 at de mener at vi i større grad har lyktes med å tilpasse besøkene til skolens behov og utfordringer. Tre av fire rektorer mener at styringsdialogen bidrar til utvikling av skolene. Forbedringsområder som etterlyses, er mer systematisk jobbing med ledelse, tydeligere forventninger og en felles forståelse av hvilken retning Rogaland fylkeskommune har for skolene samt forskning rundt de tiltakene vi setter i gang.

Tilsyn – en kilde til kunnskap om skolehverdagen

Fylkesmannen i Rogaland gjennomfører på vegne av Utdanningsdirektoratet jevnlig tilsyn knyttet til ulike områder i opplæringsloven. Dette er et element i det nasjonale systemet for kvalitetssikring av den opplæring som gjennomføres i grunnskoler og videregående skoler.

I 2014 ble det gjennomført tilsyn knyttet til viktige sider ved vårt system for spesialundervisning. Tilsynet avdekket mye god pedagogisk og organisatorisk oppfølging av elevene, men samtidig ble det oppdaget at Rogaland fylkeskommune manglet en forsvarlig forvaltningspraksis på noen vesentlige områder. Tilsynet resulterte i flere pålegg som det har tatt tid å få rettet opp. Gjennom god dialog med fylkesmannen og skolene forventes det at nødvendige systemforbedringer blir gjennomført fra begynnelsen av innværende skoleår. Som et ledd i dette, er det utarbeidet en egen forvaltningsplan for spesialundervisning.

Høsten 2016 gjennomføres et nytt tilsyn, der hovedtemaene i Rogaland er skolens arbeid med elevenes utbytte av opplæringen og

skolebasert vurdering. Dermed får vi igjen et eksternt perspektiv på viktige pedagogiske og organisatoriske oppgaver hvor det forventes at vi har en forsvarlig innarbeidet praksis ved våre skoler.

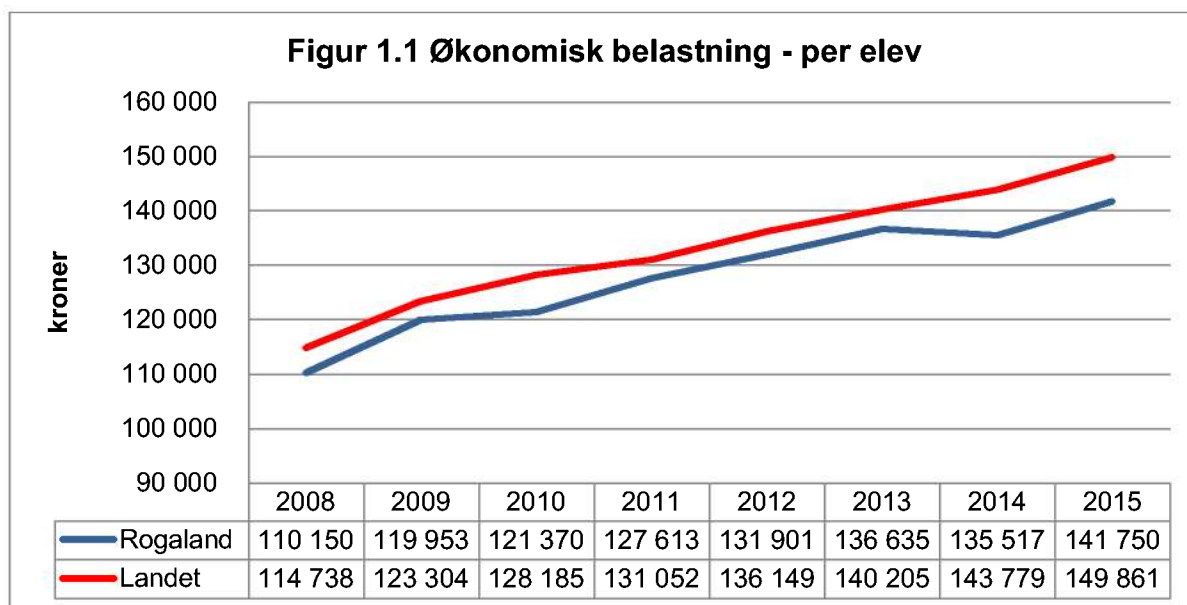
Opplæringsavdelingen vil bruke dette tilsynet til å gjennomgå vårt forsvarlige system for å vurdere om kravene i opplæringsloven er oppfylt.

Elever, lærlinger og lærere i videregående opplæring i Rogaland

Antallet elever har økt de siste årene, mens antallet lærlinger har blitt vesentlig redusert fra skoleåret 2014/2015 til 2015/2016. Tabell 1.1 viser en reduksjon på 355 lærlinger med læreplass i Rogaland fra 2014/2015 til 2015/2016.

Tabell 1.1 Elever, lærlinger og lærere i Rogaland, utvikling fra 2013/2014 til 2015/2016 Kilde: SSB

	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016
Elever ved fylkeskommunale vgs	16 168	16 362	16 887
Elever i vgs (offentlige og private)	17 970	18 170	18 657
Lærlinger med læreplass i Rogaland	5 455	5 504	5 149
Lærlinger med bostedsfylke Rogaland	4 919	5 015	4 736
Antall lærere	2 220	2 228	2 297
Lærerårverk (avtalte)	2 022	2 043	2 127

Ressursbruk

Til tross for at vi i Rogaland de tre siste årene har gjennomført kutt på 75 millioner i budsjettene, øker utgiftsnivået i videregående opplæring. Hovedårsaken finnes i økning i lønnsutgiftene. For å beskrive ressursbruken ved å drive videregående opplæring, benyttes ofte et nøkkeltall i KOSTRA som kalles «Økonomisk belastning ved å drive videregående opplæring». Det inneholder alle utgifter og inntekter knyttet til opplæringen. Fra 2014 til 2015 steg utgiftsnivået med 6 233 kroner, og ligger i 2015 på 141 750 kroner per elev. Utgiftene for Rogaland ligger kr. 8.111 under landsgjennomsnittet (figur 1.1).

Rogaland bruker mindre penger enn landsgjennomsnittet innenfor yrkesfag, der utgiftene er 4970 kroner lavere per elev enn landsgjennomsnittet. Innenfor studieforberedende utdanningsprogram er utgiftene per elev 1863 kroner høyere enn landsgjennomsnittet.

Andelen av det samlede budsjettet i Rogaland som brukes til spesialundervisning er økende og dette ser ut til å fortsette å øke i 2016. Tilsvarende er ikke tilfelle for landsgjennomsnittet. I 2015 brukte Rogaland brukte 9,2 prosent av de samlede driftsutgiftene til spesialundervisning, mens landsgjennomsnittet var 8,4 prosent. Økningen skyldes i stor grad kostnadskrevende tiltak for å lukke tilsynet på spesialundervisning. Flere elever går på 35-timers tilbud. I tillegg er det flere elever som søker omvalg og bruker både fire og fem år på videregående opplæring.

Det vises for øvrig til budsjett- og økonomiplanen som behandles i fylkestinget i desember hvert år.

2. Læringsmiljø

«Alle elever skal oppleve et godt fysisk, psykisk og inkluderende læringsmiljø som bidrar til læring og en positiv utvikling for den enkelte elev»

Satsingsområde

Et læringsmiljø som fremmer læring

Et godt læringsmiljø er en forutsetning for elevenes faglige og sosiale utvikling. Derfor gjennomføres det årlig en systematisk kartlegging av elevenes og lærerens opplevde læringsmiljø.

Elevundersøkelsen viser at elevenes opplevelse av læringsmiljøet i Rogaland i stor grad samsvarer med nasjonale tendenser. I den grad det er tegn til forskjeller, er det ved at elevene i Rogaland rapporterer om bedre støtte fra lærerne enn elever i resten av landet. Det gjelder særlig ved at elevene opplever at lærerne deres bryr seg om dem.

Hovedtendensen er at elevene trives og de er tilfredse med faglige utfordringer og egen mestring.

Både nasjonalt og i Rogaland viser tallene at elevene rapporterer om lav motivasjon, de savner en bedre vurdering for læring og de mener at medvirkning og elevdemokrati kan forbedres.

Går vi bak hovedtendensene, er det imidlertid mulig å se markerte forskjeller mellom de ulike studieprogram. Tabell 2.1 viser gjennomsnittlig skåre fra Elevundersøkelsen på de viktigste indikatorene for Rogaland fordelt på utdanningsretning.

Tabell 2.1. Gjennomsnittlig skåre på utvalgte indikatorer fra elevundersøkelsen 2015. Kilde: Skoleporten

	Studie- forb	Påbygg	Yrkes- fag
Motivasjon	3,6	3,6	3,8
Mestring	4	3,9	4
Trivsel	4,3	4,1	4,2
Støtte fra lærerne	4,1	4	4,1
Felles regler	3,9	3,8	4
Læringskultur	3,9	3,8	3,9
Vurdering for læring	3,2	3,2	3,6
Utdanning og yrkesveiledning	3,4		3,6
Støtte hjemmefra	3,9	3,5	3,7
Faglig utfordring	4,5	4,5	4,3
Elevdemokrati og medvirkning	3,3	3,2	3,5

Ser vi på fordelingen mellom utdanningsretninger i Rogaland, viser det seg at andelen som opplever at lærerne bryr seg om dem, er særlig høy innenfor yrkesfag. Dette er i tråd med fylkesrådmannens inntrykk av at det i yrkesfagene satses mer på å utvikle gode relasjoner til elevene. Men det kan også være et uttrykk for at elevene på yrkesfaglige utdanningsprogram går i mindre klasser, og at de har flere timer med samme lærer.

Elevene på studieforbereende utdanningsprogram rapporterer på den annen side oftere enn elever på yrkesfag at lærerne behandler dem med respekt, og at de får god hjelp av lærerne når de har

problemer med å forstå arbeidsoppgaver på skolen. Dette er viktige rammefaktorer for utvikling av gode relasjoner og læringsmiljø.

Nyere forskning avdekker hvor viktig kvaliteten på relasjonen mellom lærer og elever er for elevers psykiske helse og for å minske risikoen for å droppe ut av skolen. Ungdom i videregående skole er i en sårbar utviklingsperiode hvor gode og trygge relasjoner til andre betyr spesielt mye. En ny litteraturgjennomgang gjennomført av Krane m.fl (2016) melder om to hovedfunn:

- Når lærer – elev-relasjonen er god, er det lavere risiko for at eleven dropper ut av skolen.
- Når elever forteller at de har et positivt forhold til læreren, melder de også om bedre selvfølelse og færre depressive symptomer.²

I Elevundersøkelsen spørres elevene om ulike sider ved relasjonen til lærerne, og figur 2.1 viser andelen elever som rapporterer at de opplever støtte fra alle eller de fleste lærerne nasjonalt, i Rogaland og fordelt på yrkesfaglige og studieforbereende utdanningsprogram i Rogaland.

Lærernes vurdering av læringsmiljøet

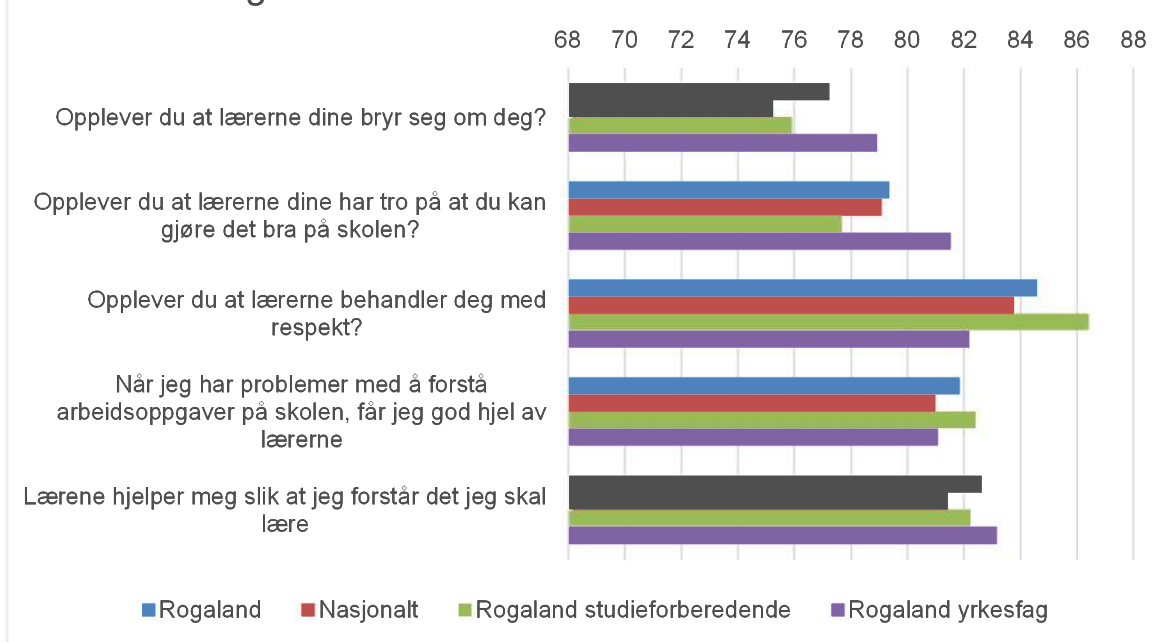
I Rogaland har vi de siste årene gjennomført en personalundersøkelse som også inneholder spørsmål om lærernes relasjon til elevene. Lærerne uttrykker gjennomgående at de trives i samspillet med elevene. De mener også at de lytter til elevene og gir råd og veiledning for hvordan elevene kan øke sitt læringsutbytte.

I en lærende organisasjon er også lærernes læring seg imellom svært viktig for den

² En god relasjon mellom lærer og elev kan få uante følger. Artikkel i psykologisk.no Lenke:

<http://psykologisk.no/2016/07/en-god-relasjon-mellom-laerer-og-elev-kan-fa-uante-folger/>

Figur 2.1 Støtte fra alle eller de fleste lærerne

overordnede måloppnåelsen. I personalundersøkelsen som ble gjennomført skoleåret 2015/2016, rapporterer de aller fleste lærerne at de har et godt kollegialt fellesskap på skolen. Men når det gjelder indikatorene profesjonsutvikling og refleksjon og fornyelse, er det store forskjeller mellom skolene – og mellom avdelinger internt på skolene. Fylkesrådmannen mener derfor det er viktig å satse på tiltak som styrker og utvikler profesjonsfellesskapene på skolene.

Mobbing

Rogaland fylkeskommune har de siste årene fulgt opp nasjonale initiativ for å forebygge og håndtere mobbing og trakassering i de videregående skolene.

Elevundersøken viser at mobbing og trakassering har et begrenset omfang, og tabell 2.2 viser at andelen elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden er

lavere i Rogaland enn nasjonalt, og at andelen har blitt redusert de siste årene. Men på dette området er det en klart uttalt nulltoleranse, - mobbing og trakassering skal ikke forekomme.

Tabell 2.2: Andelen elever i Vg1 som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere. Offentlige skoler. Kilde: skoleporten

	2013-14	2014-15	2015-16
Rogaland	2,3	2,1	2,1
Nasjonalt	2,8	2,5	2,5

Opplæringsutvalget vedtok i 2015 en rammeplan for håndtering av mobbesaker. Dette vedtaket har i 2016 blitt fulgt opp med lokale tiltaksplaner på alle våre skoler. I disse har det også blitt tatt inn egne rutiner for å forebygge og håndtere saker hvor elever opplever seg mobbet/trakassert av voksne. Bakgrunnen for dette var en egen sak i Opplæringsutvalget (sak 18/16) som viste at

det hvert år var like mange elever som følte seg trakassert av skolens ansatte som av medelever. Saken ble fulgt opp med en egen sak om forebygging av mobbing av elever fra voksne, sak 46/16.

Proessen med å utforme skolevise mobbeplaner og utfordringene knyttet til voksenmobbing, har bidratt til å styrke det forebyggende arbeidet på skolene. Denne tendensen bekreftes gjennom styringsdialogen med skolene. Arbeidet vil ytterligere bli fulgt opp som tema på en rektorsamling våren 2017.

Et svært viktig bidrag til dette arbeidet er opprettelsen av en egen stilling som mobbeombud for de videregående skolene i Rogaland fra 1. august 2016.

Mobbeombudet anser følgende saker som særlig viktige å prioritere i inneværende skoleår:

«For det første skal jeg være tilgjengelig for elever, lærlinger, foreldre, lærere og andre som er involvert i mobbesaker. Det skal være lett å ta kontakt. Jeg skal ikke løse saker, men være den som lytter og veileder videre i prosessen fram mot en løsning.

For det andre skal jeg samarbeide med skolene i det forebyggende arbeidet. Jeg vil med min kompetanse komme med innspill til både arbeidet med og implementeringen av handlingsplaner mot mobbing og reflektere sammen med skolene hvordan dette kan gjøres på system- og individnivå. Jeg vil også bidra til kompetanseheving av ansatte og elever gjennom foredrag og kurs.»

Noen av våre skoler har blitt utfordret til å presentere sine erfaringer med å forebygge og håndtere mobbing. Skolene framhever at det sentrale for å forebygge mobbing, er å arbeide systematisk for det gode klasse- og

skolemiljøet. De gjengir i den sammenheng en rekke tiltak.

Sola videregående skole har innført skolemakkerskapsordninger i alle Vg1- klasser og Vg2-klasser, sosialiseringsturer, basistimen («klassens time») annenhver uke, arbeid med elevenes psykiske helse, elevrådets egen læringsmiljøundersøkelse «Basissnakk», fokus på klasseledelse og på relasjonen mellom elevene.

Skolene rapporterer at Vg1-klasser får innføring i nettvett og nettdanning, blant annet for å forebygge digital mobbing blant elevene.

Mange av skolene har konfliktløsningsmodeller som kan brukes i ulike situasjoner der elever er misfornøyd med undervisningen eller med relasjonen til en lærer. Gjennom kompetanseheving blant annet ved bruk av eksterne ressurspersoner og tverrfaglig erfaringsdeling, har skolene satt fokus på den profesjonelle lærer-elevrelasjonen og på arbeidet med de sårbare elevene. De har også lagt vekt på klasseledelse i urolige klasser og på å styrke lærernes profesjonalitet i møtet med utfordrende og krevende elever, samt elever med et særskilt behov for omsorg og forståelse.

Elevenes psykiske helse

Gjennom nullvisjonen har fylkestinget formulert sine ambisjoner for både læringsmiljø og gjennomføring i de videregående skolene. Det vil bli iverksatt en rekke tiltak som både direkte og indirekte vil bidra til å styrke alle elevers læringsmiljø. Det viktigste er vektleggingen av økt psykososial kompetanse både hos kontaktlærere og sosialpedagogiske rådgivere. PPT har midlertidig blitt styrket

med en stilling for å utvikle og gjennomføre et kompetanseutviklingstilbud for kontaktlærere.

Tiltakene bidrar til å styrke den nye lærerrollen, og fremhever viktigheten av en helhetlig oppfølging og veiledning av den enkelte elev for å øke deres trivsel og læringsutbytte.

Elevfraværet – en indikator på skolens læringsmiljø?

I forkant av innværende skoleår har det vært betydelig oppmerksomhet omkring nye fraværsregler for elever i de videregående skolene. Gjennom regelendringen har Stortinget ønsket å redusere omfanget av skulk og framheve viktigheten av tilstedeværelse for å utvikle gode læringsmiljø og læringsprosesser.

Tabell 2.3 viser gjennomsnittlig fravær for skolene i Rogaland i prosent, skoleåret 2015/2016. Innenfor studieforbereidende utdanningsprogram er fraværet lavt på Vg1, men det øker for hvert trinn. Innenfor påbygg er fraværet betydelig høyere innenfor Vg3 (de som kommer fra Vg2 yrkesfag) enn innenfor Vg4 (de som har tatt fag- eller svennebrev). På yrkesfag er fraværet lavest på Vg2 og høyt på Vg3 (dette gjelder elever som tar Vg3 yrkeskompetanse, ikke fagopplæring i skole).

Tabell 2.3 Gjennomsnittlig fravær i prosent skoleåret 2015/2016 fordelt på trinn og utdanningsretning. Kilde: H&H

	Vg1	Vg2	Vg3	Vg4	Total
Studieforb.	4,7	6,0	7,0		5,9
Påbygging til gen. stud.komp.			9,9	7,4	8,8
Yrkesfag	6,7	6,1	9,3	7,4	6,3

Ut over denne offisielle statistikken over samlet fravær, har vi begrenset informasjon over omfanget av skulk. Det bekymringsfulle er ikke det gjennomsnittlige totalfraværet, dette er omtrent på linje med sykefraværet blant yrkesaktive. Bekymringen er knyttet til konsentrasjon av fravær hos enkelte elever eller grupper av elever.

Elever med høyt fravær er overrepresentert blant elever som ikke fullfører eller består. Tabell 2.4 viser gjennomsnittlig fravær etter elevenes fullføring av skoleåret 2015/2016. Tabellen viser at det gjennomsnittlige fraværet for elever som fullførte og bestod skoleåret, var 4,9 prosent. Det gjennomsnittlige fraværet for elever som fullførte og ikke bestod, var 10,6 prosent, og elever som fikk fullførtekode «mangler grunnlag for vurdering» fordi de ikke fikk vurdering i ett eller flere fag, hadde et gjennomsnittlig fravær på hele 23,8 prosent.

Tabell 2.4 Gjennomsnittlig fravær i prosent skoleåret 2015/2016 fordelt på utdanningsretningene studieforbereidende (STF), påbygg og yrkesfag og elevenes fullførtekode.

	STF	Påbygg	Yrkesfag	Totalt
Fullført og bestått	4,8	6,6	4,9	4,9
Fullført og ikke bestått	10,5	11,9	10,3	10,6
Mangler grunnlag	20,3	26,2	26,6	23,8
Totalt	5,9	8,8	6,6	6,3

Foreløpig har vi ikke tallmateriale som kombinerer fravær, motivasjon og læringsutbytte. Observasjoner gir imidlertid en klar indikasjon på at det er en sammenheng, og at tilstedeværelse i seg

selv bidrar til å styrke læringsmiljø og læringsutbytte.

Samtidig ser vi at fravær også har en klar sammenheng med karakterer fra grunnskolen. Elever med svake karakterer fra grunnskolen har et høyere fravær enn elever med gode karakterer, både når de består og når de ikke består opplæringen. Vi ser også at mange elever hadde et høyt fravær i grunnskolen. Problematikken knyttet til fravær starter dermed ofte i grunnskolen, og har trolig tett sammenheng med elevenes mestring og opplevelse av relevans i skolehverdagen. Fylkesrådmannen anser det som viktig å følge opp dette temaet blant annet i samarbeid med kommunene og fylkesmannen.

Utfordringen for skolen er å skape et så attraktivt læringsmiljø for den enkelte at unødvendig fravær reduseres til et minimum.

Ny fraværsgrense kan være et virkemiddel dersom den fører til økt tilstedeværelse for elever som ellers ville velge å utebli fra undervisningen. Det vil være viktig å kartlegge effekten for læringsmiljø, læringsutbytte og gjennomføring etter ett år med den nye ordningen.

Først vennskap, så kunnskap

Å regulere elevenes tilstedeværelse på skolen gjennom fraværregler, er en sanksjonsmåte som gir elevene en negativ kostnad av å ikke møte opp. En innvending mot denne sanksjonsformen, er at mange unge har ikke utviklet evnen til å ta valg på bakgrunn av hva som er mest fornuftig på lang sikt. Det som kjennetegner

ungdomstiden, er at en handler på bakgrunn av det som skjer «her og nå» (Rege 2016).³ Rege viser til at norsk og internasjonal forskning om betydningen av sosial tilhørighet i videregående skole, tyder på at mange føler seg ensomme på skolen, og at det er derfor de ikke møter opp.

Ungdataundersøkelsen 2016 viser at 23 prosent av ungdommene i Vg1 i i Rogaland har følt seg ensomme siste år. Dette er et viktig område å jobbe med i skolens handlingsplan for å fremme elevenes psykiske helse i arbeidet med nullvisjonen.

Skolens ledelse har ansvar for å utvikle en skole hvor elevene ønsker å møte opp, fordi det oppleves bra å være på skolen. Da er vennskap det viktigste. I skolenes kommentarer i vedlegg 1 beskriver flere skoler hvordan de arbeider med å utvikle det sosiale miljøet på skolen, der innføringen av en ordning med skolemakkerskap som startet på Sola videregående skole skoleåret 2015/2016 virker svært lovende. Ordningen har blitt innført i mange av skolene i Rogaland inneværende skoleår.

Pedagogisk bruk av IKT

Målet for pedagogisk bruk av IKT, som er uttrykt i saken om satsingsområder for de videregående skolene, er at elevenes læringsutbytte skal økes ved at lærerne bruker digitale læremidler og verktøy på en aktiv og innovativ måte.

Tabell 2.5 viser gjennomsnittlig skåre for ulike spørsmål knyttet til digitale ferdigheter. Disse spørsmålene er tilleggsspørsmål i undersøkelsen, men de ble besvart av 121 073 elever i videregående skoler i

³ Mari Rege 2016: Først vennskap, så kunnskap. Kronikk i Dagens næringsliv 17. juni 2016.

Norge, så det er relevant å sammenligne svarene fra Rogaland med nasjonalt gjennomsnitt.

Tabell 2.5 Gjennomsnittlig skåre på spørsmål om digitale ferdigheter. Kilde: Udir

	Rogaland	Nasjonalt
På skolen lærer jeg å være kritisk til informasjon jeg finner på Internett	4	3,9
På skolen lærer jeg å tenke over hvordan jeg bruker informasjon fra Internett	3,9	3,9
På skolen bruker vi digitale verktøy for å lære	4,4	4,0
Brukes NDLA i skolefagene?	3,1	-

Vi ser at elevene i Rogaland i litt større grad enn landsgjennomsnittet rapporterer at de lærer å være kritiske til informasjon de finner på Internett. Men den store forskjellen finner vi på spørsmålet om hvorvidt de bruker digitale verktøy for å lære, der er elevene i Rogaland langt mer fornøyde enn landsgjennomsnittet. Dette tyder på at satsingen på pedagogisk bruk av IKT i Rogaland gir resultater. Spørsmålet om NDLA brukes i skolefagene, stilles kun i Rogaland, og på dette spørsmålet er gjennomsnittsskåren 0,1 høyere for skoleåret 2015/2016 enn året før.

Skolebibliotek

Skolebibliotekene i videregående skole skal være en pedagogisk støttefunksjon for skolens ansatte og elever. Bibliotekenes ansatte er noen av de få ansatte som betjener alle elevene, og som ikke gir elevene vurdering, men bidrar til å skape et trygt og godt læringsmiljø for elevene.

Bibliotekarene har ansvar for å undervise i kildebruk, presentere litteratur, undervise i databaser, stimulere til økt leselyst, hjelpe lærere å finne tilpassede tekster til bruk i undervisningen, og være digitale veiledere. Biblioteket er dermed også en medspiller for å øke elevenes grunnleggende ferdigheter.

Det er utarbeidet en politisk vedtatt Strategiplan for skolebibliotekene ved de videregående skolene i Rogaland for 2011-2016. Denne sier noe om hva som forventes av bibliotekene, og hvordan de ansatte i bibliotekene skal jobbe på skolene. Strategiplanen for skolebibliotekene er under revidering og ny plan vil bli lagt fram til politisk behandling våren 2017. Et av satsingsområdene er at man ser på hvordan vi kan styrke bibliotekenes rolle overfor yrkesfag og hvordan bibliotekene kan være en god læringsarena og pedagogisk støttefunksjon. Som en del av oppfølgingen av denne strategiplanen, vil spørsmål om skolebibliotek bli inkludert i elevundersøkelsen fra 2016/2017.

Samarbeid med foresatte

Et viktig skille mellom grunnskolen og videregående skole, er omfanget av samarbeid med de foresatte. Det er utviklet en rammeplan for hvordan samarbeidet med foresatte skal ivaretas.

Professor Thomas Nordahl har flere ganger påpekt at en god skole er en skole med et godt læringsmiljø. Han har i den sammenheng satt opp 8 ulike områder som er helt sentrale for at en skole skal ha et godt læringsmiljø. Av disse 8 områdene er det to som omhandler foresatte:

- Foreldre bør snakke positivt om skolen
- Foreldre bør engasjere seg i skolen

Samtidig understreker Kunnskapsdepartementet at skolene skal legge til rette for samarbeid med hjemmet og sikre de foresattes medansvar i skolen. Rogaland fylkeskommune har fulgt dette opp med å lage en egen tiltaksplan for hjem- skole samarbeidet. De fleste skoler benytter skolestart til å opprette best mulig kontakt med foresatte. På Bryne videregående skole skjer dette ved at kontaktlærer tar telefonisk kontakt med alle foresatte til elever under 18 år de første 14 dagene av skoleåret. De inviteres samtidig til foreldremøte. I disse møtene informeres de foresatte om planer, mål og resultater. Samtidig oppfordres det til kontakt gjennom året.

Kopervik videregående skole har de siste årene brukt foresatt-modulen i Skolearena, sammen med vurdering- og fraværsmodule. Foresatte får automatisk en epost hver gang noe registreres. På den måten kan foresatte følge med fra dag til dag og starte en dialog om disse tingene samme dag som det blir registrert. Foresatte sier selv at det gjør det mye enklere å involvere seg i ungdommenes skolegang, det gir en mulighet til å motivere for innsats, samt å gi ros for oppnådde resultater. Skolen har fått mange positive tilbakemeldinger fra foresatte på at de får denne muligheten til å følge elevenes læringsutvikling.

Lærlingenes arbeidsmiljø

Resultater fra lærlingundersøkelsen 2015 er presentert i OA-sak 37/16. Lærlingene i Rogaland opplever høy trivsel i læreløpet sitt. De føler seg inkludert på arbeidsplassen, og de opplever at de får hjelp og veiledning når de behøver det. Trivsel oppgis også å være den viktigste faktoren for motivasjon i læreforholdet. Hele 84 prosent av lærlingene

oppgir at de kan tenke seg å fortsette i bedriften etter endt læretid.

Lærlingene er også jevnt over fornøyde med grunnlaget som skolen har gitt dem før de gikk ut i lære. Lærlinger innen utdanningsprogram med få lærefag (for eksempel restaurant og matfag og helse og oppvekst) opplever at programfagene har gitt dem bedre grunnlag for læretiden enn det lærlingene fra de utdanningsprogrammene som har mange lærefag oppgir (for eksempel teknikk- og industriell produksjon).

Fylkesrådmannens vurderinger

Internasjonal forskning viser at rammene rundt opplæringen i videregående skole betyr mye for elevenes læring og motivasjon. Spesielt er det viktig at elevene føler seg trygge, har gode relasjoner til lærere og medelever og føler tilhørighet til skolen.

Indikatorene som inngår i for eksempel elevundersøkelsen er viktige hver for seg. Men for eleven og skolen, er det helheten som de inngår i som det er viktig å ha søkelys på. Fylkesrådmannen er tilfreds med at vi i skoleutviklingen i Rogaland har vært opptatt av denne helhetstenkingen. Det er høy bevissthet om viktigheten av å utvikle læringsmiljø som setter den enkelte elev i sentrum. Det innebærer å stille krav til de ansattes kompetanse, etablere forutsigbare rutiner og en omforent, kollektiv og godt innarbeidet praksis. Samtidig er det også viktig at det stilles forventninger til elever om tilstedeværelse og innsats for å oppnå et godt læringsutbytte. De nye retningslinjene for fravær er i den sammenheng en interessant endring av rammefaktorer som det vil være naturlig å evaluere på slutten av inneværende skoleår. I evalueringen er det

naturlig å undersøke om noen elevgrupper kommer dårligere ut enn de ville gjort uten ordningen, og om kravene til dokumentasjon har ført til økt byråkratisering i skolen.

Fylkesrådmannen mener at elev- og lærlingundersøkelsen og andre kartlegginger viser at læringsmiljøet i våre videregående skoler og lærebedrifter gjennomgående er godt. Denne tendensen forventer vi skal opprettholdes. I tillegg bør vi ha ambisjoner om å redusere antall tilfeller av mobbing og trakassering fram til neste års elevundersøkelse. Dette gjelder spesielt elevenes opplevelse av mobbing fra skolens ansatte, der vi mener at en tydeligere bevissthet i personalet om kommunikasjon med elever og hvordan ulike typer utsagn kan oppfattes, ses på som en viktig del av forebygging av elevenes følelse av mobbing. Her er arbeidet i gang etter OA-sak 46/16.

Det er også viktig å styrke lærernes muligheter til å lære av hverandre og sammen med ledelsen drive skoleutviklingen framover gjennom gode profesjonsfellesskap.

Det bør videre være en ambisjon å øke elevenes generelle motivasjon i inneværende skoleår. Elevenes motivasjon har vært tema også i tidligere kvalitetsmeldinger, og tabell 2.1 viser at elevene rapporterer om forholdsvis lav motivasjon. Spørsmålene i Elevundersøkelsen er basert på en type motivasjon som innebærer at elevene føler en verdi ved læringsprosessen og skolehverdagen sin (de spørres blant annet

om de er interessert i å lære, liker skolearbeid, prioriterer skolearbeid og fortsetter å jobbe når det er vanskelig). Elever på yrkesfag rapporterer oftere om denne typen motivasjon enn elever ved studieforbereidende. I styringsdialogen rapporterer særlig ansatte ved studieforbereidende skoler at mange elever har en ytre motivasjon basert på at de ønsker best mulig karakterer, ikke på at de ser hensikten med de de skal lære. Fylkesrådmannen mener derfor det fortsatt er en vei å gå når det gjelder å forklare elevenes målene med det de skal lære, og vise dem relevansen til fremtidige studier eller arbeid. I det nasjonale FYR-prosjektet er siktemålet nettopp å forbedre yrkesrettingen av fellesfagene på yrkesfaglige utdanningsprogram for å øke elevenes motivasjon og for at elevene lettere skal se nytteverdien av fellesfagene.⁴ Her er både innretningen av opplæringen og vurderingspraksisen avgjørende. Kunnskapsgrunnlaget i rapporten om lærerrollen viser at lærere som har stor tro på sin evne til å motivere elever, i større grad arbeider med å utforme forskjellige typer oppgaver, og de observerer i større grad hvordan elevene gjør det.⁵

Fylkesrådmannen vil i det videre arbeidet ta initiativ til å styrke arbeidet med motivering av elever også innenfor studieforbereidende utdanningsprogram.

⁴ Rammeverk for FYR: <http://www.udir.no/globalassets/upload/fyr/rammeverk-fyr.pdf>

⁵ Ekspertgruppa om lærerrollen. *Om lærerrollen. Et kunnskapsgrunnlag*. Lenke:

<https://www.regjeringen.no/contentassets/17f6ce332c47437c8935d7ccc0a72769/rapport-om-lærerrollen.pdf>

Elevenes motivasjon for skolearbeidet fremmes på den ene siden av læringsmiljøet og relasjonen de har til lærere og medelever. På den andre siden gjennom opplæringen og gjennom den vurderingen de opplever, ved å bli bevisste på relevansen av det de skal lære og på sin egen læringsprosess. Dette er tema i neste kapittel.

3. Vurdering for læring

«Skolen skal ha god praksis for elevvurdering.»

Å lære å lære

Forskning viser at norske elever har lav bevissthet rundt egen læringsprosess, men at god underveisvurdering har en sterk innflytelse på elevers prestasjoner og motivasjonsutvikling (Jutulstad 2014).⁶ Bevisstheten om disse sammenhengene er økende.

I Utdanningsspeilet 2016 er det et eget temakapittel om hvordan norske elever lærer, og hva vi vet om hvordan norske lærere tilrettelegger for å utvikle elevenes læring. Sentrale begreper er dybdelæring og selvregulering. Å lære å lære er et tema som har kommet høyt på dagsorden den senere tida etter at Ludvigsen-utvalget leverte NOU 2015:8 Fremtidens skole.

Kunnskapsdepartementet fulgte opp gjennom St.meld 28 (2015-2016) Fag – Fordypning – Forståelse (behandlet i Stortinget 15.10.2016).

I stortingsmeldingen legger regjeringen frem forslag til hvordan innholdet i grunnskolen og videregående opplæring skal fornyes for at barn og unge skal få gode vilkår for å utvikle verdier, kunnskaper og holdninger som har stor betydning i deres liv. Opplæringen skal gi den enkelte elev, lærling og lære kandidat de beste forutsetninger for å utvikle verdier, kunnskaper og holdninger som har stor betydning både i nære mellommenneskelige relasjoner og i samfunnet. Endringene skal realiseres gjennom økt faglig og didaktisk kompetanse for lærerne, og styrket lederfaglig kompetanse for skoleledere.

I Utdanningsspeilet 2016 refereres forskning som viser hvor viktige tilbakemeldinger underveis i læringsprosessen knyttet til læringsmål, konkrete råd om arbeidsprosesser og strategivalg, er for elevenes læring. Læringsfremmende tilbakemeldinger bidrar til å utvikle elevenes arbeid og læringsprosesser, og fører til refleksjon, innsats og utvikling. Elever som kan styre egne læringsprosesser, er mer effektive når de jobber og setter seg høyere og mer relevante mål.

⁶ Nina Merethe Nyhus Jutulstad 2014: Motivasjon i skolen. Masteroppgave. Lenke:

<https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/id/338324/Jutulstad.pdf>

Vurderingspraksis

Lærernes arbeid med vurdering har tre formål. Det skal for det første fremme elevenes læring gjennom undervisvurdering. For det andre skal det uttrykke elevenes kompetanse i form av sluttvurdering. Når det er høy bevissthet gjennom skoleåret om hvor eleven er i sin læring, blir standpunktvurdering lettere å gjennomføre. Og for elever som får god veiledning underveis i læringsprosessen, kommer ikke standpunktvurderingen som en overraskelse. Dette viser at veien til god standpunktvurdering går gjennom god undervisvurdering, og det er viktig å jobbe godt med undervisvurderingen for å få til god standpunktvurdering. For det tredje vurdering som læring – det vil si å lære eleven og lærlingen å bli bevisst sin egen læringsprosess.

Vurderingspraksisen i Rogaland skal følge de fire prinsippene som er sentrale for å få til en læringsfremmende undervisvurdering:

- Elevene og lærlingene skal forstå hva de skal lære og hva som er forventet av dem.
- Elevene og lærlingene skal få tilbakemeldinger som forteller dem om kvaliteten på arbeidet eller prestasjonen.
- Elevene og lærlingene skal få råd om hvordan de kan forbedre seg.
- Elevene og lærlingene skal være involvert i eget læringsarbeid ved blant annet å vurdere eget arbeid og utvikling.

Flere skoler har i sine tematiske innspill delt ulike erfaringer og strategier for utforming av gode undervisningsøkter. I innspillene er det lett å kjenne igjen de fire prinsippene. Stavanger katedralskole skole beskriver

hvordan undervisningen forutsetter en god plan for øktene der lærer har en klar strategi med hensyn til hvilke kompetansemål elevene skal jobbe med, hvilken metode som er hensiktsmessig og hva målet for økta er. Lærerens plan må oppleves som forutsigbar, og rammene må være trygge. Deretter må planen kommuniseres godt til elevene. Etter at planen er utarbeidet, må læreren legge til rette for en god oppstart av timen. Elevene må involveres i, og forstå fremdriften i faget, hva som er temaet og hvordan vurderingen skal foregå. Åkrehamn videregående skole har lagt ved elevsitater fra resultatvurderingen av målene, og i ett av dem oppsummerer en elev:

God støtte og hjelp fra lærere som har inspirert meg til å yte mitt beste. Dette har gitt meg en god mestringsfølelse og det viser seg at hardt arbeid lønner seg.

Elevundersøkelsen viser at elevene i Rogaland rapporterer om samme eller litt bedre vurderingspraksis enn i landet totalt (tabell 3.1). Men både i Rogaland og nasjonalt er det forskjeller etter utdanningsretning. Elevene som går på yrkesfag er jevnt over bedre fornøyd med vurderingspraksisen enn elever på studieforberedende utdanningsprogram (ikke vist i tabellen). Det er ikke usannsynlig at forskjellen mellom studieforberedende og yrkesfaglig opplæring kan ha sammenheng med ulike rammeforhold som størrelsen på elevgrupper og antall timer i hvert fag, men det handler nok også om en annen tilnærming til hvordan læring finner sted.

Å forklare formålet med en oppgave er viktig for elevenes motivasjon. Det tydeliggjør hvorfor elevene skal legge energi på å utføre en handling eller oppgave. Tabell 3.1 viser at elevene gjennomgående gir en høy skåre på spørsmålene om lærerne forklarer målene i

de ulike fagene slik at de forstår dem, og om lærerne forklarer hva det legges vekt på når skolearbeidet vurderes. Deretter er det lavere skår på om de får hjelp til å tenke gjennom hvordan de utvikler seg i faget og hvordan de bør arbeide for å bli bedre (vurdering som læring), og lavest skår på om de får være med og vurdere arbeidet sitt.

Tabell 3.1 Gjennomsnittlig verdi på spørsmål om vurdering i elevundersøkelsen. Kilde: skoleporten

Spørsmål innen vurdering for læring	Rogaland	Nasjonal
Forklarer lærerne hva som er målene i de ulike fagene slik at du forstår dem?	3,9	3,9
Forklarer lærerne godt nok hva det legges vekt på når skolearbeidet ditt vurderes?	3,9	3,9
Forteller lærerne deg hva som er bra med arbeidet du gjør?	3,8	3,7
Snakker lærerne med deg om hva du bør gjøre for å bli bedre i fagene?	3,6	3,6
Hvor ofte får du tilbakemeldinger fra lærerne som du kan bruke til å bli bedre i fagene?	3,4	3,3
Får du være med og foreslå hva det skal legges vekt på når arbeidet ditt skal vurderes?	2,8	2,8
Får du være med og vurdere skolearbeidet ditt?	2,8	2,7
Jeg får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan jeg utvikler meg i faget	3,2	3,2

Hva forteller lærerne om sin praksis?

Gjennom personalundersøkelsen undersøkes det hva lærerne mener om egen praksis blant annet i forbindelse med vurdering for læring. En generell tendens er at lærerne mener at de i stor grad veileder

elevene slik at de kan øke sitt læringsutbytte. Samtidig er det også en del lærere som opplyser at de i begrenset grad inkluderer elevene i arbeidet med å utforme for eksempel læringsmål. Her er det altså samsvar mellom elever og lærere, og vi har i praksiseksempelene utfordret tre skoler til å skrive om hvorfor egenvurdering er så vanskelig å få til. Skolene erkjenner at det kan være krevende å gi elevene god kompetanse i egenvurdering. Godalen beskriver dette slik:

Formålet med egenvurderingen er at eleven skal reflektere og bli bevisst på egen læring. Det er imidlertid krevende å lære opp elevene til både å forstå hva egenvurdering er, hvordan gjennomføre egenvurdering og til å ha et språk til å snakke om vurdering. Sistnevnte punkt er spesielt utfordrende for en del minoritetsspråklige elever. Svært mange av elevene våre har ikke lært å lære, noe som er grunnleggende kompetanse for egenvurdering.

For å lykkes med vurdering for læring er en avhengig av å utvikle et felles «vurderingsspråk» for elever og lærere. Flere skoler peker på at det kan være krevende å lage læringsmål som konkretiserer kompetansemål og kjennetegn på måloppnåelse slik at elevene oppfatter hva de skal lære og dermed får forutsetninger til å vurdere egen læring. I de tematiske innspillene nevnes flere eksempler på god praksis som kan bidra til økt vurderingskompetanse hos elevene. Et av eksemplene er knyttet til matematikk i Hetlands prosjekt «Motivasjon for matematikk». Elevene har fast egenvurdering knyttet til større skriftlige vurderinger. På grunnlag av egenvurderingen, skal de skrive ned tre mål de må jobbe videre med, og det hele avsluttes med en fagsamtale om vurderingen

de nå har jobbet med og mål for videre arbeid i matematikkfaget.

Sluttvurdering

Som en kvalitetssikring av sensuren på lokalgitt eksamen innenfor yrkesfag, er det i flere år blitt gjennomført såkalt anonym retting. Etter skoleåret 2015/2016 ble det gjennomført anonym vurdering for lokalt gitt eksamen i matematikk ved seks skoler og for lokalt gitt eksamen i norsk ved fem skoler. Antallet vurderte oppgaver er i underkant av 60 for hvert fag. Oppgavene er vurdert dels av en fagnemnd, dels av sensorer oppnevnt av sin rektor.

Resultatet for matematikk viser et avvik i snitt på 0,26. Fire av seks skoler har bedre eksamenssnitt enn anonym retting, og det største avviket er 0,5. En skole har samme resultat og en skole har i snitt bedre resultat i anonym retting enn til eksamen. Totalt har matematikk 20 avvik og 18 av avvikene gir bedre resultat til eksamen enn i anonym retting.

Resultatet for norsk viser et avvik i snitt på 0,17. Tre av fem skoler har bedre eksamenssnitt enn anonym retting, og største avviket er 1,2 i snitt. For to av skolene gir anonym retting best resultat, og her er det største avviket 0,7 i snitt. Totalt har norsk 36 avvik, og 21 av avvikene gir bedre resultat til eksamen enn i anonym retting.

Resultatene viser at avvikene i vurdering ikke er store, og utslagene for hver skole kan bli store når det dreier seg om et lite antall oppgaver per skole. Det arbeides nå med å lage en nasjonal eksamensdatabase med nasjonale vurderingskriterier. I den forbindelse vil fylkesrådmannen vurdere om ordningen med anonym retting er den beste

måten å sikre forsvarlig praksis når det gjelder å ha en lik vurderingspraksis på lokalt gitt eksamen.

Klagebehandling

Klagenemnda mottok i år 203 klager. I forhold til det totale antall karakterer utgjør årets klager cirka en promille. Dette er en økning på 25 klager fra i fjor, men ligger på nivå med det som har vært vanlig de siste 10 årene. Det lave antallet klager indikerer en generelt god vurderingspraksis.

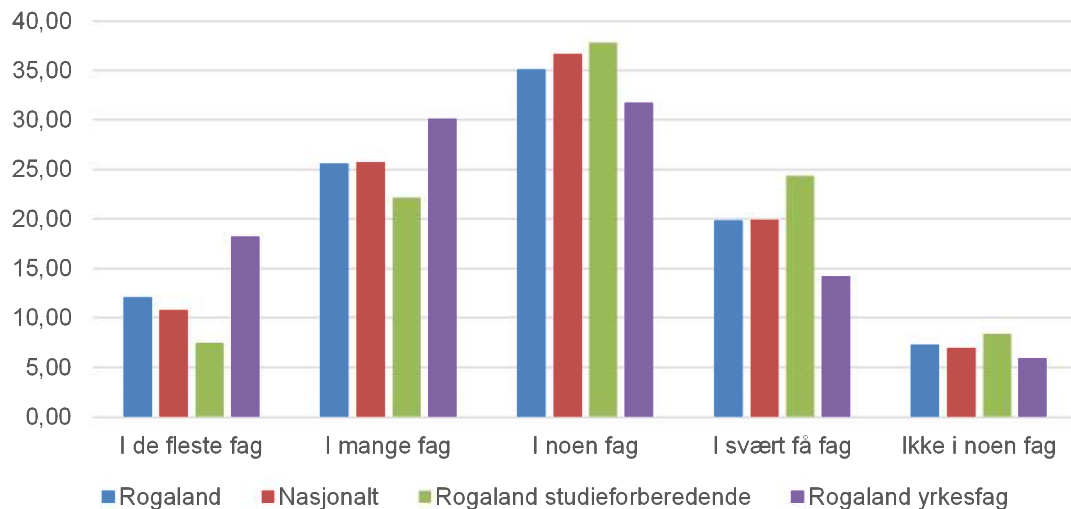
Nitti prosent av klagene gjelder standpunkt-karakterer. De fleste av disse er i felles allmennfag og i programfag som undervises i klasser eller større grupper. Det er en viss overvekt av klager fra studieforbereidende utdanningsprogram, men fordelingen mellom yrkesfag og studieforbereidende er jevnere i år enn tidligere. Klager på lokalgitt muntlig/praktisk eksamen var i år tilbake til normalen på cirka 10 mot fjorårets 24, og kun 3 fikk medhold (på grunn av formelle feil ved eksamensgjennomføringen).

I 79 tilfeller ble det gitt medhold til elevene som klaget. At om lag førti prosent får medhold er på linje med tidligere år. Sammenliknet med Utdanningsdirektoratets tall for fylkenes klagebehandling 2010-2015, plasser Rogaland seg midt på treet i både klageantall og medholdsprosent.

De viktigste årsakene til at elever fikk medhold i klager på standpunkt-karakterer var:

- Uklart grunnlag for karaktersettingen (mangelfull redegjørelse fra faglærer).
- Forskriftsstridig grunnlag (som for eksempel at karakteren var basert på én stor sluttprøve eller at karakteren

Figur 3.1 Jeg får hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan jeg utvikler meg i faget

var basert på en
gjennomsnittsvurdering).

Fylkesrådmannen ser at mange av elevene som klager på karakteren, i for liten grad har opplevd gode fagsamtaler og de rapporterer at de ikke har fått framovermeldinger av høy kvalitet. Erfaringene fra klagebehandlingen bekrefter dermed at god undervisningsvurdering gir en god sluttvurdering. Videre ser fylkesrådmannen at noen av klagesakene er utilstrekkelig opplyst, og dette er et tema for videre dialog med skolene.

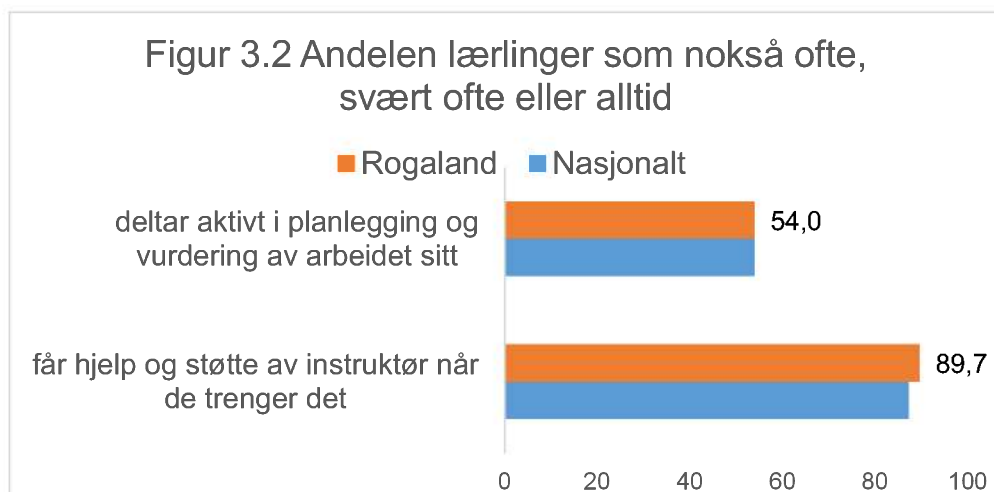
Vurdering som læring

Innledningsvis pekte vi på den økende oppmerksomheten om viktigheten av å øke bevisstheten hos elever og lærlinger om egen læringsprosess.

Det er en rekke forhold som påvirker elevenes evne til å lære å lære, og det å få hjelp av lærerne til å tenke gjennom hvordan

de utvikler seg i fagene, er en sentral komponent. Resultatene fra elevundersøkelsen 2015/2016 (figur 3.1) viser at bare 38 prosent av elevene i Rogaland oppgir at de får slik hjelp av lærerne i de fleste fagene eller i mange fag. Andelen varierer imidlertid fra 29,5 prosent på studieforberevende utdanningsprogram, til 48 prosent på yrkesfaglige utdanningsprogram.

Også blant lærlingene i Lærlingundersøkelsen er det bare litt over halvparten som sier at de deltar aktivt i planlegging og vurdering av eget arbeid (figur 3.2). Nærmere nitti prosent svarer imidlertid at de får hjelp og støtte når de trenger det. Men for å øke lærlingenes bevissthet om egen læringsprosess, er deltakelse i planlegging og vurdering helt avgjørende.

Fylkesrådmannens vurderinger

Rapporten om lærerrollen som ble omtalt i kapittel 1, viser at til tross for den omfattende satsingen på undervisvurdering, er det stor variasjon i praksis på tvers av skoler og kommuner. Noen skoler beskrives som velorganiserte og med høy kompetanse på undervisvurdering, mens andre skoler ikke har systematisert arbeidet med undervisvurdering. Til tross for en stor mengde veiledningsressurser, rapporterer også mange lærere usikkerhet om den «riktige» måten å utføre undervisvurdering på, og skoleledere forteller om motstand fra lærerkollegiet. I Rogaland opplever vi også usikkerhet knyttet til undervisvurdering. Mange skoler erkjenner at de er bedre på sluttvurdering enn på undervisvurdering.

Dette kan ha sammenheng med ulike oppfatninger av lærerrollen. Analogien læreren som en trener, eller læreren som en dommer, har vært brukt. Det som vil kjennetegne en lærer som ser på vurdering som redskap for læring, er at elevene involveres i hele læringsprosessen, både i

planlegging og vurdering av undervisningen, og i vurdering av eget arbeid og kompetanse. Egenvurdering og felles diskusjon om hva som kjennetegner godt arbeid i fagene, kan bidra til å utvikle elevenes evne til metakognisjon og selvregulert læring. Ut fra elevenes og lærlingenes egenrapportering, er det mye å gå på her. Dette tilsier at det ligger et stort forbedringspotensial i vurderingspraksisen for å øke gjennomføringen i Rogaland.

Det er en krevende oppgave å drive vurdering for læring i en lærende organisasjon. Kollektivt samarbeid om elevenes læring er en forutsetning for å sikre at planlegging og gjennomføring av undervisningen bygger på forskning og erfaringer tilpasset elevens læringsbehov, slik at undervisvurdering støtter elevenes utvikling i fagene på en systematisk måte. Arbeidet er godt i gang med å utvikle en bedre innarbeidet praksis for vurdering for læring. Fylkesrådmannen mener imidlertid at det vil være riktig å prioritere dette som satsingsområde også de kommende år, for å kunne videreføre arbeidet som er igangsatt.

4. Læringsresultater

«Skolen og lærebedrifta skal – gi alle elevar og lærlingar/lærekandidatar like gode føresetnader for å utvikle evner og talent individuelt og i samarbeid med andre.»

Læringsplakaten

Grunnskolerresultater har stor betydning

Det er godt dokumentert at elevenes læringsresultater i videregående opplæring har sammenheng med hvilke resultater de oppnådde i grunnskolen (Falch og Strøm 2013). Det er også slik at elevenes sosiale bakgrunn, som foreldres utdanning og andre forhold, påvirker hvilke grunnskolekarakterer de får. Forskning viser at elevenes sosioøkonomiske bakgrunn betyr mer for grunnskolerresultatene enn for kunnskapsutviklingen i videregående opplæring, siden så mye av den sosioøkonomiske bakgrunnen reflekteres i kunnskapsnivået fra grunnskolen (Falch m.fl 2016).

Utdanningsspeillet 2016 viser at gjennomsnittlig grunnskolepoeng har økt fra

39,9 til 40,8 de siste fem årene. I Rogaland var gjennomsnittlig grunnskolepoeng 40,6 i 2014/2015. Dette er en økning fra tidligere år, men vi ligger litt under landsgjennomsnittet. Akershus er fylket som har høyest gjennomsnittlig grunnskolepoeng, med 41,8.

Unge som har færre enn 30 poeng fra grunnskolen, har størst risiko for å ikke lykkes i videregående opplæring. Dette var derfor ei viktig målgruppe for Ny GIV-arbeidet. I samarbeidet med kommunene, har vi vært opptatt av at kommunene må ha søkelys på andelen elever som går ut av grunnskolen med færre enn 30 poeng. I dag varierer denne andelen betydelig mellom kommunene. Tabell 4.1 viser fordelingen av grunnskolepoeng i Rogaland for elever i Vg1 de tre siste skoleårene. I 2015/2016 var andelen med færre enn 30 grunnskolepoeng lavere enn de to foregående årene.

Tabell 4.1 Fordelingen av Vg1-elevs grunnskolepoeng i ulike karaktergrupper. I prosent. Kilde: H&H

	0,1 -30	30 -35	35 -40	40 -45	45 -50	>=5 0	Ukjent
2015/16	13	14	18	19	15	10	12
2014/15	14	15	17	19	14	10	11
2016/14	15	16	16	17	15	9	12

I tillegg har vi om lag 250 elever hvert år som begynner i videregående uten karakterer fra grunnskolen. De får tilbud om spesialundervisning i videregående opplæring og gjennomfører videregående opplæring med grunnkompetanse.

Om lag ti prosent av elevene mottar spesialundervisning i grunnskolen. Majoriteten av disse elevene går – etter kartlegging – mot ordinær kompetanse i videregående opplæring, ofte innenfor yrkesfaglige utdanningsprogram. Dette er en gruppe elever som krever god tilpasning av opplæringen.

Karakterutvikling

Ideelt sett tenker vi at en skoles kvalitet kan beskrives ut fra evnen til å få elevene til å forbedre og utvikle læringsutbyttet sitt. Vi vet imidlertid at karakterutviklingen fra grunnskolen til videregående skole er ulik innenfor yrkesfag og studieforbereende fag. Tabell 4.2 viser utviklingen fra grunnskolen til Vg1 for elevene som gikk Vg1 skoleåret 2015/2016.

Tabell 4.2 Karakterutvikling fra grunnskolen til Vg1 for elever som var i Vg1 2015/2016.

	Grunnskole	Vg 1	Utvikling
Studieforbereende	4,5	4,2	-0,3
Yrkesfag	3,5	3,7	0,2

Tabellen viser at elever ved studieforbereende utdanningsprogram kom inn med et karaktergjennomsnitt på 4,5 og gikk ut av Vg1 med et gjennomsnitt på 4,2. De gikk i gjennomsnitt ned 0,3 karakterpoeng. Innenfor yrkesfag hadde elevene en hel karakter lavere gjennomsnitt fra grunnskolen enn innenfor studieforbereende utdanningsprogram. Elevene ved yrkesfag gikk fra 3,5 til 3,7 i karaktergjennomsnitt, og gikk således fram 0,2 karakterpoeng.

Denne situasjonen har vi hatt i mange år, og den er ikke særskilt for Rogaland, vi finner samme mønster i hele landet. Men ser vi på utviklingen over tid, har karakterutviklingen innenfor studieforbereende utdanningsprogram vært mer negativ tidligere, både i 2015/2015 og 2013/2014 var den på -0,4.

Vi har i tillegg sett på utviklingen etter hvilke karaktergrupper elevene var i etter grunnskolen (tabell 4.3 og 4.4). Denne analysen viser at elever med mellom 35-40 poeng går mest tilbake innenfor studieforbereende utdanningsprogram, mens den samme gruppen, sammen med elever med 40-45 poeng, går mest fram innenfor yrkesfag. Vi ser at de videregående skolene har større variasjoner mellom elever i de ulike karaktergruppene, og ofte ser vi at skolen har best karakterutvikling for de elevene som utgjør skolens hovedgruppe karaktermessig. I styringsdialogen utfordrer vi ofte skolene på å bli bedre til å tilrettelegge

for elever med sterke eller svake faglige resultater fra grunnskolen når vi ser store avvik fra fylkesgjennomsnittet.

Tabell 4.3 Karakterutvikling fra grunnskolen til Vg1 for elever som var i Vg1 studieforberedende 2015/2016.

Poeng fra grunnskolen	Grunn-skole	Vg1	Utvik-ling	N
>= 50	5,3	4,9	-0,3	629
45 - 50	4,7	4,4	-0,3	878
40 - 45	4,3	3,9	-0,3	760
35 - 40	3,8	3,4	-0,4	343
30 - 35	3,3	3	-0,3	112
0,1 - 30	2,7	2,4	-0,3	37

Tabell 4.4 Karakterutvikling fra grunnskolen til Vg1 for elever som var i Vg1 yrkesfag 2015/2016.

Poeng fra grunnskolen	Grunn-skole	Vg1	Utvik-ling	N
>= 50	5,2	5,3	0,1	35
45 - 50	4,7	4,9	0,2	168
40 - 45	4,2	4,5	0,3	503
35 - 40	3,7	4	0,3	822
30 - 35	3,2	3,5	0,2	714
0,1 - 30	2,6	2,7	0,1	599

Tabellene for karakterutvikling viser også antallet elever i de ulike karaktergruppene. Vi ser at av de 664 elevene som begynte i Vg1 med over 50 karakterpoeng fra grunnskolen, begynte 629 på studieforberedende utdanningsprogrammer og bare 35 på yrkesfaglige. Tilsvarende ser vi at 37 av de 636 elevene med færre enn 30 poeng begynte på studieforberedende utdanningsprogrammer, mens 599 begynte på yrkesfaglige utdanningsprogram.

⁷ Alle sammenligninger med nasjonale tall, er hentet fra Udir <http://www.udir.no/tall-og-forskning/finn->

Standpunkt- og eksamensresultater

Tabell 4.5 viser andelen elever som fikk karakteren 1 og 6 til standpunkt og eksamen i utvalgte fellesfag, samt gjennomsnittskarakteren til standpunkt og eksamen og gjennomsnittlig avvik mellom standpunkt- og eksamenskarakteren for de elevene som har fått både en standpunkt- og en eksamenskarakter i faget.

Tabellen viser at andelen elever som får 1 øker fra standpunkt til eksamen i alle fag, og at andelen som får karakteren 6 synker i alle fag. Den høye andelen som ikke består eksamen i engelsk Vg2 yrkesfag er bekymringsfull, men andelen er lavere i Rogaland (12) enn nasjonalt (13). For matematikk 2 PY er andelen som ikke består eksamen lik i Rogaland og nasjonalt (22 prosent).

For norsk hovedmål var andelen som fikk karakteren 1 innenfor studieforberedende utdanningsprogram litt høyere i Rogaland (4) enn nasjonalt (3). For øvrig var resultatene for norskfaget omtrent som på landsgjennomsnittet.

Andelen som fikk karakteren 6 til eksamen skoleåret 2015/2016 er omtrent som på landsgjennomsnittet i alle fag, med unntak av faget matematikk 1T, der andelen var dobbelt så høy på landsbasis som i Rogaland.⁷

Avviket mellom standpunkt og eksamen er beregnet ut fra standpunkt- og eksamenskarakteren kun til de elevene som var oppe til eksamen, avviket er derfor forskjellig fra differansen mellom alle standpunkt- og eksamenskarakterene. Vi ser

forskning/tema/karakterer/forelopige-eksamenskarakterer-varen-2016/

har fullført og bestått Vg1, og stiller bak øvrige elever i konkurransesituasjonen.

Den høye andelen IV innenfor kroppsøvingfaget har vært tema på møte med skolenes oppfølgingsansvarlige, og det er enighet om at skolene i varierende grad tilrettelegger opplæringen slik at elevene kan gjennomføre med karakter. Noen skoler har høy grad av bevissthet rundt læreplanforståelse, utforming av motiverende læringsmål og vekt på tilrettelegging for elever som trenger det. Andre har en mer «gammeldags» innretning av faget preget av tester og søkelys på hvilke krav de stiller til elevene. Selv om Utdanningsdirektoratet har uttrykt seg kritisk til utstrakt bruk av tester i faget kroppsøving⁸, finnes det lærere som fortsatt mener dette er et viktig element i faget. Det er grunn til å tro at holdningene lærerne signaliserer til elevene, påvirker elevenes holdning til faget. Dette er derfor et tema fylkesrådmannen ønsker å følge opp i dialogen med skolene det gjelder. De siste årene har også en økende andel elever blitt fritatt fra opplæring i faget, noe som også signaliserer liten grad av tilrettelegging ved en del skoler.

Elitesatsinger

Et regjeringsoppnevnt utvalgt, Jøsendalutvalget, har avlevert en norsk offentlig utredning (NOU 16:14) til Kunnskapsdepartementet om elever med stort læringspotensial. Utvalget konkluderer med at elever som lærer raskere og mer enn andre elever, ikke får nok utfordringer i skolen. Utvalget anbefaler en rekke tiltak for å gi elever med stort læringspotensial et bedre skoletilbud, blant annet at det bygges

kapasitet på den enkelte skole og mellom skoler, slik at det arbeides systematisk med oppfølging av elevenes læring.

Flere av våre videregående skoler har etablert et tilbud for elever som presterer på toppnivå innen utvalgte områder. Skoleåret 2015/2016 hadde vi tilbud om forskerlinje ved Vardafjell og St. Olav, topplinje innenfor innovasjon og ledelse ved Hetland, toppidrett ved St. Svithun og toppvolley ved Sauda videregående skole. I tillegg tilbys et tilbud kalt «talenter mot toppen», i samarbeid med Olympiatoppen, både ved Jåttå og St. Svithun videregående skoler. Flere skoler har fått midler til å etablere slike tilbud inneværende skoleår.

I forbindelse med arbeidet med kvalitetsmeldingen utfordret vi også noen skoler til å beskrive hva de gjør for elever som trenger ekstra utfordringer.

St. Olav tilbyr forskerlinje i realfag. Forskerlinjen er en variant av det ordinære programområdet for realfag innen utdanningsprogram for studiespesialisering, men det er lagt inn en del elementer i tillegg, både fag som teknologi og forskningslære og muligheten til å ta fag på Universitetet i Stavanger.

Ved Vågen får elever mulighet til å velge ekstra realfagsfordypning og velge fag som normalt ikke inngår i den generelle studiekompetansen utdanningsprogrammene «musikk, dans, drama», «kunst, design og arkitektur» og «medier og kommunikasjon».

⁸ <http://www.udir.no/laring-og-trivsel/lareplanverket/veiledning-til-lareplaner2/kroppsoving-veiledning/4->

tematekster/bruk-av-fysiske-og-tekniske-testar-i-kroppsoving/

Vågen tilbyr også et eget tiltak kalt Vågen Dansekompani, som de beskriver slik:

Vågen Dansekompani er et tilbud for de som vil noe ekstra på dans. Talentene som er med i kompaniet får ekstra undervisning og utøvende erfaring i tillegg til det ordinære løpet. Dette i form av mesterklasser med lokale, nasjonale og internasjonale koreografer. I tillegg til ekstra opptredener på oppdrag på og utenom huset. Tilbudet gjelder for 2 og 3.klasse dans. Vi holder audition i starten av hvert skoleår og plukker ut opptil 15 elever som blir med i kompaniet. Kompaniet etableres for et år om gangen. Elevene i kompaniet har tatt 7-milssteg i forhold til egen utvikling både danseteknisk, fysisk og kunstnerisk. Kompaniet har også hatt positiv effekt for resten av læringsmiljøet på dans. Å se andre være kjempemotivert og glede seg over å lære noe nytt, smitter lett over på de andre elevene.

Privatister

Antallet privatisteksamener i Rogaland har stabilisert seg med ca. 13 000 eksamener per skoleår. Enkelte fag som brønnteknikk, stillasbyggerfaget og andre fag som er påvirket av arbeidsmarkedet, har hatt en nedgang i antall oppmeldinger. Det er imidlertid en økning i antall eksamener innenfor helserelaterte fag som helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget samt i fag som gir studiekompetanse. Privatister i studieforberedende fag utgjør 65 prosent, læringer og praksiskandidater utgjør 20 prosent, mens privatister i yrkesfag utgjør 15 prosent. To tredjedeler av privatistene er under 23 år. Av de oppmeldte privatistene, var det 23 prosent som ikke møtte til eksamen. Om lag 16 prosent av dem som gikk opp til eksamen, fikk karakteren 1. Strykprosenten er høyest i

matematikkfagene, der en tredjedel av privatistene fikk karakteren 1.

Cirka 60 prosent av oppmeldingene består av førstegangsprivatister (de tar faget for første gang). En betydelig andel av disse er voksne over 20 år, med eller uten fagbrev, som etter en stund i arbeidslivet nå ønsker seg studiekompetanse. Noen av førstegangsprivatistene har elevstatus. En del av disse tar fag som ikke tilbys ved egen skole mens andre bytter ut fag. Når det gjelder forbedringsprivatister, skiller et stort antall oppmeldinger i matematikk seg ut. Det antas at mange av disse tar privatisteksamen etter at de har vært oppe til ny eksamen som elev, og fått karakteren 1. En annen stor gruppe forbedringsprivatister tar sikte på bedre karakterer for å komme inn på studier med høye poenggrenser.

Privatister er i utgangspunktet selv ansvarlige for å skaffe seg nødvendig informasjon før eksamen og tilegne seg den kunnskap og kompetanse som kreves for å gjennomføre eksamen. Vi ser imidlertid at mange har vanskeligheter med dette. Privatistkontoret har derfor forbedret informasjonsflyten ut til privatistene. Gjennom automatisk telefonsvarer (utenom åpningstidene), e-post og SMS sender vi ut tidsaktuell informasjon. Det er utarbeidet et digitalt informasjonshefte der privatister får svar på ofte stilte spørsmål. Forslag til boklister og eksamensbesvarelser med begrunnelse for karakter, er andre virkemidler som nå er tatt i bruk for å informere kandidater fram mot eksamen.

For å effektivisere eksamensgjennomføringen i skriftlige fag, er det nå innført et administrativt datasystem for lokalt gitt skriftlig eksamen på landsbasis. Innføringen av dette vil kunne gi fordeler som

økonomisk gevinst, kvalitetssikring av eksamensoppgaver og sensur samt tidsbesparelse.

Resultater fag- og svenneprøven

I løpet av 2015 har det blitt avlagt 3571 fag-, svenne- og kompetanseprøver, dette er 87 flere enn året før, og en økning på 22 prosentpoeng fra 2011. Størst er økningen i antall prøver avlagt av lærlinger. Det avlegges flest prøver innenfor utdanningsprogrammet teknikk og industriell produksjon (27 prosent av avlagte prøver), bygg og anlegg (20 prosent), helse og oppvekst (17 prosent) og elektro (14 prosent).

Blant dem som avla prøve i 2015, bestod 92 prosent, som er samme andel som i fjor, og på linje med landsgjennomsnittet.

Også når det gjelder kandidater som ikke består fag- og svenneprøven, er det viktig å ha et godt system for å sikre at de kan få gå opp til ny prøve. I så måte er det svært positivt at partene i arbeidslivet i lønnsoppgjøret i 2016 ble enige om at bedriftene anmodes om å tilrettelegge for nødvendig praksistid for gjennomføring av ny prøve for lærlinger som stryker til første gangs fag- eller svenneprøve når dette ikke kan tilbakeføres til lærlingens eget forhold.⁹

Tabell 4.7 Prøveresultater fag- og svenneprøve i 2014 fordelt på kandidattype

Kandidat-type	Ikke bestått	Bestått meget godt	Bestått	Antall
Elev	7 %	28 %	66 %	29
Lære-kandidat	2 %	8 %	90 %	48
Lærling	8 %	28 %	63 %	2549
Praksis-kandidat	5 %	29 %	66 %	945
Totalt	8 %	28 %	64 %	3571

En fjerdedel av prøvene i Rogaland ble avlagt av praksiskandidater.

Praksiskandidatene er voksne som har minst 25 prosent lengre praksistid i et lærefag enn den fastsatte læretiden i faget. Årsrapporten for fagopplæring (OA-sak 41/16) viser at andelen praksiskandidater er høyest innenfor helse- og oppvekstfag (46 prosent av de avlagte prøvene ble avlagt av praksiskandidater), service og samferdsel (43 prosent) og bygg og anlegg (33 prosent). En kartlegging fra Fafo, viser at den største gruppen som tar fag- eller svennebrev som praksiskandidater som voksne, ikke har fullført videregående opplæring tidligere. To av tre fagbrev i praksiskandidatordningen (i perioden 1998 – 2013) ble oppnådd av personer uten fullført videregående opplæring. Dette viser at praksiskandidatordningen representerer en vei til å fullføre videregående utdanning for en gruppe med lav sannsynlighet for å fullføre videregående opplæring.¹⁰

Fylkesrådmannens vurderinger

Elevenes læringsutbytte manifesterer seg i form av elevenes læringsresultater på kompetansemålene som er gitt i læreplanene. Elever som deltar i

⁹ Riksmekleren sak 2016-001
<http://www.riksmekleren.no/index.php?module=Pagesetter&type=file&func=get&tid=8&fid=motebok1a&pid=591>

¹⁰ Bratsberg m.fl (2016): Voksne som tar fagbrev
<http://www.fafo.no/index.php/nb/zoo-publikasjoner/fafo-notater/item/voksne-som-tar-fagbrev>

spesialundervisning mottar et kompetansebevis som viser kunnskaper og ferdigheter elevene har etter endt opplæring. Læringsresultatene i videregående opplæring påvirkes av både tidligere læringsresultater i grunnskolen og elevenes læringsmiljø. Skolene og lærebedriftene skal gjennom underveisvurderingen arbeide systematisk for å øke elevenes og læringenens læringsutbytte gjennom hele opplæringen. Skolenes arbeid med elevenes læringsutbytte er tema for det nasjonale tilsynet innværende skoleår, og er dermed en sentral del av styringsdialogen for 2016/2017.

Fylkesrådmannen mener det gjøres mye godt arbeid for å øke elevenes og læringenens læringsutbytte i videregående opplæring. Det finnes en rekke spesialiserte tilbud for elever som ønsker å utvikle sine talenter innenfor bestemte områder. Samtidig bistår mange av våre videregående skoler ungdomsskoler og gir elever som går på ungdomstrinnet mulighet til å ta fag fra videregående.

Senter for økonomisk forskning la i vår fram en rapport om «Skolekvalitet i videregående opplæring» som var finansiert av Kunnskapsdepartementet. Rapporten drøfter og utvikler konkrete skolebidragsindikatorer og kvalitetsmål som fanger opp bredden i målsettinger og faglige dimensjoner i videregående opplæring. Basert på indikatorene ble alle landets skoler vurdert og gitt en skår for skolekvalitet. Det er intensjonen at en slik rapport skal publiseres årlig. Gjennomsnittlig skolekvalitet i Rogaland ble vurdert til litt over landsgjennomsnittet, men vesentlig bak Oslo og Akershus som hadde den høyest beregnede skolekvaliteten i landet. I Rogaland hadde skolene Godalen,

Haugaland, Jåttå, Karmsund, Sauda, Sola og Åkrehamn en skolekvalitet for 2008- og 2009-kullet som var signifikant høyere enn gjennomsnittsskolen i landet.

Fylkesrådmannen la rapporten fram til orientering i opplæringsutvalget, sak 32/16. I sin vurdering mente fylkesrådmannen at det er positivt at det etableres en skolebidragsindikator som tar hensyn til elevenes forutsetninger, og som forsøker å gi et bilde på hva som er skolens bidrag til elevenes læring. Skolebidragsindikatoren er et interessant bidrag til en diskusjon om kvaliteten i Rogalandsskolen. Som skoleeier, merker fylkesrådmannen seg at det i Rogaland var stor variasjon i skolekvalitet slik den måles gjennom indikatoren. Det er viktig å følge opp i det videre arbeidet. I tillegg ser vi at Rogaland skiller seg fra landsgjennomsnittet ved at det er flest kombinerte skoler som skiller seg positivt ut i indikatoren, og at ingen rene studieforberedende skoler har signifikant bedre skolebidrag enn landsgjennomsnittet.

Fylkesrådmannen mener at et systematisk arbeid med oppfølging av elevenes læring gjennom god underveisvurdering, kommer både høyt- og svaktpresterende elever til gode. Likevel fører det karakterbaserte inntaket til at andelen høyt- og svaktpresterende elever er svært ulik ved våre skoler, og vi ser at flere av skolene med mange svaktpresterende elever har kommet lenger når det gjelder kompetanse i å tilpasse undervisningen til elevenes nivå. Det er et mål å spre denne kompetansen til de øvrige skolene.

5. Gjennomføring

Alle elever og lærlinger som er i stand til det, skal gjennomføre videregående opplæring med kompetansebevis som anerkjennes for videre studier eller i arbeidslivet

Sektormål

Gjennomføringen undersøkes på flere måter:

- Den nasjonale indikatoren for gjennomføring, er *fullført og bestått fem år etter at elevene startet i videregående opplæring første gang*. Resultatene for 2010-kullet ble publisert i juni 2016.
- For å undersøke status underveis, ser vi på *skoleårsfullføring* (hvor mange som fullfører og består skoleåret de startet på) og gjennomføring av læretid (hvor mange som oppnår fag- eller svennebrev). I kvalitetsmeldingen rapporteres resultater for skoleårsfullføringen skoleåret 2015/2016.

Framgang, men fylkestingets målsetting for 2010-kullet ble ikke nådd

Da Ny GIV-prosjektet startet i 2010, inviterte Kunnskapsdepartementet alle fylkeskommunene og Oslo kommune til å delta i et omfattende treårig prosjekt hvor kommuner og fylkeskommuner skulle etablere et varig samarbeid om tiltak for å bedre elevenes forutsetninger for å fullføre og bestå videregående opplæring. Målet regjeringen satte seg, var å øke gjennomføringen for 2010-kullet med seks prosentpoeng etter fem år, til 75 prosent.

I Rogaland satte fylkestinget som målsetting for 2010-kullet, at andelen elever som skulle fullføre og bestå videregående opplæring i løpet av fem år, også skulle øke med seks prosentpoeng, til 78 prosent.

5967 elever i Rogaland startet i Vg1 for første gang høsten 2010. Av disse fullførte og bestod 4416 med fag- eller svennebrev eller studiekompetanse i løpet av fem år. Tallene for 2010-kullet viser dermed at 74 prosent av elevene i Rogaland fullførte og bestod. Dette er en økning på 0,7

prosentpoeng fra 2009-kullet og en samlet økning på 2 prosentpoeng fra 2005-kullet.

I vedlegg 2 finnes en oversikt over gjennomføringen etter fem år etter elevenes bostedskommune.

På landsbasis har gjennomføringen økt med tre prosentpoeng siden 2010, fra 70 til 73 prosent. Akershus fylkeskommune har hatt den største framgangen i perioden. Der har gjennomføringen økt fra 73 til 79 prosent. Også Aust-Agder har økt gjennomføringen med seks prosentpoeng i samme periode.

Rogaland ligger dermed under landsgjennomsnittet i økning i gjennomføring, men den faktiske gjennomføringen er fortsatt litt over det nasjonale gjennomsnittet.

Tabell 5.1 Andelen elever fra 2005- og 2010-kullet som fullførte og bestod videregående opplæring i løpet av fem år etter fylke. Kilde: SSB

	2005-kullet	2010-kullet	Endring
Norge	70	73	3
Østfold	65	67	2
Akershus	73	79	6
Oslo	73	76	3
Hedmark	65	70	5
Oppland	69	72	3
Buskerud	69	72	3
Vestfold	69	73	4
Telemark	68	72	4
Aust-Agder	66	72	6
Vest-Agder	71	75	4
Rogaland	72	74	2
Hordaland	70	73	3
Sogn og Fjordane	75	77	2
Møre og Romsdal	74	76	2

Sør-Trøndelag	72	73	1
Nord-Trøndelag	70	74	4
Nordland	65	66	1
Troms	63	67	4
Finnmark	51	55	4

Det er store forskjeller i gjennomføringen etter utdanningsprogram. En stor andel av elevene som begynte på yrkesfag (8 prosent) er fortsatt i videregående opplæring på måletidspunktet.

Tabell 5.2 Gjennomføring i løpet av fem år i Rogaland etter utdanningsprogram og kjønn. 2010-kullet. Kilde: SSB

	Utdanningsprogram	Fullført og bestått
I alt	Studieforberedende programmer	85,2
	Yrkesfaglig utdanningsprogram	63,8
Gutter	Studieforberedende programmer	80,6
	Yrkesfaglig utdanningsprogram	61,1
Jenter	Studieforberedende programmer	88,8
	Yrkesfaglig utdanningsprogram	67,6

308 av de 5967 elevene som startet i Vg1 første gang i 2010 hadde innvandrerbakgrunn. Blant dem har 55 prosent fullført og bestått etter fem år. Andelen som har fullført og bestått innenfor studieforberedende utdanningsprogram er 74 prosent, men innenfor yrkesfag er andelen kun 39 prosent. Gjennomføringen blant elever med innvandrerbakgrunn i Rogaland er bedre enn landsgjennomsnittet innenfor studieforberedende utdanningsprogram, der landsgjennomsnittet er 70 prosent, og litt

lavere innenfor yrkesfag, der landsgjennomsnittet er 41 prosent.

Sammenlignet med 2009-kullet, har gjennomføringen økt med 4 prosentpoeng blant gutter på studieforbereende utdanningsprogram og blitt redusert med 3,5 prosentpoeng for gutter på yrkesfaglige utdanningsprogram.

Rogaland har fortsatt en god gjennomføring innenfor yrkesfag sammenlignet med de andre fylkene. For 2010-kullet er det bare Møre og Romsdal som har bedre gjennomføring. Innenfor studieforbereende utdanningsprogram har ti fylker bedre gjennomføring enn Rogaland.

Hva vet vi om dem som ikke har fullført og bestått etter fem år?

SSB publiserer også tall som viser hvor langt ungdom som ikke har fullført og bestått, har kommet i utdanningssystemet, det vil si hva som er deres høyeste nivå.

Tabell 5.3 Høyeste nivå av videregående opplæring for elever fra Rogaland som ikke har fullført og bestått etter fem år fordelt på om de startet på studieforbereende (STF) eller yrkesfaglige utdanningsprogram. Prosent. Kilde: SSB

	STF	Yrkesfag
Fortsatt i videregående opplæring	14,52	20,9
Gjennomført Vg3/gått opp til fagprøve, ikke bestått	40,00	12,1
Startet på Vg3/i lære	7,62	17,2
Bestått Vg2	3,10	15,3
Gjennomført Vg2, ikke bestått	3,10	10,2
Startet på Vg2	4,76	4,7

Bestått Vg1	1,67	1,4
Gjennomført Vg1, ikke bestått	23,57	13,4
Startet på Vg1	1,67	4,9
Antall	420	1131

Blant elevene som begynte på studieforbereende utdanningsprogram og som ikke har fullført og bestått etter fem år, har den aller største gruppen – 40 prosent – gjennomført Vg3 og ikke bestått. Ytterligere 7 prosent har begynt på Vg3 og 15 prosent var fortsatt i videregående opplæring på måletidspunktet. I tillegg er det en stor gruppe – 23 prosent – som har som høyeste nivå at de har gjennomført Vg1 uten å bestå. I denne siste gruppen utgjør etter all sannsynlighet elever som deltok i spesialundervisning storparten, fordi elever med spesialundervisning tidligere ofte ble registrert på studiespesialiserende utdanningsprogram. Disse tallene viser at overgangsslutting ikke er det største problemet på studiespesialiserende utdanningsprogram, utfordringen er å bestå med kompetanse.

Innenfor yrkesfag er bildet mer nyansert. Hele 21 prosent av dem som ikke har bestått etter fem år, er fortsatt i videregående opplæring på måletidspunktet, 12 prosent har fullført Vg3 eller gått opp til fagprøve uten å bestå, 17 prosent har startet og sluttet i lære, 15 prosent har fullført og bestått Vg2, mens 10 prosent har gjennomført Vg2 uten å bestå. Dette viser for det første at den største gruppen fortsatt er i videregående, og har god mulighet til å bestå. Derneat at overgangen fra Vg2 er en kritisk fase. Både ved at mange ikke består Vg2 og dermed stiller svakt med tanke på læreplass, men også ved at mange som har fullført og

bestått Vg2, sliter med å få læreplass og at så mange starter i lære, for så å slutte.

Gjennomføringsbarometeret for 2016¹¹ viser at gjennomføringen er bedre etter ti år enn etter fem år. For 2004-kullet i Rogaland, som hadde en gjennomføring på 72,8 prosent, er gjennomføringen etter ti år 81,3 prosent, en økning på 8,5 prosent. Dette viser at det skjer mye kompetanseproduksjon også etter måletidspunktet fem år etter oppstart i videregående.

Overganger

Nesten alle elever som går ut av grunnskolen, begynner direkte i videregående opplæring. Om lag 98 prosent av 16-åringene som avslutter grunnskolen, er i videregående opplæring 1. oktober samme år.¹² Overgangene mellom trinnene i videregående er derimot større barrierer. En detaljert oversikt over overgangene i videregående opplæring finnes i OA-sak 41/16. Andelen som har ordinær progresjon mellom trinnene er over nitti prosent innenfor studieforberedende utdanningsprogram. Innenfor yrkesfaglige utdanningsprogram er andelen lavere. Det er vanligere å foreta omvalg etter Vg1. Men den store utfordringen finnes i overgangen fra Vg2 yrkesfag. I 2015 begynte 48 prosent av elevene i lære, 22 prosent begynte på Vg3 studieforberedende (påbygg) mens hele 23 prosent av elevene som var i Vg2 yrkesfag foregående år, ikke var i videregående opplæring lenger. Denne andelen har vært uforandret noen år.

Det som imidlertid ikke har kommet med i disse tallene, er at 120 unge som ikke fikk læreplass skoleåret 2015/2016 fikk tilbud om Vg3 fagopplæring i skole. Noe av årsaken er at tilbudene ikke var i gang 1. oktober, som er telledato. Men det er også noen som ikke er rapportert til Statistisk sentralbyrå.

Fylkesrådmannen har funnet årsaken til at dette ikke skjedde, og det vil bli rettet opp til neste rapportering. Med det tilbudet denne gruppen får, reduseres andelen unge utenfor opplæring til 15 prosent. Tilbudet om Vg3 fagopplæring i skole ble etablert fra skoleåret 2015/2016. Skolene gir, i samarbeid med opplæringskontor og lærebedrifter, praktisk opplæring i lærefag og elevene går opp til ordinær fagprøve etter et år.

Fylkesrådmannen har tro på at det tilbudet som nå er etablert, vil kunne gi en varig nedgang i andelen som står uten opplæringstilbud etter Vg2 yrkesfag.

Gjennomføring av læretid

Gjennomføringsbarometeret for 2016,¹³ viser hvor stor andel av 2010-kullet som begynte i lære, som har fullført og bestått etter fem år (her henviser 2010-kullet til dem som begynte i lære i 2010). Gjennomsnittet for Rogaland er 84 prosent, mot 81 prosent i landet som helhet. Andelen som gjennomfører læretida med fag- eller svennebrev er høyest innenfor elektrofag (90,5 prosent) og lavest innen design og håndverk og naturbruk (72 prosent). Likevel er gjennomføringen innenfor design og håndverk og naturbruk i Rogaland bedre enn det nasjonale gjennomsnittet for disse utdanningsprogrammene. Gjennomføringen er hele sju prosentpoeng bedre på design og håndverk i Rogaland enn nasjonalt. Også

¹¹ <http://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/statistikk/gjennomforing/gjennomforingsbarometeret-2016.pdf>

¹² Utdanningsspeilet 2016

¹³ <http://www.udir.no/globalassets/filer/tall-og-forskning/statistikk/gjennomforing/gjennomforingsbarometeret-2016.pdf>

restaurant og matfag i Rogaland peker seg ut med nærmere seks prosentpoeng bedre gjennomføring av læretida enn for samme utdanningsprogram i landet som helhet.

Skoleårsfullføringen har økt

Utvikling på indikatoren gjennomføring i løpet av fem år, vil ikke vise før noen år etter at selve jobben skolene gjør, er gjort. For å få et mer umiddelbart inntrykk av resultatene i videregående skole, undersøker vi gjennomføringen for hvert enkelt skoleår.

Tabell 5.4 Andelen som har fullført og bestått studieforberedende (STF), påbygging til generell studiekompetanse og yrkesfag skoleåret 2015/2016 etter trinn. Kilde: H&H

	Vg1	Vg2	Vg3	Vg4	Total
STF	91,1	83,9	83,9		86,4
Påbygg			67,3	77,2	71,4
Yrkesfag	80,4	84,1	79,2		82,0

Tabell 5.4 viser at gjennomføringen innenfor studieforberedende utdanningsprogram er høyest på Vg1 og på samme nivå på Vg2 og Vg3. Innenfor yrkesfag er gjennomføringen høyest på Vg2.

Blant elever som tar påbygg, er andelen som fullfører og består 10 prosentpoeng høyere blant dem som tar påbygg etter gjennomført fag-/svennebrev (Vg4) enn for dem som tar det etter Vg2, men gjennomføringen er lav sammenlignet med de øvrige gruppene. Dette viser at gjennomføringen av påbygg er en stor utfordring som ikke ble løst da klasseantallet ble redusert. Enkelte fylker har valgt andre måter å organisere tilbudet på, ved for eksempel å gi opplæringen over halvannet år for dem som trenger det. Dette er alternativer som fylkesrådmannen vil se nærmere på.

Det er vanskelig å direkte sammenligne gjennomføringstallene år for år, siden tallene for siste skoleår inkluderer resultatene slik de var ved skoleslutt, mens resultatene for tidligere år også inkluderer tall for elever som har bestått skoleåret etter å ha tatt ny og utsatt eksamen (NUS) etter å ha fått karakteren 1. Men vi kan konkludere med at skoleårsfullføringen har økt de siste årene, og vi forventer at det vil gi seg noe utslag på gjennomføringstallene etter fem år.

Tabell 5.5 Andelen som har fullført og bestått studieforberedende (STF), påbygging til generell studiekompetanse og yrkesfag etter karakterer fra grunnskolen

Poeng fra grunnskolen	STF	Påbygg	Yrkesfag	Totalt
>= 50	95,2	100	97,9	95,3
45 - 50	95,1	97,1	98,1	95,5
40 - 45	89,2	92,0	96,9	91,8
35 - 40	75,6	78,7	94,1	86,8
30 - 35	54,0	67,7	86,9	79,8
0,1 - 30	25,9	45,3	66,5	63,2

Tabell 5.5 viser gjennomføringen etter elevenes karakterer fra grunnskolen. Vi ser at jo høyere karakterer elevene har fra grunnskolen, jo høyere gjennomføring har de i videregående skole. Samtidig ser vi at elever med svake karakterer fra grunnskolen, har langt høyere gjennomføring innenfor yrkesfaglige utdanningsprogram enn innenfor studieforberedende. Elever med under 30 poeng fra grunnskolen, har dobbelt så høy sannsynlighet for å fullføre et yrkesfaglig utdanningsprogram som et studieforberedende. For øvrig har elever med over 50 poeng fra grunnskolen også høyere beståttprosent enn elever på studieforberedende, og elever i denne gruppen som har gått yrkesfag og så påbygg har 100 prosent fullføring. Yrkesfaglige utdanningsprogram er derfor et godt valg

både for elever med høyt og lavt karaktergjennomsnitt fra grunnskolen.

Det er utviklet felles rutiner for Rogaland fylkeskommune som tilsier at det er skolen der elevene pådro seg en «1-er» eller en «IV» som har ansvaret for at eleven blir informert om konsekvensen av dette og om muligheten for NUS eller privatist-eksamen. Rutinene pålegger også skolen å tilby eleven faglig oppfølging og hjelp til selve oppmeldingen. Elever som har gått ut Vg3 viser seg særlig vanskelig å nå når det nærmer seg oppmeldingsfrist til NUS. Kontakt må derfor etableres før skolen slutter i juni. Dette gjelder svært mange elever, og her må skolene finne rutiner som sikrer at alle som ikke har bestått, faktisk får tilbudet. Vi har fortsatt en jobb å gjøre med både å lykkes med å få flere elever til å fullføre og bestå, og med å forbedre den oppfølgingen elevene får dersom de har fått karakteren 1 eller IV.

Elever som slutter i løpet av skoleåret

Skoleåret 2015/2016 sluttet 522 elever fra videregående skoler i Rogaland. Dette er 55 færre enn året før. Reduksjonen i sluttet har særlig funnet sted på Vg1 og Vg2. Tabell 5.6 viser at andelen sluttet er lav innenfor studieforberedende fag, mens den er vesentlig høyere innenfor yrkesfag og påbygging til generell studiekompetanse.

Tabell 5.6 andelen elever som har sluttet i videregående skoler 2015/2016 etter trinn og utdanningsretning

	Vg1	Vg2	Vg3	Vg4	Total
STF	1,9	1,4	1,1		1,5
Påbygg			6,9	7,3	7,0
Yrkesfag	6,2	4,2	4,4		5,1

Flest elever (35 prosent av dem som slutter) slutter i oktober måned. Årsaken til dette, er nok at de ikke bruker av utdanningsretten sin dersom de slutter før 1. november. Men de 65 resterende prosentene, fordeler seg med rundt ti prosent hver måned fram til april, og 6,5 prosent i mai. Dette viser at vi må ha en beredskap for å forebygge skoleslutting hele skoleåret.

De viktigste årsakene elevene oppgir for å slutte, er personlige årsaker (42 prosent), feilvalg (15 prosent), høyt fravær (14 prosent) og skolelei/motivasjon (8 prosent).

Samtidig ser vi at det er svært sterk sammenheng mellom elevenes karakterer fra ungdomsskolen og om de slutter i løpet av skoleåret. Mens bare 0,8 prosent av elevene med mer enn 50 grunnskolepoeng sluttet skoleåret 2015/2016, gjaldt dette 11 prosent av elevene med under 30 poeng fra grunnskolen. Dette viser at elevenes beslutning om å slutte, trolig i stor grad henger sammen med motløshet på grunn av mangel på mestring av skolearbeidet. I forskning fra NTNU (Frostad og Mjaavatn 2014)¹⁴ er elevenes tanker om å slutte i videregående opplæring undersøkt. Forskerne finner også at karakterer fra grunnskolen betyr mye, men den klart viktigste faktoren er opplevd ensomhet hos eleven. Forskerne mener derfor at skolene må jobbe mer og bedre med de sosiale

¹⁴ Ensomhet gir frafall i skolen:
<http://gemini.no/2014/11/ensomhet-gir-frafall-i-skolen/>

relasjonene mellom elevene. De understreker også at det bør jobbes med den sosiale relasjonen mellom elever og lærere.

Hevinger

Årsoversikten for fagopplæring (OA-sak 41/16) viser at 330 lærekontrakter ble hevet i 2015. Dette er omtrent samme antall som året før.

Læringer med ungdomsrett beholder normalt opplæringsretten når kontrakten heves før det har gått seks måneder av læretiden. Av de 242 hevingene som skjedde etter at det var gått seks måneder av læretiden, hadde 157 ungdomsrett.

Det er flest hevinger innenfor utdanningsprogrammet bygg- og anleggsteknikk, fulgt av teknikk og industriell produksjon og service og samferdsel. De to førstnevnte er også de områdene med flest læringer.

Av det totale antallet hevinger, manglet 33,5 prosent fullført og bestått Vg1 eller Vg2 før de begynte i lære. Elever med svake faglige forutsetninger er dermed ei gruppe som er utsatt også når de begynner i lære.

De fleste lærlingene oppgir personlige årsaker eller feilvalg som årsak for hevingen.

Gjennomføring blant elever som mottar spesialundervisning

Elever kan motta spesialundervisning etter sakkyndig vurdering som konkluderer med et uttalt behov for omfattende tilpasset opplæring. Elevene i grupper med redusert elevtall, har ofte individuell opplæringsplan

(IOP) i alle fag og de oppnår grunnkompetanse.

Tabell 5.7: Antall elever med spesialundervisning

	13/14	14/15	15/16
Arbeidstrening	231	259	240
Hverdags- livstrening	54	68	64
Grunnkompe- tanse i grupper med redusert elevtall	262	264	280
Sum	547	591	584

I de tematiske innspillene ble noen skoler bedt om å beskrive hvordan de lager gode IOP'er for elever som har spesialundervisning. Alle skolene beskriver hvor viktig det er med et bredt samarbeid for å lage en god IOP for en elev. Nedenfor følger et utdrag fra Karmsund videregående skoles beskrivelse av arbeidet:

Skolen har organisert seg i team som har ansvar for en gruppe elever. Teamene er satt sammen av pedagoger som har videreutdanning i spesialpedagogikk, miljøterapeuter og miljøarbeidere. Teamene har avsatt fast møtetid og samles 2 timer hver uke. IOP og vurdering for læring er fast sak på alle møter. Her finner en fram til aktuelle kompetansemål, gode læringsmål, setter opp vurderingskriterier og vurderer elevene fortløpende. Teamene bruker Smartboard og en henter IOP/Logg opp på stor skjerm for å få til felles fokus rundt den enkelte elev. Kontaktlærerne leder møtene og fordeler tiden slik at alle elevene blir drøftet. Strukturen gjør at vi utvikler felles forståelse og forpliktelse rundt den enkelte elev. Pedagogene har hovedansvaret for IOP/Logg, men involverer de andre fagpersonene i teamet og dette gir et godt

grunnlag for gode tilbakemeldinger og fremovermeldinger til elevene.

I behandlingen av sak 09/16 vedtok opplæringsutvalget at Rogaland fylkeskommune skulle «endre praksis og inkludere de 4% av elever med IOP, under gruppen av fullført». I de nasjonale gjennomføringstallene som publiseres av SSB, regnes elever som mottar spesialundervisning med i gruppen som ikke har fullført og bestått videregående opplæring. Årsaken til det, er at indikatoren måler hvor stor andel av elevkullet som oppnår studie- eller yrkeskompetanse. Rogaland fylkeskommune har bedt om at gruppen som mottar spesialundervisning synliggjøres i denne statistikken, og SSB har nedsatt ei arbeidsgruppe som jobber med dette.

Når det gjelder tallene for skoleårsfullføring, samarbeider Rogaland fylkeskommune med 16 andre fylkeskommuner om en portal som viser gjennomføringen. I Rogaland har elever med spesialundervisning blitt holdt utenfor beregningene av fullført og bestått. Per i dag er det ikke mulig å legge dem til og regne dem med som fullført og bestått i tallene for skoleårsfullføring. Men vi har tatt ut tall for hvor mange elever med spesialundervisning som gjennomførte og hvor mange som sluttet skoleåret 2015/2016 (tabell 5.8). Disse tallene viser – som forventet – at andelen som slutter er svært lav innenfor organiseringsformene arbeidstrening og hverdagslivstrening. Men nesten 14 prosent av elevene sluttet fra tilbud organisert som grunnkompetanse i grupper med redusert elevtall. Det kan være svært mange grunner til at disse elevene slutter, alt fra

rusproblematikk til at de bytter institusjon. Samtidig er elevgruppen en utsatt gruppe vi bør ha søkelys på både i selve opplæringen og i oppfølgingstjenesten.

Tabell 5.8 Antall og andel elever med spesialundervisning som har sluttet skoleåret 15/16

	Antall gjen-nomført	Antall sluttet	Andel sluttet
Arbeidstrening	235	5	2
Hverdagslivstrening	63	1	1,5
Grunnkompetanse i grupper med redusert elevtall	241	39	14
Sum	539	45	7,7

Oppfølgingstjenesten

Oppfølgingstjenesten (OT) har ansvar for å følge opp ungdom med rett til videregående opplæring som ikke er i opplæring eller arbeid. OT har ansvar for å koordinere og samordne den tverrfaglige innsatsen for denne gruppa. Skoleåret 2015/2016 ble 1742 ungdommer tilmeldt OT fordi de ikke hadde søkt videregående opplæring (mot 1774 året før). Andre årsaker til at ungdommene blir registrert i OT, kan bl.a. være at de takker nei til det opplæringstilbudet de får, at de ikke møter ved skolestart eller de slutter i skole eller lære.

Riksrevisjonen har gjennomført en forvaltningsrevisjon av OT og NAV i fem fylker, og undersøkelsen vurderer oppfølgingen av 60 ungdommer.¹⁵ Formålet med undersøkelsen var å vurdere om ungdom som har avbrutt videregående opplæring får god oppfølging fra OT og NAV

¹⁵ Riksrevisjonens undersøkelse av oppfølging av ungdom utenfor opplæring og arbeid. Lenke:

<https://www.riksrevisjonen.no/rapporter/Sider/UngdomUtenforOpplaringOgArbeid.aspx>

når det gjelder videre opplæring eller arbeid. Riksrevisjonen konkluderte med at:

- Det er stor variasjon i kvaliteten på oppfølging av ungdom som har avbrutt videregående opplæring. Riksrevisjonen anbefaler rask kontakt med ungdom, at det utarbeides oppfølgingsplaner og at flere kommer i tiltak
- Et fåtall av disse ungdommene er i tiltak som inkluderer læreplanmål. Det anbefales at OT og NAV styrker samarbeidet om oppfølgingstilbudet, slik at flere ungdommer deltar i tiltak som inneholder både arbeidstrening og læreplanmål.
- Samarbeidet mellom ulike aktører om en helhetlig oppfølging av disse ungdommene fungerer ikke godt nok. Samarbeidet med ulike kommunale/fylkeskommunale instanser (PPT, BV, Rusomsorg) og helsevesenet må styrkes for å sikre en helhetlig oppfølging av ungdom. Det må være avklart hvem som har koordineringsansvaret når flere aktører og tjenester er involvert.

Rogaland var ikke blant de fem fylkene som ble vurdert. Men det er all grunn til å tro at konklusjonene har stor relevans også i Rogaland, og riksrevisjonens anbefalinger er med og danner grunnlaget for innsatsområdene for OT Rogaland de neste to årene.

Voksenopplæring

Antallet søkere til videregående opplæring for voksne, har økt betydelig de siste 2 årene. Totalt deltok 1760 voksne i opplæring skoleåret 2015/2016. 491 voksne startet på opplæring dette året, mot 403 året før. Flesteparten av søkerne, 36 prosent, velger en sluttkompetanse innen utdanningsprogram for helse- og

oppvekstfag, 24 prosent velger studiekompetanse som sluttkompetanse og 17 prosent velger en sluttkompetanse innenfor utdanningsprogram for service og samferdsel.

For flesteparten av opplæringstilbudene er undervisningen lagt til ettermiddag/kveldstid. I noen fag er det også tilbud om undervisning på dagtid og helt nettbaserte tilbud. Opplæringstilbudene er tilpasset voksne som er i arbeid, og er lagt opp slik at de kan ta ett eller flere fag om gangen.

Det arbeides kontinuerlig med å forbedre kvaliteten på opplæringstilbudet til de voksne. Noen av disse tiltakene er: kompetansehevingstiltak for lærere og ledere i videregående opplæring for voksne, utprøving av en ny opplæringsmodell som tilpasser opplæringen til resultater av realkompetansevurdering og brukerundersøkelse blant deltakerne.

Skoleåret 2015/2016 har gjennomstrømningen i fagene norsk, engelsk, samfunnsfag og programfag innenfor helsearbeiderfaget blitt målt. Undersøkelsen viser at det er best gjennomstrømning i faget samfunnsfag. Av 101 som startet på kurs høsten 2015, fullførte og bestod 82 prosent av deltakerne på normal tid. Innenfor yrkesfaglig norsk bestod 76 prosent og i programfag innenfor helsearbeiderfaget 66 prosent. Innenfor helsearbeiderfaget avbrøt nesten 21 prosent opplæringen før kurset var ferdig. I engelskfaget har 56 prosent fullført og bestått og 26 prosent har avbrutt opplæringen. I studieforberedende norsk fullførte og besto kun 38 prosent på normal tid og hele 34 prosent avbrøt opplæringen.

Antallet som fullfører med manglende vurdering og ikke bestått ligger mellom 5 –

17 prosent avhengig av fag. I noen av fagene er avbruddstallene høye. Årsaker til dette kan være sykdom, at faget ble for vanskelig eller at de har tatt for mange fag samtidig. En økende årsak til avbrudd er at de som blir arbeidsledige får beskjed fra NAV om at de mister dagpenger hvis de fortsetter på opplæring i fagene/alle fagene de tar.

Det skal arbeides med å forbedre gjennomstrømningen og det vil bli iverksatt ulike tiltak for å forbedre gjennomstrømningen i alle fagene.

Fylkesrådmannens vurderinger

De videregående skolene og lærebedriftene gir mye god opplæring og lykkes med å kvalifisere den store majoriteten av de unge som deltar i opplæringen til fag-/svennebrev, studiekompetanse eller grunnkompetanse. Når ambisjonsnivået likevel ikke er nådd, er det fordi vi har en målsetting om å lykkes med opplæringen for enda flere elever og lærlinger.

Den nasjonale satsingen på å øke gjennomføringen som startet med Ny GIV i 2010, har ført til en økning i gjennomføringen på tre prosent på landsbasis, i Rogaland har økningen vært på knappe to prosent. Det er vanskelig å gi en entydig forklaring på hvorfor fylkestingets målsetting for gjennomføring i løpet av fem år ikke ble nådd i Rogaland. I tidligere kvalitetsmeldinger (2015) er det pekt på at utviklingen har vært mest positiv innenfor yrkesfag, og at dette kommer av at arbeidet med systematisk skoleutvikling kom tidligere i gang innenfor yrkesfaglige utdanningsprogram mens det innenfor studieforberevende utdanningsprogram har vært et mindre

opplevd behov for å øke gjennomføringen. I tillegg må det pekes på at tilgangen til læreplasser i Rogaland var svært god i den perioden elever fra 2010-kullet skulle ut i lære.

Akershus er et fylke som har hatt stor framgang i perioden, de hadde en gjennomføring på 79 prosent for 2010-kullet. I Akershus har de særlig lykkes med å øke gjennomføringen innenfor studieforberevende utdanningsprogram, i tillegg til at andelen elever med færre enn 30 poeng fra grunnskolen har blitt redusert. Fra 2005- til 2010-kullet økte andelen som fullførte og bestod studieforberevende utdanningsprogrammer fra 84 til 90 prosent i Akershus. I samme periode var andelen i Rogaland uendret og på 85 prosent. Aust-Agder er det eneste fylket som har like god økning i gjennomføringen som Akershus, og de har økt gjennomføringen med fem prosentpoeng både innen yrkesfag og studieforberevende utdanningsprogram. Aust-Agder har fortsatt litt lavere gjennomføring enn Rogaland på yrkesfag, men høyere gjennomføring innenfor studieforberevende utdanningsprogram.

Andelen elever på yrkesfag og studieforberevende har også betydning for den samlede gjennomføring. Rogaland har en høy andel elever på yrkesfag. Dersom Rogaland hadde greid å øke gjennomføringen på studieforberevende like mye som Akershus og Aust-Agder, ville vi hatt en gjennomføring på 76,3 prosent.

Dette tyder på at vi fortsatt har et stort forbedringspotensial når det gjelder å øke gjennomføringen, særlig innenfor studieforberevende utdanningsprogram, men vi må også jobbe for å øke gjennomføringen innenfor yrkesfag.

6. Arbeidet med kvalitetsforbedring

Videregående opplæring i Rogaland kjennetegnes av en kvalitet som ligger over det nasjonale gjennomsnittet slik det måles i nasjonale indikatorer (gjennomføring etter fem år og i rapporten om skolekvalitet som ble omtalt i kapittel fire). De aller fleste elevene og lærlingene rapporterer at de trives i videregående opplæring, de opplever høyere grad av faglige utfordringer og bedre støtte fra lærerne enn landsgjennomsnittet. Vi har imidlertid et forbedringspotensial når det gjelder å gi elever og lærlinger tilbakemeldinger om hvordan de kan forbedre seg i de enkelte fagene.

Samtidig ser vi at vi har forholdsvis stor variasjon mellom skolene i Rogaland.

Kvalitetsmeldingen viser at Rogaland de siste årene har hatt en liten økning i gjennomføring i løpet av fem år. Men vi nådde ikke fylkestingets målsetting om å øke gjennomføringen for 2010-kullet med fem prosentpoeng sammenlignet med 2005-kullet. Det er fortsatt for mange elever som ikke består opplæringen, som slutter i løpet av skoleåret eller fra lære, samt i overgangen fra Vg2 yrkesfag.

Kvalitetsmeldingen for videregående opplæring 2016 viser at realiseringen av målsettingen om 78 prosent fullført og bestått, krever et komplekst samspill, og at de ulike målområdene i aller høyeste grad virker sammen. Kvalitetsmeldingen viser gjennom datagrunnlaget og forskningsresultater at elever som har gode relasjoner til lærere og medelever har bedre psykisk helse, lavere fravær, de opplever en bedre vurderingspraksis, har lavere sannsynlighet for å slutte og de oppnår oftere gode resultater i videregående opplæring. Disse sammenhengene gjelder også for lærlinger.

Michael Fullan er en av dem som i flere år har forsket på hva som skaper utvikling i skoler i hele verden. Han konkluderer med at de riktige driverne for utvikling er:

- Kapasitetsbygging – å etablere kunnskap, ferdigheter og holdninger hos lærere og administratorer til å gjennomføre jobben på den måten som gir best resultater
- Samarbeid – samarbeid mellom lærere og andre ansatte i skolen fører til økt læring, fordi den samlede kompetansen øker når den deles.
- Pedagogisk utviklingsarbeid

- Systemforståelse - at alle skjønner at de er en del av en større helhet¹⁶

Disse prinsippene danner grunnlag for tenkningen om utviklingsarbeidet i Rogaland fylkeskommune.

Pedagogisk plattform

I Kvalitetsmeldingen 2015 foreslo fylkesrådmannen at det utformes en pedagogisk plattform for Rogaland som består av noen felles elementer vi er enige om å arbeide for å realisere. Den skal være en sammenfatning og utvikling av det systematiske kvalitetsarbeidet i alle deler av organisasjonen som har foregått de siste årene.

Kravene til det opplæringstilbudet som elevene skal tilbys, er formulert gjennom lovverk, forskrifter, læreplanverk og et mangfold av rundskriv. De nasjonale føringene er i tillegg fulgt opp av regionale politiske vedtak. Rammeverket vil ta utgangspunkt i disse føringene, og beskrive og etablere hvilke elementer vi er enige om å realisere i Rogaland for å videreutvikle et forsvarlig system som sikrer god kvalitet på den praksis som er innarbeidet i alle fylkets videregående skoler.

Et forsvarlig system

Et viktig ledd i arbeidet med å utforme rammeverket har vært en samlet gjennomgang av alle styringsdokumenter og rutiner som er utformet som veiledning for skolene. Gjennom disse defineres både god forvaltningspraksis og den effekt som tiltaket skal ha som ledd i opplæringen. Hensikten er å øke systemforståelsen og løfte fram det vi er enige om skal være felles praksis.

Opplæringslovens § 13-10 presiserer at skoleeier skal ha et forsvarlig system for å vurdere om kravene i lovverket og forskriftene blir oppfylte, og et forsvarlig system for å følge opp resultatene fra disse vurderingene og fra nasjonale kvalitetsvurderinger. Gjennom arbeidet med de to pågående tilsyn har vi også fått styrket vår systemforståelse for å skape en helhetlig og godt innarbeidet felles praksis for våre skoler og ulike støttefunksjoner. Denne kompetansen vil være naturlig å ta med i den endelige utformingen av rammeplanen når denne legges fram til våren 2017. Slik vil vi også videreutvikle kompetansen i å systematisk vurdere og følge opp resultater.

I tillegg til styringsdokumenter og rutiner, vil det bli utarbeidet en standard/ plattform for pedagogisk kvalitet for lærere og ledere og instruktører. Begrepet standard/ plattform betyr i denne sammenheng en samling prinsipper som empirisk forskning og veldokumenterte erfaringer tilsier at opplæring, ledelse og skoleeierskap bør bygge på. Disse prinsippene garanterer ikke, men øker sannsynligheten for at læring finner sted, sammenlignet med en praksis som baserer seg på mer skjønsmessige kriterier. Standardene/plattformen vil være et bidrag til den pedagogiske utviklingsarbeid og den kapasitetsbyggingen vi kontinuerlig arbeider med.

I dette arbeidet vil fylkesrådmannen være opptatt av en konstruktiv dialog med de ansattes organisasjoner. Det er den kollektive kompetansen i hele organisasjonen som må aktiviseres og målrettes for at vi skal kunne utvikle opplæringen i Rogaland ytterligere.

¹⁶ Fullan 2016: Leading quality change. Lenke: [http://michaelfullan.ca/wp-](http://michaelfullan.ca/wp-content/uploads/2016/06/14_AU_Final-Workbook_web.pdf)

[content/uploads/2016/06/14_AU_Final-Workbook_web.pdf](http://michaelfullan.ca/wp-content/uploads/2016/06/14_AU_Final-Workbook_web.pdf)

Utvikling av en ny lærerrolle

Rapporten om lærerrollen peker på læreren som en sentral faktor for elevenes læring og utvikling. God undervisning forutsetter omsorg og et engasjement for elevene og fagene. I undervisningen må fag og metodikk, didaktikk og pedagogikk, trekkes sammen på en slik måte at det bidrar til læring og sosial utvikling av den enkelte elev. Ekspertutvalget understreker betydningen av et profesjonsfellesskap som kan forvalte normer og standarder, bidra til å utvikle en profesjonell kunnskapsbase og drive aktiv skoleutvikling i samarbeid med skoleledelsen, skoleeier og eksterne interessenter. Profesjonsfellesskapene ved en skole kan være mer eller mindre sterke. Fylkesrådmannen mener at styrking av profesjonsfellesskapene i våre videregående skoler er et av de viktigste satsingsområdene framover. Mange skoler har gode strukturer og rammer for dette, men det er en utfordring å bruke tida godt på arbeid som styrker kvaliteten på lærernes undervisning. Ved mange skoler brukes mye av fellestida på administrative oppgaver.

Fylkesrådmannen vil prioritere styrking av profesjonsfellesskapene gjennom skolebasert kompetanseutvikling, lederutviklingen som skal gjennomføres og andre kompetanseutviklingstiltak for lærere og øvrige ansatte. I fordelingen av midler til kvalitetsutviklingstiltak innenfor realfag for inneværende skoleår forslo fylkesrådmannen å prioritere søknader fra skoler der lærerne i fellesskap ønsker å prøve ut nye arbeidsformer og læringsmåter. Opplæringsutvalget sluttet seg til dette. Vi ser også at nasjonalt nivå i økende grad tildeler midler til skolebasert kompetanseutvikling gjennom nasjonale satsinger.

Fylkesrådmannen slutter seg til ekspertutvalgets uttalelser om at profesjonsfellesskapet har en viktig formidlende funksjon ved at det kan gi ytre krav og forventninger et meningsfullt innhold og føre til utvikling og endring. Det har også en kommuniserende funksjon ved at det kan være i dialog med alt fra lokale og sentrale myndigheter til foresatte, foreldre og lokalsamfunn. Sist, men ikke minst vil et slikt profesjonsfellesskap ha en produktiv funksjon. Profesjonsfellesskap er viktige arenaer for læring, medvirkning og faglig meningsbryting. Det er gjennom dette fellesskapet at kunnskap om hva som er god undervisning, kan videreutvikles, basert på forskning så vel som erfaring. Et slikt profesjonsfellesskap må, hvis det skal være relevant, være nær knyttet til de ansattes profesjonelle kjerneoppgaver.

Styrke profesjonsfellesskapene

I norsk og internasjonal skoleforskning har viktigheten av å utvikle kollektiv kompetanse og organisasjonskultur blitt stadig sterkere framhevet som avgjørende for elevenes læringsutbytte og motivasjon for å fullføre sin videregående opplæring. Dette har også vært viktige tema i styringsdialogen og de politisk vedtatte satsingsområdene. Skolen som lærende organisasjon har ofte blitt brukt som samlebegrep for utviklingsarbeidet på området.

Personalundersøkelsene bekrefter inntrykket fra styringsdialogen om at våre skoler arbeider systematisk for å utvikle sin organisasjonskultur, men at det fremdeles kan oppleves sprik i synet på lærerrollen og skolens felles organisatoriske verdigrunnlag. Dette er ikke særegent for Rogaland og er grundig utredet også i den nasjonale utredningen om lærerrollen.

Noen av skolene ble i forbindelse med kvalitetsmeldingen utfordret til å presentere sine viktigste tiltak for å utvikle gode samarbeidsklima på sine skoler. I innspillene fra disse skolene er det noen fellestrekk som går igjen.

Det understrekes at for å bygge den gode kulturen må kollektivitet og profesjonalitet stå sentralt. I arbeidet med å utvikle egen identitet, visjon og verdier har skolene hatt gode prosesser som har ført til at de har samlet seg rundt et sett med verdier som skaper felles bevissthet om og målsetting for det skolen gjør. Verdier som *engasjement*, *samhold* og *læringsglede* har underpunkter som bygger opp under idealene for et lærende fellesskap: en har tydelige mål, ser muligheter, er et skritt foran, nytenkende og i utvikling og har faglig interesse og stolthet. Skolene understreker at personalet lærer og utvikler seg sammen, gir gode tilbakemeldinger og har høye forventninger til læring. Rammene for samarbeidet må være preget av samhold, trygge relasjoner, respekt, tillit og raushet. Den kollektive motivasjonen for å gjøre hverandre gode sammen bidrar samtidig til å få fram det beste i den enkelte.

Skolene trekker også fram at strukturen med å organisere personalet i fagteam virker positivt inn på samarbeidsklimaet og bidrar også til å skape arenaer for trening og veiledning.

Fylkesrådmannen ser at slike prosesser har skapt gode samarbeidskulturer på skolene. I disse prosessene inngår også det formelle samarbeidet med tillitsvalgte, verneombud og elevene. Dette understrekes også gjennom dialogen med fagorganisasjonene under arbeidet med årets kvalitetsmelding. I et innspill fra dem understrekes viktigheten

av å styrke «dialogen mellom skolemyndigheter og dem som jobber i skolen; her kan tillitsvalgte være talerør for de ansatte». For fylkesrådmannen er det et viktig poeng å opprettholde og styrke den nasjonale og regionale kompetanseutviklingen for å oppnå den profesjonsutvikling som er ønskelig.

Økt samarbeid og kollektiv profesjonsutvikling er et område vi må arbeide spesifikt med å forbedre. Fylkesrådmannen vil komme tilbake til dette i en egen sak om satsingsområder for de neste fire årene.

Deltakelse i nasjonale programmer for kvalitetsutvikling

Fylkesrådmannen er opptatt av utviklingstiltak som skal bidra til å heve kvaliteten på opplæringen og bedre elevenes læringsutbytte. Rogaland fylkeskommune deltar i «Kompetanse for mangfold» og «Språkløyper». Kapasitetsbygging gjennom begge satsingene vil kunne bidra til en helhetlig forståelse av rettslige rammer for opplæring av minoritetsspråklige, samt gi innsikt og kunnskap om andrespråksdidaktikk. Vi vil også delta i en nasjonal satsing på standpunktvurdering som er organisert som samlinger og skolebasert kompetanseutvikling.

Den statlige strategien for videreutdanning Kompetanse for kvalitet, skal bidra til økt faglig og didaktisk kompetanse for lærere og til styrket lederfaglig kompetanse for skoleledere. Fylkeskommunens strategiplan for etter- og videreutdanning bygger på de nasjonale satsingene for kompetanseutvikling for språk, lesing og skriving, realfagsstrategien og rektorutdanningen. Kompetanse i læringsledelse, i å kunne utvikle relasjoner

mellom elev og lærere og i å kunne tilrettelegge for at elevene får oppøve ferdigheter i kritisk tenkning og evne til refleksjon, vil være sentrale kompetanser å utvikle.

Kvalitet i alle ledd

Fylkesrådmannen er opptatt av å stadig forbedre det støttesystemet vi tilbyr skoler og lærebedrifter som skoleeier. Det jobbes systematisk med å evaluere ulike sider ved vår virksomhet og foreslå forbedringspunkter gjennom en gruppe bestående av representanter fra alle seksjoner.

I tillegg er vi opptatt av et godt samarbeid med kommunene om å se den trettenårige grunnopplæringen som et felles ansvar. Vi samarbeider også med kommunene gjennom Utdanningsvalg, der elever fra 9. og 10. trinn i ungdomskolen får anledning til å hospitere i våre videregående skoler.

Styringsdialogen fungerer som en god kanal for å melde inn forbedringspunkter. Noe av det vi har lyktes med skoleåret 2015/2016, er å forbedre samarbeidet om å gi et tilbud om fagopplæring i skole til elever som ikke har fått læreplass, og det arbeides også mye med å øke kontakten mellom skoler og lærebedrifter gjennom tiltaket helhetlig fag- og yrkesopplæring. Det er etablert et eget forum for oppfølgingsansvarlige ved alle skolene, der ulike problemstillinger knyttet til gjennomføring diskuteres, og dette er et viktig forum for å sikre at vi har en felles forståelse for hvordan vi kan jobbe for å øke gjennomføringen, og for å få innspill til hvilke initiativ som bør tas på fylkesnivå.

Samlet sett er fylkesrådmannens vurdering at det arbeides målrettet og godt med å realisere de overordnede målsettingene for

videregående opplæring. Det er fortsatt sider både ved læringsmiljøet og vurderingspraksisen som bør forbedres hvis vi skal realisere de politiske ambisjonene om å tilby en opplæring som øker alle elevenes og lærlingenes læringsutbytte og fører til at flest mulig elever fullfører og består videregående opplæring.

Vedlegg 1 Skoleskjema

I årets kvalitetsmelding er skoleskjematabellene organisert etter tema, ikke etter hver skole. Skolenes kommentarer følger samlet etter tabellene.

I tabellene vises gjennomsnittlig skåre på de ulike indikatorene fordelt på utdanningsretning på hver skole. Noen steder er antallet elever med i parentes. En beskrivelse av hver indikator finnes under tabellen. Alle data er hentet fra IT-systemet Hjertet & Hjernen og gjelder for skoleåret 2015/2016.

Det arbeides med å få til en måte å måle utviklingen i skoleårsfullføring over tid, der gjennomføringen ved endt skoleår kan sammenlignes.

Gjennomsnittlig karakterpoengsum fra grunnskolen

	Studieforberedende utdanningsprogram	Påbygging til generell studiekompetanse	Yrkesfaglige utdanningsprogram	Total
Bergeland videregående skole	36,1 (259)	35,7 (55)	32,0 (380)	33,8 (694)
Bryne videregående skule	44,0 (558)	37,9 (81)	34,7 (665)	38,8 (1311)
Dalane videregående skole	44,0 (244)	40,1 (28)	33,7 (349)	38,1 (623)
Gand videregående skole	31,0 (2)	37,6 (101)	35,6 (717)	35,8 (820)
Godalen videregående skole		33,9 (82)	30,3 (440)	30,8 (527)
Haugaland videregående skole	35,9 (58)	33,9 (52)	31,7 (600)	32,2 (710)
Hetland videregående skole	45,9 (493)		39,7 (86)	45,0 (579)
Jåttå videregående skole	42,2 (183)	41,0 (57)	35,8 (651)	37,5 (891)
Karmsund videregående skole		37,2 (38)	37,1 (461)	37,0 (504)
Kopervik videregående skole	43,1 (339)	34,7 (30)		42,5 (369)
Møllehagen Skolesenter	40,7 (47)	44,3 (7)	33,0 (14)	39,5 (68)
Randaberg videregående skole	42,2 (345)	39,1 (28)	36,5 (430)	39,0 (803)
Sandnes videregående skole	46,0 (952)			46,1 (971)
Sauda videregående skule	44,8 (224)	36,6 (16)	34,3 (155)	40,3 (395)
Skeisvang videregående skole	47,8 (693)			47,8 (693)
Sola videregående skole	39,3 (443)		36,3 (206)	38,2 (658)
St Olav videregående skole	49,7 (762)			49,8 (770)
St Svithun videregående skole	44,6 (750)			44,6 (750)
Stavanger Offshore Tekniske skole			39,7 (148)	39,7 (148)
Stavanger katedralskole	50,1 (522)			50,1 (522)
Strand videregående skole	43,6 (274)		33,9 (235)	39,2 (509)
Vardafjell videregående skole	44,6 (411)	36,4 (29)	42,3 (86)	43,7 (526)
Vågen videregående skole	44,2 (494)	50,0 (1)	37,9 (316)	41,8 (811)
Åkrehamn videregående skole	19,0 (3)		35,4 (475)	35,3 (478)
Øksnevad videregående skole	24,7 (3)	35,5 (29)	33,8 (243)	33,8 (275)
Ølen videregående skule	45,0 (98)	35,7 (15)	36,8 (102)	40,5 (215)
Total	45,0 (8157)	36,9 (649)	34,9 (6759)	40,3 (15620)

Karakterpoengsum fra grunnskolen er basert på elevenes karakterpoengsum fra grunnskolen, som regner med standpunktkarakterer i alle fag. Kun elever med en karakterpoengsum større enn 0 tas med. Ikke alle elever har en tilgjengelig karakterpoengsum fra grunnskolen. Data importeres fra VIGO. Data er hentet 27. september, 2016.

Vurdering for læring – gjennomsnitt fra Elevundersøkelsen

	Studieforberedende utdanningsprogram	Påbygging til generell studiekompetanse	Yrkesfaglige utdanningsprogram	Total
Bergeland videregående skole	3,4	3,2	3,6	3,5
Bryne videregående skule	3,0	3,0	3,5	3,2
Dalane videregående skole	3,0	2,9	3,5	3,2
Gand videregående skole		3,2	3,5	3,4
Godalen videregående skole	3,2		3,7	3,6
Haugaland videregående skole	3,1	3,1	3,7	3,6
Hetland videregående skole	3,1		3,4	3,1
Jåttå videregående skole	3,2	3,4	3,5	3,4
Karmsund videregående skole		3,3	3,5	3,5
Kopervik videregående skole	3,1	3,4		3,2
Møllehagen Skolesenter	3,1		3,1	3,1
Randaberg videregående skole	3,0	3,4	3,6	3,3
Sandnes videregående skole	3,1			3,1
Sauda videregående skule	3,1	3,5	3,6	3,3
Skeisvang videregående skole	3,2			3,2
Sola videregående skole	3,3		3,9	3,5
St Olav videregående skole	3,4			3,4
St Svithun videregående skole	3,1			3,1
Stavanger Offshore Tekniske skole			3,4	3,4
Stavanger katedralskole	3,3			3,3
Strand videregående skole	3,3		3,7	3,5
Vardafjell videregående skole	3,3	3,2	3,3	3,3
Vågen videregående skole	3,2		3,3	3,3
Åkrehamn videregående skole			4,0	4,0
Øksnevad videregående skole	3,4		3,6	3,6
Ølen videregående skule	3,2		3,8	3,5
Total	3,2	3,2	3,6	3,4

Figuren viser resultater for alle skoler i skoleåret 2015-16.

Indeksen viser til åtte spørsmål om som bygger på de fire prinsippene for vurdering for læring. Skalaen går fra 1-5. Høy verdi tilsvarer positivt resultat. Høyest mulig skår er 5. Skåren vises som gjennomsnitt.

Utdanningsdirektoratet er dataansvarlig for Elevundersøkelsen. Elevundersøkelsen gjennomføres i perioden 1. oktober – 10. januar.

Motivasjon – gjennomsnitt fra Elevundersøkelsen

	Studiefor- beredende utdannings- program	Påbygging til generell studie- kompetanse	Yrkesfaglige utdannings program	Total
Bergeland videregående skole	3,5	3,6	3,7	3,6
Bryne videregående skule	3,6	3,6	3,6	3,6
Dalane videregående skole	3,4	3,2	3,6	3,5
Gand videregående skole		3,6	3,7	3,7
Godalen videregående skole	3,7		3,8	3,8
Haugaland videregående skole	3,4	3,6	3,8	3,8
Hetland videregående skole	3,6		3,7	3,6
Jåttå videregående skole	3,4	3,6	3,8	3,7
Karmsund videregående skole		3,9	3,8	3,9
Kopervik videregående skole	3,6	3,5		3,6
Møllehagen Skolesenter	3,4		3,8	3,5
Randaberg videregående skole	3,4	3,5	3,8	3,6
Sandnes videregående skole	3,5			3,5
Sauda videregående skule	3,6	3,7	3,9	3,7
Skeisvang videregående skole	3,7			3,7
Sola videregående skole	3,5		4,1	3,7
St Olav videregående skole	3,8			3,8
St Svithun videregående skole	3,6			3,6
Stavanger Offshore Tekniske skole			4,0	4,0
Stavanger katedralskole	3,8			3,8
Strand videregående skole	3,7		3,9	3,8
Vardafjell videregående skole	3,6	3,5	3,5	3,6
Vågen videregående skole	3,7		3,7	3,7
Åkrehamn videregående skole			4,0	4,0
Øksnevad videregående skole	3,5		3,9	3,9
Ølen videregående skule	3,5		4,0	3,7
Total	3,6	3,6	3,8	3,7

Figuren viser resultater for alle skoler i skoleåret 2015-16.

Indeksen viser til tre spørsmål om elevenes indre motivasjon, interesse og lærelyst for skolearbeidet. Skalaen går fra 1-5. Høy verdi tilsvarer positivt resultat. Høyest mulig skår er 5. Skåren vises som gjennomsnitt. Utdanningsdirektoratet er dataansvarlig for Elevundersøkelsen. Elevundersøkelsen gjennomføres i perioden 1. oktober – 10. januar.

Trivsel – gjennomsnitt fra Elevundersøkelsen

	Studieforberedende utdanningsprogram	Påbygging til generell studiekompetanse	Yrkesfaglige utdanningsprogram	Total
Bergeland videregående skole	4,0	3,9	4,0	4,0
Bryne videregående skule	4,3	4,2	4,2	4,2
Dalane videregående skole	4,1	3,7	4,1	4,1
Gand videregående skole		4,0	4,2	4,2
Godalen videregående skole	4,2		4,3	4,3
Haugaland videregående skole	4,0	4,2	4,2	4,2
Hetland videregående skole	4,4		4,3	4,4
Jåttå videregående skole	4,3	4,2	4,2	4,2
Karmsund videregående skole		4,2	4,3	4,3
Kopervik videregående skole	4,2	4,2		4,2
Møllehagen Skolesenter	3,9		3,9	3,9
Randaberg videregående skole	4,2	4,1	4,3	4,2
Sandnes videregående skole	4,3			4,3
Sauda videregående skule	4,4	3,8	4,4	4,4
Skeisvang videregående skole	4,3			4,3
Sola videregående skole	4,2		4,4	4,2
St Olav videregående skole	4,3			4,3
St Svithun videregående skole	4,3			4,3
Stavanger Offshore Tekniske skole			4,3	4,3
Stavanger katedralskole	4,4			4,4
Strand videregående skole	4,4		4,3	4,4
Vardafjell videregående skole	4,3	3,8	4,0	4,3
Vågen videregående skole	4,4		4,2	4,4
Åkrehamn videregående skole			4,4	4,4
Øksnevad videregående skole	4,1		4,4	4,4
Ølen videregående skule	4,3		4,6	4,4
Total	4,3	4,1	4,2	4,3

Figuren viser resultater for alle skoler i skoleåret 2015-16.

Indikatoren viser til et spørsmål om Trivsel på skolen. Elevnes trivsel er viktig i seg selv og som bidrag til motivasjon for læring. Skalaen går fra 1-5. Høy verdi tilsvarer positivt resultat. Høyest mulig skår er 5. Skåren vises som gjennomsnitt. Utdanningsdirektoratet er dataansvarlig for Elevundersøkelsen. Elevundersøkelsen gjennomføres i perioden 1. oktober – 10. januar.

Støtte fra lærerne – gjennomsnitt fra Elevundersøkelsen

	Studieforberedende utdanningsprogram	Påbygging til generell studiekompetanse	Yrkesfaglige utdanningsprogram	Total
Bergeland videregående skole	3,9	3,9	4,0	4,0
Bryne videregående skule	4,0	3,9	4,0	4,0
Dalane videregående skole	3,9	3,6	3,9	3,9
Gand videregående skole		3,9	4,0	4,0
Godalen videregående skole	4,0		4,2	4,1
Haugaland videregående skole	3,8	4,1	4,2	4,1
Hetland videregående skole	4,0		4,1	4,1
Jåttå videregående skole	4,1	4,4	4,0	4,1
Karmsund videregående skole		4,0	4,2	4,1
Kopervik videregående skole	4,1	4,1		4,1
Møllehagen Skolesenter	4,2		4,5	4,2
Randaberg videregående skole	4,0	3,9	4,1	4,1
Sandnes videregående skole	4,0			4,0
Sauda videregående skule	4,1	4,4	4,3	4,2
Skeisvang videregående skole	4,1			4,1
Sola videregående skole	4,0		4,3	4,1
St Olav videregående skole	4,2			4,2
St Svithun videregående skole	4,0			4,0
Stavanger Offshore Tekniske skole			4,1	4,1
Stavanger katedralskole	4,2			4,2
Strand videregående skole	4,3		4,2	4,3
Vardafjell videregående skole	4,2	3,8	4,0	4,1
Vågen videregående skole	4,1		4,0	4,1
Åkrehamn videregående skole			4,4	4,4
Øksnevad videregående skole	3,8		4,3	4,2
Ølen videregående skule	4,0		4,4	4,2
Total	4,1	4,0	4,1	4,1

Figuren viser resultater for alle skoler i skoleåret 2015-16.

Indeksen viser til fem spørsmål om sosial og faglig støtte fra lærerne. Skalaen går fra 1-5. Høy verdi tilsvarer positivt resultat. Høyest mulig skår er 5. Skåren vises som gjennomsnitt. Utdanningsdirektoratet er dataansvarlig for Elevundersøkelsen. Elevundersøkelsen gjennomføres i perioden 1. oktober – 10. januar. Data importeres fra Conexus.

Faglig utfordring – gjennomsnitt fra Elevundersøkelsen

	Studieforberedende utdanningsprogram	Påbygging til generell studiekompetanse	Yrkesfaglige utdanningsprogram	Total
Bergeland videregående skole	4,2	4,2	4,1	4,1
Bryne videregående skule	4,5	4,7	4,2	4,4
Dalane videregående skole	4,5	4,7	4,1	4,3
Gand videregående skole		4,6	4,2	4,3
Godalen videregående skole	4,5		4,2	4,2
Haugaland videregående skole	4,3	4,2	4,2	4,2
Hetland videregående skole	4,6		4,4	4,6
Jåttå videregående skole	4,4	4,6	4,3	4,3
Karmsund videregående skole		4,6	4,4	4,4
Kopervik videregående skole	4,5	4,5		4,5
Møllehagen Skolesenter	4,2		4,6	4,2
Randaberg videregående skole	4,6	4,8	4,2	4,4
Sandnes videregående skole	4,5			4,5
Sauda videregående skule	4,5	4,4	4,4	4,5
Skeisvang videregående skole	4,6			4,6
Sola videregående skole	4,3		4,5	4,4
St Olav videregående skole	4,7			4,7
St Svithun videregående skole	4,5			4,5
Stavanger Offshore Tekniske skole			4,5	4,5
Stavanger katedralskole	4,7			4,7
Strand videregående skole	4,5		4,2	4,4
Vardafjell videregående skole	4,5	4,0	4,6	4,5
Vågen videregående skole	4,6		4,4	4,5
Åkrehamn videregående skole			4,3	4,3
Øksnevad videregående skole	4,5		4,5	4,5
Ølen videregående skule	4,5		4,4	4,5
Total	4,5	4,5	4,3	4,4

Figuren viser resultater for alle skoler i skoleåret 2015-16.

Indikatoren viser til et spørsmål om elevenes faglige utfordring. Skalaen går fra 1-5. Høy verdi tilsvarer positivt resultat. Høyest mulig skår er 5. Skåren vises som gjennomsnitt. Utdanningsdirektoratet er dataansvarlig for Elevundersøkelsen. Elevundersøkelsen gjennomføres i perioden 1. oktober – 10. januar.

Mestring – gjennomsnitt fra Elevundersøkelsen

	Studiefor- beredende utdannings- program	Påbygging til generell studie- kompetanse	Yrkesfaglige utdannings program	Total
Bergeland videregående skole	3,8	3,7	4,0	3,9
Bryne videregående skule	3,9	3,7	3,8	3,9
Dalane videregående skole	3,8	3,8	3,8	3,8
Gand videregående skole		3,8	4,0	4,0
Godalen videregående skole	3,9		4,0	4,0
Haugaland videregående skole	3,8	3,8	4,0	3,9
Hetland videregående skole	4,0		4,0	4,0
Jåttå videregående skole	3,8	3,9	3,9	3,9
Karmsund videregående skole		4,0	3,9	3,9
Kopervik videregående skole	3,9	4,0		4,0
Møllehagen Skolesenter	3,9		3,6	3,8
Randaberg videregående skole	3,9	4,0	4,0	4,0
Sandnes videregående skole	4,0			4,0
Sauda videregående skule	4,0	4,3	4,0	4,0
Skeisvang videregående skole	4,0			4,0
Sola videregående skole	3,9		4,1	4,0
St Olav videregående skole	4,1			4,1
St Svithun videregående skole	4,0			4,0
Stavanger Offshore Tekniske skole			4,0	4,0
Stavanger katedralskole	4,1			4,1
Strand videregående skole	4,2		4,0	4,1
Vardafjell videregående skole	4,0	3,9	4,0	4,0
Vågen videregående skole	4,0		4,0	4,0
Åkrehamn videregående skole			4,1	4,1
Øksnevad videregående skole	3,6		4,0	3,9
Ølen videregående skule	3,9		4,1	4,0
Total	4,0	3,9	4,0	4,0

Figuren viser resultater for alle skoler i skoleåret 2015-16.

Indeksen viser til tre spørsmål om elevenes mestring. Skalaen går fra 1-5. Høy verdi tilsvarer positivt resultat. Høyest mulig skår er 5. Skåren vises som gjennomsnitt. Utdanningsdirektoratet er dataansvarlig for Elevundersøkelsen. Elevundersøkelsen gjennomføres i perioden 1. oktober – 10. januar.

Totalfravær, prosent

	Studiefor- beredende utdannings- program	Påbygging til generell studie- kompetanse	Yrkesfaglige utdannings program	Total
Bergeland videregående skole	12,0	9,8	11,1	11,4
Bryne videregående skule	6,2	11,0	6,7	6,9
Dalane videregående skole	3,6	4,3	5,3	4,6
Gand videregående skole	4,4	6,5	5,7	5,8
Godalen videregående skole		11,1	10,7	10,5
Haugaland videregående skole	10,7	9,1	6,9	7,4
Hetland videregående skole	5,3		10,3	6,0
Jåttå videregående skole	6,3	4,0	6,9	6,6
Karmsund videregående skole	0,0	6,2	3,4	3,6
Kopervik videregående skole	6,6	8,6		6,7
Møllehagen Skolesenter	8,9	9,2	0,6	5,0
Randaberg videregående skole	7,6	7,3	5,6	6,5
Sandnes videregående skole	5,5			5,4
Sauda videregående skule	5,3	0,0	5,7	5,1
Skeisvang videregående skole	3,8			3,8
Sola videregående skole	8,4		7,0	8,3
St Olav videregående skole	4,1			4,1
St Svithun videregående skole	6,2			6,2
Stavanger Offshore Tekniske skole			3,3	3,3
Stavanger katedralskole	5,8			5,8
Strand videregående skole	4,1		5,9	5,0
Vardafjell videregående skole	4,9	9,0	6,3	5,3
Vågen videregående skole	7,0	6,9	10,1	8,2
Åkrehamn videregående skole	0,0		4,1	3,9
Øksnevad videregående skole	15,4	20,1	4,9	6,6
Ølen videregående skule	3,2	11,5	3,4	3,9
Total	5,3	3,6	4,9	5,0

Figuren viser resultater for alle skoler i skoleåret 2015-16.

Indikatoren viser gjennomsnitt av summen av fraværstimer og fraværstimer omregnet til fraværstimer, delt med antall læreplantimer. Data importeres fra VIGO. Data er hentet 27. september, 2016.

Andel fullført og bestått skoleåret 2015/2016

	Studieforberedende utdanningsprogram	Påbygging til generell studiekompetanse	Yrkesfaglige utdanningsprogram	Total
Bergeland videregående skole	50,4	52,6	68,2	60,2
Bryne videregående skule	78,3	74,2	81,3	79,5
Dalane videregående skole	89,5	93,1	79,7	84,2
Gand videregående skole	0,0	77,6	87,4	85,9
Godalen videregående skole		58,1	66,7	65,4
Haugaland videregående skole	58,6	77,6	74,6	73,6
Hetland videregående skole	91,1		84,9	90,2
Jåttå videregående skole	91,7	93,2	82,7	85,2
Karmsund videregående skole		75,6	89,5	88,3
Kopervik videregående skole	85,3	53,3		82,8
Randaberg videregående skole	80,9	90,0	87,6	84,9
Sandnes videregående skole	90,2			90,2
Sauda videregående skule	91,6	60,0	83,3	86,7
Skeisvang videregående skole	95,9			95,9
Sola videregående skole	80,5		83,7	81,6
St Olav videregående skole	96,5			96,5
St Svithun videregående skole	89,0			89,0
Stavanger Offshore Tekniske skole			90,5	90,5
Stavanger katedralskole	94,7			94,7
Strand videregående skole	93,1		88,9	91,2
Vardafjell videregående skole	92,2	69,0	88,5	90,3
Vågen videregående skole	84,1	100,0	82,2	83,4
Åkrehamn videregående skole			90,9	90,9
Øksnevad videregående skole		53,3	83,2	80,0
Ølen videregående skule	88,1	72,2	87,4	86,5
Total	87,3	71,4	82,0	84,4

Figuren viser resultater for alle skoler i skoleåret 2015-16. Indikatoren viser til andelen elever som fullfører og består et skoleår, av alle elever som er registrert i videregående opplæring ved skoleårets start. Elever som har sluttet før 1.10 hvert skoleår er tatt bort. Data importeres fra VIGO. Data er hentet 27. september, 2016.

NB: Alle Vg2-elever på IB som fullførte året, er i år satt til fullført og bestått. Det gir også en litt høyere skoleårsfullføring i fylket enn i tabellene i kapittel 4.

Fullført og bestått etter karakterpoengsum fra grunnskolen

	>= 50	45 - 50	40 - 45	35 - 40	30 - 35	0,1 - 30	Ukjent	Total
Bergeland videregående skole	71,4 (7)	75,8 (33)	83,6 (73)	70,1 (167)	57,3 (199)	47,5 (177)	43,3 (67)	60,2 (723)
Bryne videregående skule	93,2 (117)	90,0 (201)	87,1 (287)	82,3 (299)	73,2 (213)	57,2 (166)	42,2 (45)	79,5 (1328)
Dalane videregående skole	95,5 (44)	94,4 (89)	95,9 (122)	85,9 (142)	82,8 (116)	53,4 (88)	75,0 (20)	84,2 (621)
Gand videregående skole	100,0 (8)	100,0 (40)	95,2 (168)	91,8 (231)	81,4 (220)	68,5 (108)	66,7 (39)	85,9 (814)
Godalen videregående skole	100,0 (1)	80,0 (5)	88,9 (27)	81,1 (122)	80,9 (136)	45,9 (209)	45,9 (37)	65,4 (537)
Haugaland videregående skole	100,0 (7)	100,0 (12)	86,2 (58)	90,0 (140)	78,6 (243)	54,7 (232)	66,0 (47)	73,6 (739)
Hetland videregående skole	92,9 (85)	95,0 (202)	90,1 (233)	76,2 (42)	53,8 (13)	100,0 (4)	50,0 (4)	90,2 (583)
Jåttå videregående skole	96,4 (28)	98,7 (76)	93,1 (260)	91,8 (243)	80,3 (142)	58,9 (124)	57,9 (38)	85,2 (911)
Karmsund videregående skole	100,0 (5)	100,0 (40)	98,1 (104)	94,5 (183)	81,2 (101)	47,5 (40)	68,8 (16)	88,3 (489)
Kopervik videregående skole	100,0 (50)	91,3 (92)	89,2 (102)	79,2 (72)	45,5 (44)	44,4 (9)	75,0 (8)	82,8 (377)
Randaberg videregående skole	92,1 (38)	91,9 (99)	89,4 (216)	86,3 (271)	77,0 (126)	66,0 (50)	50,0 (12)	84,9 (812)
Sandnes videregående skole	95,6 (204)	94,4 (356)	90,4 (314)	63,2 (57)	40,0 (20)		85,7 (14)	90,2 (966)
Sauda videregående skule	98,1 (53)	94,7 (75)	95,7 (94)	87,7 (73)	83,7 (49)	60,0 (50)	38,5 (13)	86,7 (407)
Skeisvang videregående skole	99,1 (229)	97,7 (309)	91,5 (118)	87,5 (32)	50,0 (4)		70,0 (10)	95,9 (703)
Sola videregående skole	93,5 (31)	97,3 (74)	84,8 (145)	83,5 (188)	75,4 (142)	48,8 (43)	79,3 (29)	81,6 (652)
St Olav videregående skole	97,7 (388)	97,8 (315)	92,1 (38)	71,4 (14)	100,0 (7)		89,3 (56)	96,5 (818)
St Svithun videregående skole	91,8 (97)	96,5 (227)	89,7 (359)	68,0 (50)	37,5 (16)	100,0 (1)	54,5 (11)	89,0 (761)
Stavanger Offshore Tekniske skole	100,0 (5)	100,0 (24)	94,0 (50)	93,1 (29)	71,4 (21)	75,0 (8)		90,5 (137)
Stavanger katedralskole	95,8 (312)	96,5 (141)	92,5 (53)	75,0 (12)	66,7 (3)	0,0 (1)	85,7 (7)	94,7 (529)
Strand videregående skole	100,0 (56)	97,3 (75)	96,6 (117)	95,2 (105)	87,6 (89)	75,0 (64)	42,9 (14)	91,2 (520)

	>= 50	45 - 50	40 - 45	35 - 40	30 - 35	0,1 - 30	Ukjent	Total
Vardafjell videregående skole	98,8 (82)	93,7 (111)	92,7 (218)	83,7 (92)	65,0 (20)	0,0 (2)	69,3 (13)	90,3 (538)
Vågen videregående skole	97,8 (89)	94,7 (189)	89,3 (242)	74,4 (164)	67,8 (87)	48,6 (37)	25,0 (12)	83,4 (820)
Åkrehamn videregående skole	100,0 (9)	97,1 (35)	96,8 (94)	98,3 (117)	87,7 (106)	75,9 (79)	76,9 (13)	90,9 (453)
Øksnevad videregående skole	100,0 (2)	100,0 (10)	87,5 (40)	85,3 (68)	86,4 (81)	63,2 (68)	54,5 (11)	80,0 (280)
Ølen videregående skule	93,8 (16)	98,2 (55)	92,0 (50)	93,0 (43)	75,0 (28)	45,0 (20)	70,0 (10)	86,5 (222)
Total	96,1 (1969)	94,9 (2899)	90,7 (3597)	84,9 (2968)	75,5 (2236)	56,1 (1590)	58,9 (574)	84,4 (15833)

Figuren viser resultater for alle skoler i skoleåret 2015-16. Det inkluderes kun data for elever med Elevstatus Elev (E) eller Sluttet (S) eller Alternativ opplæringsplan (A) og Elevtype Normal (N) eller International baccalaureate (I) eller Yrkes- og studiekompetanse (Y) og Skoletype Offentlig videregående skole. Indikatoren viser til andelen elever som fullfører og består et skoleår, av alle elever som er registrert i videregående opplæring ved skoleårets start. Elever som har sluttet før 1.10 hvert skoleår er tatt bort. Data importeres fra VIGO. Antall elever viser til nevner i tabellen over. Data er hentet 27. september, 2016.

Kommentar til tabellen: Tabellen viser gjennomføring (andelen som har fullført og bestått) for elever etter hvilken karakterpoengsum de hadde fra grunnskolen. I parentes under prosenten vises antallet elever i hver kategori. Når antallet elever i en kategori er lavt, teller hver elev mye for prosenttallet, og tallene må derfor tolkes med forsiktighet.

Alle Vg2 elever på IB som fullførte året er i år satt til fullført og bestått.

Skoleskjemakommentarene

Skolene ble i sin kommentar til skoleskjemaene bedt om å svare på følgende spørsmål:

Hvilke forbedringer innenfor skolens organisering, tilrettelegging og gjennomføring av opplæringen arbeider dere med for å øke måloppnåelsen på satsingsområdene?

Skolens lokale tillitsvalgte skulle tas med på råd før bidraget til kvalitetsmeldingen ble sendt inn.

Bergeland videregående skole

Hvert skoleår velger teamene/lærerne sitt/sine utviklingsprosjekter. Utviklingsprosjektene stimulerer til å prøve ut nye metoder for å skape enda bedre læring og et godt læringsmiljø. Prosjektene utfordrer til å strekke seg litt lenger på noen områder og bidrar til felles læring i hele organisasjonen gjennom deling.

Eksempelvis et utdrag fra en utviklingsrapport: *Alle hjelpemidler tillatt - alltid*

«Skoleåret 2015-2016 lot vi elevene benytte alle ønskelige hjelpemidler – alltid, i fagene norsk og historie. I disse fagene er kompetansemålene bygd opp tilnærmet likt, dvs. det handler ikke om reproduksjon, men om å kunne se sammenhenger og kunne anvende kunnskaper.

Elevene har i begge fagene ikke hatt en eneste «tradisjonell» vurdering. De har gjennomgående blitt vurdert i forhold til drøftinger' rundt kompetansemål og overordnet forståelse av fagstoffet. Faglærer har ikke fått noen negative tilbakemeldinger på utviklingsprosjektet.

Det har vist seg at det er uproblematisk å jobbe med dette prosjektet, man må bare tilpasse undervisning og vurderingssituasjoner deretter. Som faglærer ser en at elevene sitter igjen med en annen type kunnskap. De har lært seg å reflektere, drøfte og se sammenhenger i faktakunnskap, istedenfor å reprodusere det som står i boka.»

Bryne videregående skole

På bakgrunn av erfaringar frå førre skuleår har me inneverande skuleår lagt inn faste møte kvar veke mellom avdelingsleiar og kontaktlærarar for å få eit godt bilete av nærværspresent, læringstrykk og læringsmiljø innanfor dei enkelte utdanningsprogramma. Vidare har me auka frekvensen av klasselærarråd; møte der kontaktlærer og alle faglærarar er til stades for å danne seg eit bilete av eventuelt gjere tiltak læringsmiljø og læringstrykk. Innanfor matematikk og framandspråk bruker skulen ulike modellar for differensiering for å handtere ei opplæring ut frå elevens evner, føresetnader og behov på ein god måte. Innanfor matematikk er Bryne vgs saman med Øksnevad vgs med på eit

prosjekt saman med Jærskulen. Føremålet med dette prosjektet er å diskutere matematikkdiraktikk og inspirere kvarandre til å lage ein endå betre overgang i matematikk frå ungdomsskulen til vidaregåande og samstundes auke motivasjonen og progresjonen hjå målgruppa. Elles ser skulen effekten av samlokalisering av alle støttetenestene, særleg i forhold til å fange opp og setje i verk tiltak knytt til elevars psykiske helse.

Dalane vidaregåande skole

Betre læringsmiljø

- Vi organiserer fellestid slik at vi vektlegg meir regelmessige møte knytt til den enkelte klasse. Det er fast dagsorden der, med vekt på utvikling og betring av læringsmiljøet. Klasselærarar, kontaktlærar og avd. leiar er med på desse møta.
- Systematisk startsamtale med kvar elev på Vg1, Vg2 YF og Vg3 PÅ, mål å leggja til rette for god dialog om eleven si læring.
- VIP makkerskap er innført i ein del klassar, det er meldt om svært god effekt av dette.

Vurderingspraksis

- Arbeid med vurderingskriteria og vurdering for læring er teke opp i fellesøktar, men mest i avdelingane. Det er vektlagt dialog, samarbeid og erfaringsdeling for å framovermeldingane konstruktive og forståelege.
- Fellesøkt om vurdering med fokus på krav i forskrift og retningslinjer.

Gjennomføring

- Før kvart skuleår vert det invitert til forkurs, NUS-elevane vert inviterte til intensivkurs, og det er sluttspurtkurs kvar vår.

Gand vidaregåande skole

Gand vidaregåande har hatt som overordnet mål å øke læringsutbyttet for alle elever. Skolen har klart å øke gjennomstrømningen frå 78,4% skoleåret 2014-2015 til 85,9% skoleåret 2015 – 2016. Samtidig har fraværet gått ned frå 7,3% til 5,5% i samme periode.

Årsakene til denne utviklingen er at skolen med utgangspunkt i sin visjon: «Best på læring – i sentrum», har gjennomført et systematisk arbeid for å bedre læringsmiljøet. Videre har skolen en prosedyre for systematisk oppfølging av elever som sliter med fagvansker og fraværsproblematikk. Vi driver nærværarbeid der målet er at elevene skal trives så godt på skolen at de kommer hver dag, bidrar konstruktivt og fullfører skoleåret.

Fokus på elevenes læring og systematikken i arbeidet har ligget fast de siste 7-8 årene. Gjennom prosjekt klasseledelse 2010 – 2013 ble det utviklet gode verktøy som førte til høyere kompetanse i personalet. Ressurs-pott og B-timepott brukes strategisk på tiltak

som virker; studieverkstedet er et eksempel. Skoleåret 2015-2016 ble brukt til forberedelse av skolens neste prosjekt. Fokus på læring og at flere skal fullføre og bestå, har ført til at skolen nå er godt i gang med prosjekt økt læringsutbytte.

Godalen videregående skole

Hovedutfordringen til Godalen vgs er å få ned fraværet, primært på Vg1. Vi har et spesielt fokus på elevenes nærværsfaktorer. På Vg1 har vi innført «Samtalepakken», som er en systematisering av kontaktlærers oppstart-, oppfølging- og underveissamtaler med elevene. Kontaktlærer har faste samtaler med alle elever relatert til nærværsfaktorer som faglig og sosial mestring og framgang, motivasjon, trygghet og tilhørighet. Dette for å sjekke ut at elevene har det bra og følge opp problemer som eventuelt dukker opp i løpet av skoleåret. Kontaktlærerressurs på Vg1 er utvidet for å gi tid til dette arbeidet.

Vi har også fokus på nærværsfaktorene gjennom å styrke skolens arbeid med psykisk helse, opplæringen av minoritetsspråklige elever og videreutvikle den pedagogiske bruken av IKT.

For å sikre elevene fortsatt god praksis i vurderingsarbeidet, vil vi utvikle videre bruken av kjennetegn på måloppnåelse i vårt arbeid med vurdering for læring.

Haugaland videregående skole

Hovedutfordringen for Haugaland vgs er å klare å gi elever som kommer til skolen med svært dårlige faglige og mentale forutsetninger for å gjennomføre videregående skole (ca 1/3), et tilpasset opplegg for opplæring som bidrar til inkludering, motivasjon og sosial læring, slik at flest mulig blir i stand til å fullføre og bestå, samtidig som de har de kvalifikasjoner som gir dem læreplass eller jobb.

Vi har jobbet systematisk med å styrke:

- Systematisk elevutvikling – et opplegg for oppfølging av den enkelte elev både faglig og sosialt
- Videreutvikling av studiesenteret – som gir elever tilpassa opplæring
- Sosial læring – Erasmus+ prosjekt med fokus på konsekvenspedagogikk
- Pedagogisk bruk av IKT – Erasmus+ prosjektet LOGGED ON
- Elevens læringsmiljø og trivsel – holdningsskapende arbeid gjennom MOT
- Opplegget for vurdering for læring, med særlig fokus på elevenes egenvurdering
- Yrkesretting av undervisningen for å skape relevans og motivasjon
- Videreutvikle leseprogrammet og opplegget for skriving i alle fag
-

Hetland videregående skole

Hetland har som kjent etablerte strukturer for lærersamarbeid med planfestet samarbeidstid for alle lærere i samarbeidsgrupper. Skoledagen er organisert i økter på 80

minutter, og to studieøkter med tilgang til faglig veiledning i alle fag hver uke. Det gir elevene faglig fleksibilitet i forhold til egne behov.

Skolen har god gjennomføring og god måloppnåelse på de fleste områder, men for å bli enda bedre har vi for inneværende skoleår økt systematikken på elevoppfølging. Det er etablert modell for makkerskap på Vg1, obligatoriske kontaktlærersamtaler hver 14. dag på alle trinn, gjennomgang/orientering om elever med forskjellige behov med alle involverte lærere pr. trinn en gang pr mnd etter fastsatt plan, systematiske sluttsamtaler på Vg1 og Vg2 og overføring av denne informasjonen til neste trinn sammen med oppstartssamtaler om høsten (alle trinn). Skolen har også etablert faste møtepunkt hver 14. dag mellom rådgivere og trinnledere, og mellom ledelse og rådgivere/ressurssenter.

For å sikre gode overganger, har skolen sammen med Jåttå videregående skole hatt et samarbeid med nærliggende ungdomsskoler i fagene matematikk og fremmedspråk. Dette samarbeidet oppleves som viktig og nyttig for begge skolenivå og fortsetter i inneværende skoleår med konkrete planer for samlinger og faglig samarbeid.

Hollenderhaugen videregående skole

Hollenderhaugen skolesenter er en skole for elever i sosiale - og medisinske institusjoner, en SMI skole. Vi har også etablert et tilbud til elever på videregående som har psykiske vansker av en art som vanskeliggjør ordinær opplæring.

Skolen er organisert i 3 avdelinger, sykehuskolen, barnevern og vgs.

Satsingsområdet har vært vurdering for læring. Etter hvert har vi rettet et stadig sterkere fokus mot sosiale ferdigheter. Gode skoleprestasjoner er alene ikke nok til å klare seg i det videre løp for våre elever. Like viktig er det å strekke grensene i forhold til å inngå i et sosialt fellesskap og gjøre gode erfaringer i møte med andre.

Vi ser det som et viktig mål å motivere og legge til rette for et opplegg der elevene deltar på primærskolen i den grad de makter dette. Skoleåret 2015/2016 hadde vi fire elever som også tok fag på primærskolen.

Sykehuskolen har for skoleåret 2015/2016 jobbet med lokalt utviklingsarbeid, satsingsområdet: *Vi skal gi gode framovermeldinger knyttet til læringsmål*. Dette resulterte i et sett med kvalitetskjennetegn som beskriver både gjeldene praksis og ønsket praksis på avdelingen.

Gjennom respekt, empati og forståelse for eleven har avdeling barnevern dette året hatt et satsingsområde som går på å videreutvikle organisasjonskulturen med fokus på samhandlingsregler. Vi har utarbeidet kvalitetskjennetegn som går på rollefordeling når en er to lærere på en elev, skole/hjem samarbeid og kollegaveiledning.

Jåttå videregående skole

Jåttå jobber kontinuerlig for å opprettholde et godt læringsmiljø på skolen. Klassens time er timeplanfestet og har en felles plan for tema knyttet til elevenes læringsmiljø. Det er utarbeidet nye retningslinjer for teamarbeid på skolen, for å få et tydeligere fokus på elevenes læringsmiljø. Vurderingspraksis er jevnlig tema i faggrupper, og på team- og avdelingsmøter.

OneNote brukes av mange lærere i undervisningen. Dette IKT-verktøyet gir elevene bedre oversikt over eget skolearbeid og egen læring.

Elevtjenesten ledes fra høsten 2016 av en egen avdelingsleder. Elevtjenesten samarbeider tett med faglærere for å fange opp elever som står i faresonen for ikke å gjennomføre opplæringen. Det holdes statusmøter tidlig i skoleåret og etter 1. termin der faglige prestasjoner og fravær diskuteres. Elever som trenger det tilbys støtteundervisning i studieverkstedet.

Skolen har fått midler til kvalitetshevende tiltak realfag og tilbyr fra høsten 2016 R1-matematikk.

Karmsund videregående skole

Fra 85,3 % til 88,9 % på ett år - hva har vi gjort?

Endrings- og utviklingsarbeid i skolen mener vi handler om å etablere et profesjonelt lærende fellesskap der både skoleledelse, lærere og andre ansatte utvikler seg ut i fra felles mål og til det beste for elevene.

Skolen har inneværende skoleår endret møtestruktur og innhold på møtene, slik at utviklingsarbeid blir kontinuerlig og systematisk arbeidet med gjennom hele året. Målet er at alle elever skal ha et høyest mulig læringsutbytte og dette skal bidra til økt gjennomføring. For å lykkes med dette arbeider lærere og ledere ukentlig sammen i teamene. Dette er en fellesarena hvor en drøfter og deler med hverandre om hvordan skape variasjon i opplæringen, hvordan få til mest mulig elevaktive metoder, bruk av læringsstrategier, hvordan skape praksisnære opplæringssituasjoner, FYR og vurdering for læring.

I tillegg har skolen etablert et elevoppfølgingsteam som har ansvaret for analyse, kartlegging og oppfølging av elevenes forutsetninger og resultater, elevoppfølging av psykiske, sosiale og faglige vansker, holdningsskapende arbeid for å skape en inkluderende skole, og videre ansvar for alle støtte- og miljøtiltak for at elever skal gjennomføre, bestå og få læreplass.

Skolen er i startgropen av dette utviklingsarbeidet og målet vårt er å ha en gjennomføringsprosent på 95 for yrkesfagelevne. Det mener vi er et realistisk og oppnåelig mål inne kort tid.

Kopervik videregående skole

Kopervik vgs har en visjon som er: "Sammen om en bedre skole". I dette ligger bl.a. samarbeid mellom de ansatte for hele tiden å øke læringsutbytte for elevene.

Elevundersøkelsen har i flere år vist at motivasjonen hos elevenes ved Kopervik vgs kan bli bedre. Vi har samtidig sett at ved å legge opp til fagdager hver fredag, får vi til et bedre samarbeid mellom de ulike lærerne, samt at det gir rom for å utvikle andre undervisningsopplegg enn hva som er tilfellet med de tradisjonelle 2 timers bolkene. Fagdagene er således et tiltak både for å øke motivasjonen til elevene ved større variasjon og mulighet for mer dybdelæring ved å bruke en hel dag på ett fag. Totalt sett tror vi at dette gir et større læringsutbytte for elevene ved Kopervik vgs.

Møllehagen skolesenter

Møllehagen skolesenter er en skole for elever i sosiale – og medisinske institusjoner. I tillegg har vi et opplæringstilbud til elever innenfor videregående opplæring som har psykiske vansker som gjør at de ikke kan nytte et opplæringstilbud på en videregående skole.

Skolesenteret startet høsten 2016 et 2-årig utviklingsprosjekt i samarbeid med Universitetet i Kent, Tizard Centre. Utgangspunktet for prosjektet er at alle elevene skal oppleve et enda bedre psykososialt læringsmiljø som bidrar til læring og en positiv utvikling for den enkelte elev.

Prosjektets formål er å videreutvikle personalets kompetanse i å møte elever med ekstra behov for støtte, og elever med læringsutfordringer som viser seg i utfordrende atferd. Gjennom en samlet kompetanseheving for hele personale vil skolen videreutvikle en felles pedagogisk plattform som skal lede til et felles rammeverk for Møllehagen skolesenter.

Møllehagen skolesenter har et eget definert satsingsområde – kulturprosess - hvor fokuset er på det psykososiale arbeidsmiljøet, for å skape en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon. Vi har forankret prosessen i visjonen vår **«En kilde til mestring»**, og verdier våre; mangfold, mulighet og mestring. Alle ansatte har vært med på å utarbeide konkrete tiltak hvor målet er å bygge en organisasjon hvor ansatte har høy grad av indre motivasjon.

Randaberg videregående skole

Nytt av året i arbeidet med satsningsområdene er innføringen av VIP-makkerskap. En god skolestart for elevene er viktig for å lykkes med skolen. VIP-makkerskap har gitt oss enda mer systematikk i arbeidet med å bygge gode og trygge klassemiljøer. Skolering av lærere i møtet med psykiatriske diagnoser som f.eks. Asperger gjør lærerne tryggere og mer profesjonelle i møtet med mangfoldet av elever

I elevsamtalene ved skolestart får skolen verdifull informasjon som gjør at vi kan organisere og tilrettelegge undervisningen så bra som mulig. En avdeling har gjennomført oppstartssamtale også med foreldrene. Dette har vært meget vellykket og har styrket skole-hjem samarbeidet. Dette er et tiltak vi ønsker å utvide til andre avdelinger neste år.

Interne overføringsmøter ved skolestart er også viktige i arbeidet rundt elevene. At lærerne som hadde klassen året før overleverer viktig informasjon til de som tar over skaper god sammenheng i arbeidet vårt.

Intensivopplæring i form av sluttspurtkurs øker gjennomføringen. Her får elever som står i fare for å ikke gjennomføre et tilbud om skreddersydde kurs i perioden før eksamen.

Sandnes videregående skole

Gjennomføring

Skolen er i positiv utvikling. Tallene for fullført og bestått har gått jevnt oppover over flere år – fra 85,1 til 90,3 % forrige skoleår. Det er variasjon mellom trinn mellom kjønn, og det utfordringer knyttet til særlig Vg3 og til at gutter har svakere gjennomføringsprosent enn jenter. Skolen ser på gjennomføring som en viktig utfordring og har iverksatt flere tiltak for å øke andelen med fullført og bestått. Her nevnes noen:

Økning i antall grupper i programfag: Flere elever får de fagene de ønsker og er motivert for. Flere grupper gir færre elever i gruppene noe som gir mulighet for tettere oppfølging.

Styrking og periodevis nivådeling i fremmedspråk på vg1 og vg2: Etter kartleggingen av elevenes ferdigheter bidrar styrkingen til å heve prestasjonen til den enkelte elev.

Ressurslag: Økt fokus på gode rutiner i forhold til innmelding av elever til ressurslaget, et lærerteam som følger opp enkeltelever på individuelt grunnlag.

Oppsamlingsprøver: Ukentlige oppsamlingsprøver for de elevene som av ulike grunner ikke møter til vurderingssituasjoner. Dette letter arbeidet for faglærerne med å skaffe vurderings-grunnlag for elevene.

Tettere samarbeid med foresatte i forhold til elevenes fagvalg: Foreldremøter med tydelig informasjon om fagtilbudet og fagvalgsprosess. Invitasjon til fagmesse og Åpent Hus.

Læringsmiljø og vurdering:

Skolens elever trives på skolen og de opplever både å få faglige utfordringer, faglig støtte og opplever mestring. Det er variasjoner mellom trinn og klasser. Med hensyn til vurdering finner vi et sprik mellom elevenes og lærernes svar. Skolen vil gå grundig inn årsaker til at denne delen av læringsmiljøet vurderes ulikt. Et felles utviklingsprosjekt knyttet til begrepsbruk og praksis blir vurdert. Noen tiltak

Makkerskap: Elevene blir satt sammen i forpliktende samarbeidspaar for å fremme et positivt klasse miljø. Fokus på gode arbeidspartnere – ikke nødvendigvis bestevenner, har fått svært positiv respons.

Trinnledelse: Tydeliggjøring av oppfølgingsansvar i forhold til elever og lærere pr trinn. «Trekant-samtale» mellom kontaktlærere, trinnleder og rådgivere med fokus på informasjon og tidlig innsats.

Klasselærermøter: Fast rullering av klasselærermøter hver tredje uke med fokus på primært læringsmiljø, men også og enkeltelever.

Handlingsplan mot mobbing: Ny plan med tydelige rutiner mht håndtering av mobbesaker. God informasjon ut til ansatte om rutinene.

Fagdagsopplegg: Samling av flere timer til lengre økter muliggjør arbeid både i dybden og med andre pedagogiske opplegg.

Sauda vidaregåande skole

Vi arbeider for tiden med IKT-undervisningen gjennom å satse på å implementere Office365 og særlig Onenote i alle klasser. I følge Elevundersøkelsen scorer vi svakt på egenvurdering. Vi prøver derfor å etablere bedre praksis spesielt på studiespesialisering og idrettsfag.

Vi har i seinere tid hatt avvik mellom standpunkt og eksamen i matematikk. Dette skal reduseres. Vi er i ferd med å analysere resultatene de siste tre år, vi evaluerer effekten av tidligere gjennomførte tiltak, identifiserer årsakene til avvik, gjennomfører rettingsøvelser med lærerne og etablerer enighet om hvilke oppgaver som legges til grunn for standpunkt karakteren.

Skolen har tre atskilte avdelinger. Avstanden til avdelingen på Sand er 6 mil. Et viktig satsingsområde for oss nå er å kunne drifte studiespesialisering med en forsvarlig bredde i fagtilbudet både i Sauda og på Sand. Ved hjelp av moderne IKT-systemer må vi klare å etablere felles faggrupper og undervisning på begge steder og dermed dempe belastningen med pendling for elever og lærere. Vi kjører nå en pilot i faget Internasjonal engelsk der faglærer får nokså fritt spillerom til å prøve ut praktiske og tekniske løsninger med god støtte fra IT, drift og ledelse. Er det mulig å drive god klasseledelse/undervisningsledelse gjennom denne typen opplæring? Er det pedagogisk

forsvarlig? Hvilke fag egner seg/egner seg ikke? Dessuten må vi se på konsekvensene for timeplanlegging og eventuelle investeringsbehov.

Skeisvang videregående skole

Vi er opptatt av at elevene skal trives på skolen og at alle skal ha medelever å forholde seg til. Skoleåret 2015/2016 gjeninnførte vi bli kjent-tur med overnatting for Vg1-klassene med fokus på det sosiale i kombinasjon med naturfag og kroppsøving. Makkerskap er innført på alle trinn, for å sikre at ingen faller utenfor fellesskapet. Klassesturneringer i fotball og volleyball bidrar også til godt klassemiljø.

Vi viderefører kursene i læringsstrategier for Vg1-elevene og styrkingen i matematikk med ekstra læreroppfølgning på faste rom i studietid. Generelt har vi stadig fokus på at studiearbeidstiden skal være mest mulig effektiv.

Prosjektet "Skriv i alle fag" ble igangsatt høsten 2015 og målet er at elevene skal bli bedre til å skrive tekster på de ulike fags premisser.

Tett og tidlig oppfølging av elevfravær gir resultater og ble videreført i 2015/2016.

Elevenes prøveresultater følges tett, og ved fare for stryk iverksettes tiltak i form av ekstra kurs og oppfølging i studietid for å få elevene på sporet igjen.

Sola videregående skole

Sola vgs arbeider kontinuerlig mot skolens vedtatte hovedmål: Studie- eller yrkeskompetanse for alle elever i et trygt og inkluderende læringsmiljø. De siste tre årene har vi særlig arbeidet med disse forbedringsområdene for å øke måloppnåelsen:

Klasselærerråd/trekantmøter ca. hver femte uke gjennom hele skoleåret for å sette elevene i sentrum for det kollegiale samarbeidet. Rådgiver og avd.leder er med på alle møter, som ledes av kontaktlærerne.

Trivsel og psykisk helse: Skolemakkerskapsordningen ved oppstarten av skoleåret for alle Vg1-klasser og noen Vg2-klasser, handlingsplan mot mobbing, handlingsplan for arbeidet med psykisk helse, retningslinjer for skolens arbeid med å motvirke og følge opp fravær.

Kompetanseheving og tverrfaglig erfaringsdeling i kollegiet: Elevenes egenvurdering, profesjonell relasjonsbygging lærer-elev, kjennetegn på god undervisning og på læringstrykk, klasseledelse i urolige klasser, Sola vgs. som lærende organisasjon.

Tiltak knyttet til enkeltfag med lav måloppnåelse i standpunkt og/eller eksamen: fremmedspråk, matematikk, norsk, treningslære, samt programfag på TIP. På yrkesfag har vi i tre år praktisert «plogging» i matematikk, med stort hell.

Stavanger offshore tekniske skole

Skoleåret 2016-2017 har Stavanger offshore tekniske skole ekstra trykk på følgende områder:

- Elevsamtale 1 ble gjennomført første skoleuke for å få bedre og raskere innsyn i den enkelte elevs forutsetning og mål. Dette for å kunne kartlegge og tilrettelegge for en best mulig differensiert og tilpassa opplæring.
- Tett dialog med foreldre/foresatte både mtp. fravær og læring.
- Foreldremøte ble avholdt første uke i september-2016 for å knytte tidlig kontakt med foreldre/foresatte og fokusere på viktigheten av skole-hjem samarbeid.
- Fokus på psykisk helse. Det er avsatt en 1/2 planleggingsdag til dette.
- Fortsatt tett samarbeid med næringslivet i oljerelatert industri for å gi elevene mulighet for praksisplass i YFF (Yrkesfaglig fordyping) og en eventuell læreplass.
- FYR er fortsatt et satsingsområde. Tverrfaglige prosjekt er praksis i alle klasser på alle nivå. Eks på et FYR-prosjekt er «Fra læreplan til profesjon».
- Vil tilby sluttspurt-kurs både i fellesfag og programfag etter behov.
- Fokus på Vurdering for læring – både blant lærere og elever. Dette er tema både på avdelingsmøter, elevråd og skolevandring.

St. Olav videregående skole

St. Olav vgs får inn elever med eit høgt karaktersnitt frå ungdomsskulen, og som ein må forvente, er fullføringsprosenten høg. Men også på St. Olav er det elever som kan falle frå. Nokre elever vel for vanskelege programfag, og det vil i praksis seie vanskelegare realfag enn eleven kan klare. Dette gjeld både enkelte mattevariantar på studiespesialiserande der spranget mellom enkelte variantar er ujamnt og Higher Level realfag på IB. I tillegg har skulen enkeltelevlar som slit psykisk og/eller har ein vanskeleg familiesituasjon. Stressnivået kan vere vel høgt for enkelte fordi så mange forventar topp karakterar.

Skulen jobbar derfor med å vere tettare på elevane når det gjeld val av fagkombinasjon. Rådgivingstenesta prøver å støtte opp om dei som slit psykisk og samarbeider godt med PPT. Elevar med behov får ekstra timar. Den generelle satsinga på vurdering for læring er også eit tiltak for å få alle elevane gjennom og med et best muleg resultat. Vi oppmodar elevane til å vere ambisiøse, men også realistiske, og til å konkurrere med seg sjølv og ikkje kvarandre.

St. Svithun videregående skole

Hovedutfordringen til St.Svithun vgs er å øke gjennomstrømningen. Vi har i løpet de siste årene blant annet satt inn følgende tiltak:

- TetterePå. Skolen har i flere år kjørt dette prosjektet, men har nå omorganisert en del av møtevirksomheten slik at den enkelte klasse og elev kan følges tettere både i faglig og sosial utvikling. Samtidig har elevenes egenvurdering og arbeid sammen med kontaktlærerne blitt utvidet gjennom oppsummeringssamtaler ved skoleårets slutt (Vg1 + Vg2), og startsamtaler ved skoleårets begynnelse (alle trinn). Dette kommer i tillegg til de ordinære fag- og kontaktlærersamtalene.
- Trekantsamtaler er innført på Vg2 og Vg3 slik at elevenes utvikling kan følges tettere av den enkelte trinnleder, rådgiver og kontaktlærer – «tracking».
- Skolen har satt i gang et større arbeid med «Profesjonelt LæringsFelleskap». Dette innebærer blant annet en prioritering av faglig didaktisk samarbeid hvor det legges vekt på de utforskende samtalene, samt at fagseksjonene utarbeider planer i fellesskap.
- Kontaktlærerne på Vg2 har fått satt av mer tid til arbeidet med elevene.
- Trinnlederne har fått en jevnere belastning av elevansvar.
- Skolen har også øket fokus på nærværsfaktorene gjennom å styrke skolens arbeid med psykisk helse og forebygging av mobbing.
-

Stavanger katedralskole

Stavanger katedralskole sin elevgruppe kjennetegnes av høy inntakspoengsum, stort aktivitetsnivå og sterke forventninger

Skolen har de to siste årene hatt et spesielt fokus på å få ned fraværet, samtidig som skolen fortsatt ønsker at elevene skal være samfunnsengasjerte og delta i kunst- og kulturlivet. Dette krever god dialog med hver enkelt elev.

Fraværsarbeidet bygger derfor på dialog og samarbeid, kommunikasjon og individuell oppfølging, noe som igjen forutsetter en tydelig struktur og forankring, der kontaktlærer raskt involverer rådgiver, avdelingsleder og rektor. De to siste årene har dette arbeidet redusert fraværet med i snitt to dager pr elev.

Arbeidet med individuell oppfølging forutsetter tilrettelegging, også for de faglig sterkeste. Tilrettelegging for de faglig sterkeste er bl.a å trekke inn relevante, krevende emner som ikke er del av læreplanen, at elever får mer utfordrende og vanskelige problemstillinger og oppgaver enn det som forventes og at elevene i individuelle opplegg motiveres til å velge krevende emner og får veiledning i dette.

Strand videregående skole

Våre viktigste tiltak for forbedring av læringsmiljøet, god vurderingspraksis og økt gjennomført og bestått, er trening av ansattes holdninger og atferd.

Kultur: Vi jobber systematisk for å skape en felles kultur på skolen som preges av engasjement, godt humør og høy kompetanse.

Viktigste element er å jobbe med lærernes holdninger. Dette gjør vi ut fra et elevsyn som er tydelig på at alle har egen verdi og at alle har læringspotensiale.

Engasjerte og faglig dyktige ansatte er viktigste faktor for å motivere elever til hardt arbeid. Sosial læring og faglig læring er uløselig knyttet sammen og vårt viktigste redskap til læring er dialog. For å forbedre resultatene systematiserer vi «dialogen» gjennom det vi kaller treningsplaner.

Ansattes treningsplan: Det gjennomføres jevnlige og systematiske coachingsamtaler. Alle ansatte utfordres på hva en kan forbedre/endre/gjøre som påvirker elevenes læring mest. Alle ansatte arbeider med minimum en atferd-/holdningsutfordring som eget tiltak. Treningsplanene til den enkelte blir tema for felles refleksjon i lærerteamene.

Elevenes treningsplan: Elevene har systematiske coachingsamtaler med kontaktlærer. Gjennomføringen av elevenes treningsplan og ansattes treningsplan er tema på lærernes teammøter.

Treningsplan-tiltaket er vår måte å skape en lærende skole.

Vardafjell videregående skole

Vi arbeider for en stadig utvikling av organisasjonsstrukturen for å være tett på i oppfølgingen av elevene våre. Kartlegging, innhenting og overføring av viktig informasjon for å sikre god oppfølging er viktige stikkord. Forbedring av systemet for klasselærerråd et tiltak som er med på å sikre oppfølgingen av elevene. Kontaktlærers bruk av klassens time er også en satsing for å bedre oppfølgingen og et tiltak for å utvikle læringsmiljøet.

Et aktivt læringsmiljø preget av trygghet og trivsel er målet, og vi legger vekt på aktiviteter som skal virke forebyggende og bidra til fellesskapet og bygge positivt opp om identitet, klasse- og skoletilhørighet. Bli-kjent-aktiviteter ved skolestart, VIP-makkerskap og fortsettelse av Vardafjell-lekene er viktige tiltak.

Studietid på timeplanen er et viktig tiltak for å styrke det pedagogiske tilbudet til elevene og et læringsmiljø preget av gode arbeidsvaner og høyt læringstrykk. Studietid åpner bl.a. for styrkingstiltak som lekse-/prøvehjelp, fagverksted og intensivkurs.

Vågen videregående skole

Elevenes læringsmiljø:

Skoleåret 2014/15 viste elevundersøkelsen at Vågen vgs har lite mobbing, men at det allikevel var slik at 2-3 elever meldte ifra om at de jevnlig ble mobbet. Vi valgte å følge Udirs kampanje Manifest mot mobbing skoleåret 2015/16, dette videreføres skoleåret 2016/17:

Vågen vgs jobber forebyggende mot mobbing. Mobbing er tema i kontaktlærertimer, i lærerteam, i elevråd og i skolemiljøutvalg. Vi skal raskt ta tak i saker som oppstår og behandle disse i henhold til vår handlingsplan til kap 9 i Opplæringsloven

God praksis for elevvurdering:

Skoleåret 2015/16 har vi jobbet med å etablere en felles vurderingspraksis ved skolen. Inneværende skoleår skal praksis implementeres. Vi skal også videreutvikle gode og effektive metoder for egenvurdering og oppfølging av enkelteleven.

Bedre gjennomføring og læringsresultater:

Vi har over flere år hatt fokus på elevfravær. Nå er det ny forskrift og nye retningslinjer for fravær. Skoleåret 2016/17 har vi følgende tiltak:

Implementering av nye rutiner mht fraværsregelen på 10% og etablering av en felles forståelse for regelverket.

Øksnevad vidaregåande skole

Læringsmiljø, positive relasjoner

Planlegging og gjennomføring av undervisningen skal være preget av de verdier vi har blitt enige om i den pedagogiske plattformen, bl.a. gjelder dette å bygge gode relasjoner mellom elev-lærer og mellom elever. Dette har vi forsøkt å styrke ved bl.a. å bruke tid på sosiale aktiviteter. Kan også utvikles ved at elever og ansatte deler fellesareal, så som kantine. Kontaktlærerne er også godt skolert, og har felles rutiner og regler. Vi har forholdsvis mange fellesarrangement, så som «Jul på Øksnevad» og andre søndagsarrangement, familiedager, osv. Dette styrker fellesskapsfølelsen for både elever og ansatte.

Synlig ledelse

Ledelsen skal være mer synlig enn tidligere, dette i form av besøk i klasserom og praksisplasser. Vi legger vekt på at avdelingsleder skal gjennomføre læringsrunder (skolevandring) der avdelingsleder observerer undervisningen sammen med sine lærere. Dette etter en felles norm for slike observasjoner.

Rektor skal i løpet av september/oktober ha besøkt alle klassene. Dette skjer normalt i klassens time, og det tas bl.a. opp forhold knyttet til våre satsingsområder, trivsel, miljø og elevdemokrati. Rektor skal også besøke klasser ute i praksisområdene.

Vurdering

Det jobbes aktivt i alle team med å utarbeide og bruke vurderingsskjemaer med tanke på at elevene skal kjenne til hvilket nivå de ligger på, og hvordan de kan forbedre seg.

Alle lærerne benytter vurderingsskjema i sine fag, og gjør elevene kjent med vurderingskriteriene. Elevene bruker vurderingsskjema aktivt i opplæringen.

Gjennomføring

Vi har spesielt konsentrert oss om gjennomføring i matematikk, Vg1. Her følger vi hver eneste elev veldig tett. Vi har laget et oppfølgingsverktøy som gjør at lærerne er veldig «tett på», og fort kan justere, eller legge inn støttetiltak for elever som kommer i faresonen. Vi har også parallell-lagt disse timene, og det gir oss mulighet til å gi ulikt tilbud til den enkelte elev underveis i skoleåret, en ytterligere differensiering. Vi har ikke hatt noen elever med stryk i matematikk vg1 (kar. 1) de siste to årene.

Ølen vidaregåande skule

Ved Ølen vgs har me det siste 1,5 året arbeida med vurdering, vurdering for læring. Me veit at elevar lærer best når dei forstår kva som vert forventa av dei, når dei får tilbakemeldingar som fortel om kvaliteten på arbeidet, får råd om korleis dei kan forbetre seg og blir involvert i eige læringsarbeid ved mellom anna å vurdere eige arbeid og utvikling.

Gjennom ei felles nettbasert opplæring for alle pedagogisk tilsette, over 2 skuleår, er desse punkta sett på dagsorden. Å arbeide med vurdering i lag gir oss felles forståelse og felles referanseramme. At me snakkar «same språket» trur me vil bidra til at me utviklar ein god, felles praksis for elevvurdering, som vil gi læring og positiv utvikling for den enkelte eleven, og dermed gi betre gjennomføring og læringsresultat.

Av organisatoriske tiltak har me mellom anna fått lagt inn fast teamsamarbeid kvar veke på timeplanen til kvar lærar, organisert rundt elevgrupper. For elevane på studieførebuande utdanningsprogram, har me organisert timeplanen med ½ fagdag kvar veke. Det betyr at dei største faga får ½ fagdag (4 samanhengande timar) ca ein gong i månaden, der det er høve til fordjuping, ekskursjonar, avvikling av vurderingssituasjonar med faglærar til stades, etc.

Åkrehamn vidaregåande skole

Læringsmiljø

Skulen har mange og ulike innfallsvinklar for å skapa eit godt læringsmiljø. Det viktigaste er personalet som arbeidar her. Dei har eit lærande tankesett og arbeidar etter at alle elevane er dei beste elevane. Me jobbar mykje med profesjonell samhandling kor lærarane hospiterer hjå kvarandre og utviklar seg saman for å få til gode læringsmiljø. Me har arbeida spesielt med sosial kompetanse og lærande tankesett og legg det inn som arbeidsmåtar og eigne mål for klassen i læringsoppdraga. Elevane på TIP skreiv litt refleksjon på slutten av året i fjor, eit sitat: «Sosial kompetanse har vært et viktig tema hele året, og vi har lært mye om det. Vi har brukt mange timer på det, og jeg merker at det hjelper. Vi får mer respekt for folk og blir flinkere til å inkludere.»

Elevoppfølging

Me har hatt eit eige team for elevoppfølging i 4 år, dette er no institusjonalisert. Pedagogane melder tilbake at det verkar effektivt og at system og rutinar fungerer godt. Teamet jobbar strukturert både i høve til det som kan planleggjast og det som kjem ad hock. Dette fører til færre sluttarar, men ikkje nødvendigvis til mindre ikkje bestått. Me har aukande grad av elevar som burde hatt eller har IOP i ordinære klassar. Dette fungerer bra sosialt, men er ei utfordring i høve til fagleg kompetanse, gjennomføring på normert tid og arbeid i ettertid.

Me har eit tverretatleg psykososialt team som fungerer godt for dei mest krevjande elevane. Ungdomsskulane i Karmøy opprettar no tilsvarande team og me arbeidar med gode overgangar for elevane i denne gruppa.

Som en bygg elev oppsummerer med, Det viktigste jeg har lært i år: JEG HAR LÆRT AT INGENTING ER UMULIG. MAN MÅ IKKE GI OPP.

Vedlegg 2 Kommunevise resultater for gjennomføring etter fem år

Tabellen viser andelen elever som fullfører videregående med oppnådd studie- eller yrkeskompetanse i løpet av fem år for kullene som startet i videregående opplæring første gang i 2005 til 2010. Kilde: SSB

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Gjennomsnitt 3 siste kull
Bjerkreim	81	79	83	83	73,3	78,6	78,3
Bokn	100	(N<10)	80	91	64,3	58,3	71,2
Eigersund	75	73	66	74	68,7	72,8	71,8
Finnøy	75	65	69	69	76	73	72,7
Forsand	74	55	64	82	83,3	58,8	74,7
Gjesdal	76	73	73	67	76,8	70,9	71,6
Haugesund	73	74	73	71	73,4	72,9	72,4
Hjelmeland	66	81	77	76	75,8	72	74,6
Hå	66	69	67	71	68	69,2	69,4
Karmøy	76	75	70	74	73,3	75,5	74,3
Klepp	59	68	74	64	65,2	74,6	67,9
Lund	79	76	77	88	68,1	76,7	77,6
Randaberg	76	74	73	73	74	77	74,7
Rennesøy	79	78	63	69	81	82,8	77,6
Sandnes	70	70	73	73	73,7	71	72,6
Sauda	83	77	73	73	76,2	79,8	76,3
Sokndal	73	75	67	67	79,6	63,8	70,1
Sola	74	73	74	76	73,6	80,4	76,7
Stavanger	72	74	70	74	73,9	74,4	74,1
Strand	73	75	72	66	75	73,4	71,5
Suldal	68	75	86	83	77,6	68,1	76,2
Time	69	72	67	76	67,9	73,7	72,5
Tysvær	80	77	70	76	77,6	77,5	77,0
Vindafjord	80	75	80	71	84	80,2	78,4
Rogaland	72	73	72	73	73,3	74	73,4

Vilje
gir vekst

ROGALAND
FYLKESKOMMUNE

Postboks 130, 4001 Stavanger | Besøksadr. Arkitekt Eckhoffs gate 1, 4010 Stavanger | rogfk.no